

العقيدة الواسطية

لشيخ الإسلام ابن تيمية

المتروم : الشيخ عمر احمد المليباري

അൽഅവീദത്തുൽ വാസിത്ത്വു

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യക

വിവർത്തനം

കെ ഉമർ മുലവിയക

MEDIA&Publishing

Malayalam | Belief | AlAqeedathul Wasitiyya
Original Arabic Title : العقيدة الواسطية
Author: Sheikhul Islam Ibn Taimiyyah
Malayalam Title: അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ
Translator: K Umar Maulavi
Second Edition: Dec 2016
Copies: 1000

Price: ₹ 50.00

Publishers | Distribution

SV Media & Publishing | Poothole | Thrissur-4 | Kerala | India
www.salafivoice.com | email: svmedia@salafivoice.com
Cover: Riyas | Layout: SV Media & Publishing
Printing: Ebenezer Printers, Thrissur

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

പ്രസാധന രംഗത്തെ പുതിയൊരു കാൽവെപ്പാണ് SV Media & Publishing. ഇതര ഭാഷകളിലെ ഇസ്‌ലാമിക വൈജ്ഞാനിക രചനകൾ സാധാരണക്കാരിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ മുഖ്യദൗത്യം. വിജ്ഞാനകൃതികൾക്ക് ആധികാരികതയോടെ അറിവ് നുകരാൻ എളുപ്പമാകും വിധം മുലഗ്രന്ഥത്തിനോടൊപ്പം പരിഭാഷയും ആധികാരിക വിശദീകരണങ്ങളും ഭൗതിക ലാഭേച്ഛ കൂടാതെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനാണ് ഞങ്ങളുടെ ശ്രമം.

SV Media & Publishing-ന്റെ പ്രഥമസംരംഭമായ അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയുടെ രണ്ടാമത്തെ പതിപ്പാണ് നിങ്ങളുടെ കൈകളിലുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥം. ശെയ്ഖുൽ ഇസ്‌ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയാണ് ഇതിന്റെ ഗ്രന്ഥകർത്താവ്. സച്ചരിതരായ മുൻഗാമികളുടെ സന്മാർഗ പാത പിന്തുടർന്നുകൊണ്ട്, സമൂഹത്തിൽ പടർന്നു പന്തലിച്ച വ്യതിയാന ചിന്തകളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാനുള്ള സാമൂഹ്യ സംസ്കരണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയ മഹാപണ്ഡിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

അറബ് ലോകത്തെ പ്രശസ്ത സലഫി പണ്ഡിതരുടെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിക്കുകയും ശെയ്ഖ് ഇബ്നുബാസ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രമുഖരുമായി സഹവസിക്കുകയും ചെയ്ത ശെയ്ഖ് ഉമർ അഹ്മദ് മലയ്ബാരി, വെളിയങ്കോട് ഉമർ മൗലവിയ്യയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പരിഭാഷകൻ.

ഹിജ്റ വർഷം 1377-ൽ ഉമർ മൗലവിയ്യ ഈ രചനയെ അന്ന് മുസ്‌ലിം സമൂഹത്തിന് ചിരപരിചിതമായിരുന്ന അറബി-മലയാളം ഭാഷയിലേക്ക് മൊഴിമാറ്റം നടത്തി തിരുരങ്ങാടിയിൽ നിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന അഖീദ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ഇസ്‌ലാഹി ചലനങ്ങളുടെ പ്രാരംഭയുഗത്തിൽ തന്നെ മുസ്‌ലിം കൈരളിക്ക് പരിചയപ്പെടുത്താൻ അവർ ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്നു എന്നതിന്റെ പ്രത്യക്ഷ ഉദാഹരണമാണ് ഈ പരിഭാഷ.

ഒന്നാം പതിപ്പിലെ പോരായ്മകളും അപാകതകളും പരിഹരിക്കാൻ പരമാവധി ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനിയുമുണ്ടാവാം. മാന്യവായനക്കാർ തുടർന്നും അറിയിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. തിരുത്തുവാനുള്ള സന്നദ്ധത ഇവിടെ കുറിക്കുന്നു. ഇതൊരു സൽകർമ്മമായി അല്ലാഹു നമ്മിൽ നിന്നും സ്വീകരിക്കട്ടെ...

ഉള്ളടക്കം

- അവതാരിക..... 13
- പരിഭാഷകൻ: കെ. ഉമർ മൗലവി..... 17
- ഈ ഗ്രന്ഥം..... 20
- ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ..... 23
- അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ 41
- ഭാഗം ഒന്ന്: അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസം..... 45
 - ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമഗുണവിശേഷണങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങൾ..... 46
 - ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിലും ആയത്തുകളിലും കൃത്രിമം ചെയ്യുക(യില്ല)..... 47
 - ❖ സൃഷ്ടികളുമായി അല്ലാഹുവെ തുലനം ചെയ്യപ്പെടാവതല്ല..... 48
 - ❖ അല്ലാഹു അവന്റെ കിതാബിൽ അവനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞ പ്രകാരം വിശ്വസിക്കൽ..... 50
 - ❖ الحياء (ജീവൻ) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്ത്..... 52
 - ❖ العلم (അറിവ്) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്ത്..... 52
 - ❖ القوّة (ശക്തി) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്ത്..... 54
 - ❖ البصر (കാഴ്ച), السمع (കേൾവി) എന്ന സിഫത്തുകൾ..... 54
 - ❖ الإرادة (ഉദ്ദേശം) എന്ന സിഫത്ത്..... 55
 - ❖ المحبة (സ്നേഹം) എന്ന സിഫത്ത്..... 56

- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الرضى (തുപ്തി) എന്ന സിഫത്ത്..... 58
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الوُدّ (വാത്സല്യം/സ്നേഹം) എന്ന സിഫത്ത് 58
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الرحمة (കാരുണ്യം) എന്ന സിഫത്ത്..... 58
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الغضب (കോപം), السخط (അനിഷ്ടം), الكراهية (വെറുപ്പ്), البغض (ദേഷ്യം) എന്നീ സിഫത്തുകൾ..... 60
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الإتيان المجيء (ആഗമനം) എന്ന സിഫത്ത്..... 61
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ الوجه (മുഖം) എന്ന സിഫത്ത്..... 62
- ❖ അല്ലാഹുവിന് ഇരുകൈകൾ സ്ഥിരീകരിക്കൽ..... 62
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇരുകണ്ണുകളെ സ്ഥിരീകരിക്കൽ..... 63
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ കാഴ്ച, കേൾവി എന്നീ വിഷേശണങ്ങൾ... 64
- ❖ അല്ലാഹുവിന് അനുയോജ്യമായ രൂപത്തിൽ المكبر, الكيد, المحال (തന്ത്രം പ്രയോഗിക്കൽ) എന്നീ സിഫത്തുകൾ..... 65
- ❖ الغفر (മാപ്പ് ചെയ്യുക), المغفرة (പൊറുക്കുക), الرحمة (കാരുണ്യം), العزة (പ്രതാപം), القدرة (ശക്തി) എന്നീ അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്തുകൾ..... 66
- ❖ അല്ലാഹുവിന് നാമങ്ങളെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ..... 67
- ❖ അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെ കുറിക്കുന്നതും അവന് തുല്യനാക്കുന്ന വിഷയത്തിലും വന്ന നിരാകരണ സ്വഭാവമുള്ള ആയത്തുകൾ..... 67
- ❖ അർശിന്മേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ആരോഹണം..... 70
 - 1-സൂറ: അഅ്റാഫിൽ.....71
 - 2-സൂറ: യൂനുസിൽ.....71
 - 3-സൂറ: റഅ്ദിൽ71

4-സൂറ: ത്വാഹ 71

5-സൂറ: അൽഹുമുർകാൻ 72

6-സൂറ: സജ്ദ 72

7-സൂറ: അൽഹദീദിൽ 72

❖ അല്ലാഹുവിന്റെ غُلُو അഥവാ എല്ലാ സൃഷ്ടികൾക്കും മുകളിലാണ് അല്ലാഹു എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 72

❖ അല്ലാഹുവിന്റെ مَعْبِيَةِ അഥവാ അറിവുകൊണ്ട് അല്ലാഹു സൃഷ്ടികൾക്കൊപ്പമാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 74

❖ كَل (സംസാരം) എന്ന സ്ഥിരത്ത് അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 76

❖ വിശുദ്ധ കൂർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ كَل (വചനമാണ്) എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 78

❖ വിശുദ്ധ കൂർആൻ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഇറക്കപ്പെട്ടതാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 79

❖ അന്ത്യനാളിൽ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 80

❖ റബ്ബിനെ സംബന്ധിച്ച് റസൂൽﷺ വിശേഷിപ്പിച്ചതിൽ വിശ്വസിക്കൽ 82

1. ഏറ്റവും അടുത്ത ആകാശത്തിലേക്കുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ جُودُ (ഇറക്കം) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 82

2. الفَرْح (സന്തോഷം) അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 83

3. الضَّحْك (ചിരിക്കുക) എന്നത് അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 83

4. العَجَب ആശ്ചര്യപ്പെടുക സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 84

5. الرجل أو القدم (കാൽ/പാദം) എന്നിവ സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 84

6. الكلام والصوت (സംസാരവും ശബ്ദവും) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 85

7. അല്ലാഹുവിന്റെ العُلو (അവൻ മീതെയെന്നത്) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 86

8. അല്ലാഹുവിന്റെ المعية സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 88

9. അല്ലാഹുവിന്റെ العُلو (ഔന്നിത്യ)വും ഇതര സിഫത്തുകളേയും സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 89

10. അല്ലാഹു അരികിലാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ 90

11. വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്ന് സ്ഥിരീകരിക്കൽ 90

❖ കക്ഷികൾക്കിടയിൽ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ മദ്ധ്യമ നിലപാട് 91

❖ ഒന്നാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ നാമഗുണ വിശേഷണങ്ങൾ 91

❖ രണ്ടാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ 92

❖ മൂന്നാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ താക്കീതുകളെ സംബന്ധിച്ച് 92

❖ നാലാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: ഈമാൻ, ദീൻ എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച് 92

❖ അഞ്ചാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: സ്വഹാബികളെ സംബന്ധിച്ച് 93

❖ അല്ലാഹു ആകാശത്തിനുമീതെ അവന്റെ അർശിന്മേലാകുന്നു എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാകുന്നു 93

- ❖ അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളോട് قریب (അടുത്തവൻ) എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽപെട്ടതാകുന്നു..... 96
- ❖ കൂർആൻ സൃഷ്ടിയല്ല, അവതരിക്കപ്പെട്ട അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാകുന്നു എന്ന് വിശ്വസിക്കൽ..... 97
- ❖ അന്ത്യനാളിൽ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കൽ..... 99

■ ഭാഗം രണ്ട്: അന്ത്യനാളിലുള്ള വിശ്വാസം..... 100

- ❖ മരണാനന്തരം സംഭവിക്കാനുള്ളവയെ സംബന്ധിച്ച് നബിﷺ അരുളിയ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും വിശ്വസിക്കൽ..... 101
- ❖ അന്ത്യനാളും അതീന്റെ ഭീകരതയും..... 102
- ❖ ആത്മാക്കളെ ശരീരങ്ങളിലേക്ക് മടക്കൽ..... 102
- ❖ ജനങ്ങൾ അവരുടെ ക്വബറുകളിൽനിന്ന് എഴുന്നേൽക്കൽ. 103
- ❖ സൂര്യൻ അടുകൽ..... 103
- ❖ വിയർപ്പ്..... 103
- ❖ തുലാസുകൾ ഉയർത്തപ്പെടും..... 103
- ❖ ഏടുകൾ വിതരണം ചെയ്യപ്പെടും..... 104
- ❖ ഹൗളിന്റെ വിവരണം..... 105
- ❖ സിറാതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരണം..... 106
- ❖ സ്വർഗ പ്രവേശം..... 107
- ❖ ശഹാഅത്ത് അഥവാ ശുപാർശ..... 108
- ❖ ഒരു കൂട്ടരെ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ച് അവരേയും അവൻ സ്വർഗത്തിലാക്കും..... 109

■ ഭാഗം മൂന്ന്: വിധിയിലുള്ള വിശ്വാസം..... 110

- ❖ വിധിയിൽ വിശ്വസിക്കുക; അതിലെ ഗുണത്തിലും ദോഷത്തിലും..... 111
- ❖ ശരളം (മതപരമായ വിധിയും) ചെറും (പ്രാപഞ്ചിക വിധിയും) തമ്മിൽ വൈരുദ്ധ്യമില്ല..... 114
- ❖ അടിമകളുടെ പ്രവൃത്തികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ അവരിലേക്ക് ചേർക്കുന്നതും ഇച്ഛിക്കുന്നുസൃതമായി അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരാണ് എന്നത് വിധിയെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനെ നിരാകരിക്കുന്നില്ല..... 115

ഭാഗം നാല്: അഹ്ലുസ്സുന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ ഉസൂലുകളിൽ പെട്ട കാര്യങ്ങൾ..... 117

- ❖ ദീനും ഈമാനും വാക്കും പ്രവൃത്തിയും ആകുന്നു..... 118
- ❖ ഖിബ്ലക്ക് മുന്നിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നവരെ അവരുടെ പാപങ്ങൾ നിമിത്തം അഹ്ലുസ്സുന്ന കാഫിറാക്കുകയില്ല..... 118
- ❖ നബിﷺയുടെ സ്വഹാബത്തിനോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാടിന്റെ സംക്ഷിപ്തം..... 121
- ❖ സ്വഹാബത്തിന്റെ മാഹാരമ്യങ്ങളും യോഗ്യതകളും അവരിലെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലും അവയോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാടും..... 122
- ❖ ഖിലാഫത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ അലിവിന് മറ്റു ഖലീഫമാരേക്കാൾ മുൻഗണന നൽകുന്നതിന്റെ വിധി..... 124
- ❖ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ അരികിൽ അഹ്ലുബയ്ത്തുകാരുടെ സ്ഥാനം..... 126
- ❖ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ അരികിൽ റസൂൽﷺയുടെ പത്നിമാരുടെ സ്ഥാനം..... 127
- ❖ സ്വഹാബികളേയും റസൂൽﷺന്റെ വീട്ടുകാരേയും ഇക്ബ്ത്തുനാവരിൽ നിന്നും അഹ്ലുസ്സുന്ന ഒഴിവാകുന്നു..... 128

- ✽ സ്വഹാബത്തിന്റെ ഇടയിലുണ്ടായ തർക്കങ്ങളോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാട്..... 129
- ✽ റസൂൽﷺയുടെ സ്വഹാബത്തിന്റെ സവിശേഷ ഗുണങ്ങളിൽ പെട്ടകാര്യങ്ങൾ 130
- ✽ ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ സത്യപ്പെടുത്തൽ..... 133

ഭാഗം അഞ്ച്: അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ മാർഗവും മഹിമയും..... 134

- ✽ റസൂൽﷺയുടെ ചര്യകളെ പിൻപറ്റലും മുൻഗാമികളുടെ മാർഗത്തെ അവലംബിക്കലും..... 135
- ✽ അഹ്ലുസ്സുന്ന ആചരിക്കുന്ന സദാചാരങ്ങളും സൽപ്രവൃത്തികളും അഖീദയുടെ പൂർണതയിൽ പെട്ടതാകുന്നു..... 137
- ✽ അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ മേന്മകൾ 140
- ✽ സമാപ്തി..... 142

അനുബന്ധം..... 144

- ✽ വ്യതിയാന കക്ഷികൾ..... 145
- ✽ ചദരിയ്യ..... 145
- ✽ ജബരിയ്യ..... 146
- ✽ മുർജിഅ..... 146
- ✽ വഹ്വദിയ്യ..... 146
- ✽ മുഅ്തസില..... 147
- ✽ ജഹ്മിയ്യ..... 147
- ✽ ചവാരിജ്..... 148
- ✽ റവാഹിദ്..... 149

അവതാരിക

ഹിജ്റ ഏഴാം നൂറ്റാണ്ട്. മുസ്ലിം ലോകം ധാർമ്മികമായും ചിന്താപരമായും അധഃപതിച്ചിരുന്ന കാലം. താർത്താരികളുടെ കടന്നാക്രമണം കാരണമായി തകർന്ന മുസ്ലിം കേന്ദ്രങ്ങൾ. സാംസ്കാരികവും വൈജ്ഞാനികവുമായ സംഗമവേദികൾ ഇരുളിലാണ്ട ഒരു കാലഘട്ടം. മതപരമായ വിജ്ഞാനങ്ങളിൽ ഗവേഷണവും സ്വതന്ത്രപഠനവുമൊക്കെ വൻപാപമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടു. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും അനാചാരങ്ങളും മതമായി തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അന്ധമായ അനുകരണവും മദ്ഹബീ പക്ഷപാതിത്വവും അവയുടെ മുർദ്ധന്യത്തിലേത്തി. ഗ്രീക്ക് തത്ത്വശാസ്ത്രവും തർക്കശാസ്ത്രത്തിന്റെ ചുവട് പിടിച്ച് വളർന്ന വചനശാസ്ത്രവും മുസ്ലിം പണ്ഡിതന്മാരെ ഗ്രന്ഥിച്ചിരുന്ന സവിശേഷമായ ഒരവസ്ഥ. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു കാലഘട്ടത്തിലാണ് അവക്കെതിരെയെല്ലാം പ്രതിരോധവും കടന്നാക്രമണവുമായി ഒരതുല്യപ്രതിഭ ഉദയം ചെയ്തത്. ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ رحمته എന്ന പേരിൽ ചരിത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായ അഹമദ്യുബ്നു അബ്ദുൽ ഹലീമുബ്നു അബ്ദുസ്സലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ رحمته. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധമായ രചനയാണ് “അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ”.

ഹിജ്റ 661 റബീഉൽ അവ്വൽ 12ന് (ക്യൂസ്താബ്ദം 1263) ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ സിറിയയിലെ ഹർറാനിൽ ജനിച്ചു. താർത്താരികളുടെ കടന്നാക്രമണം ഉണ്ടായപ്പോൾ ഹർറാനിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബം 667ൽ ദമസ്കസിലേക്ക് പാലായനം ചെയ്തു. മാതാമഹിയുടെ പേരിനോട് ചേർത്താണ് തെയ്മിയ്യ വന്നത്. അങ്ങിനെയാണ് അദ്ദേഹം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയത്.

മദ്ഹബുകളെ അന്ധമായി അനുകരിച്ചവർ മതകാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന കാലം. മാലികീ, ശാഫിഇ, ഹനഫീ, മദ്ഹബുകളിലെ പണ്ഡിതന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ വിമർശിച്ചു. മദ്ഹബുകളേക്കാൾ പരിഗണിക്കേണ്ടത് നബിചര്യയാണ് എന്ന് വാദിച്ചതുകൊണ്ടാണത്. അക്കാലത്തെ ഉലമാക്കളുടെ ഇജ്മാഇനെ അദ്ദേഹം എതിർത്തു എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവർ മുറവിളി കൂട്ടി. ഭരണാധികാരികൾക്ക് അവർ പരാതി നൽകി. അങ്ങനെ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നടന്നു. വിചാരണ നടത്തി. ഒടുവിൽ ഒന്നര വർഷത്തേക്ക് തടവിലിടാൻ കൽപനയായി. എട്ട് മാസം അലക്സാൻഡ്രിയയിൽ തടവിൽ കിടന്നു.

ജഡ്ജിമാരും അമീറുമാരും ഇതര പ്രമുഖരും അടങ്ങുന്ന സദസ്സിൽ ഇമാമും ഭരണാധികാരിയും സമ്മേളിച്ചു. ദീർഘമായ സംഭാഷണം നടന്നു. ഇമാമിന്റെ നിരപരാധിത്വം വ്യക്തമായി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം മോചിതനാവുകയും ദമസ്കസിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ദമസ്കസിൽ പുരോഹിതവർഗം വെറുതെയിരുന്നില്ല. ഇമാമിനെതിരെ ആരോപണങ്ങളുമായി അവർ പിന്നയും രംഗത്തുവന്നു. വാദപ്രതിവാദം, വിചാരണ... വീണ്ടും ജയിൽ. ദമസ്കസ് കോട്ടയിൽ അദ്ദേഹം തടവിലാക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെ തടവും മോചനവും ഒരു തുടർക്കഥയായി.

താർത്താരികളുടെ ആക്രമണമുണ്ടായപ്പോൾ അവർക്കതിരെ ജിഹാദിനായി അഹ്ലാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം രംഗത്തിറങ്ങി. ഉമറാക്കളേയും പൊതുജനങ്ങളേയും അദ്ദേഹം ജിഹാദിന് പ്രേരിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ തൂലികകൊണ്ടും പടവാൾ കൊണ്ടും ദുശ്ശക്തികൾക്കെതിരെ ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യൂപോരാടി.

അദ്ധ്യാപനവും ഗ്രന്ഥരചനയുമായി അന്ധകാരങ്ങൾക്കെതിരെ സമരത്തിൽതന്നെ ആയിരുന്നു ഇമാം. ജയിലിൽ വെച്ചും അദ്ദേഹം എഴുത്തു തുടർന്നു. ഒട്ടനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചു. വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽ അവലംബമാക്കാവുന്ന ഒരു രചന വേണമെന്ന് വാസിതീക്കാരനായ റജിയൂദ്ദീനുൽ വാസിതിയുടെ നിർബന്ധം കൊണ്ട് ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യൂ ഓയിരിപ്പിൽ എഴുതിയതാണ് “അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യൂ”. അടിസ്ഥാന വിശ്വാസകാര്യങ്ങൾ സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ രചന പിൽകാലത്ത് ലോകപ്രസിദ്ധമായിത്തീർന്നു. നിരവധി പണ്ഡിതന്മാർ ഇതിനു വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

ഔലിയാക്കന്മാരുടേയും അൻബിയ്യാക്കന്മാരുടേയും കബർ സിയാറത്തിനു വേണ്ടി യാത്രചെയ്യാൻ പാടില്ല എന്ന് ഇമാം വ്യക്തമാക്കി. അത് സമൂഹത്തിൽ വലിയ കോളിളക്കമുണ്ടാക്കി. മദ്ഹബീ പണ്ഡിതന്മാർ ഇമാമിനെതിരെ തിരിഞ്ഞു. ഭരണാധികാരികളെ സ്വാധീനിച്ചു. ഇമാമിനെ തടവിലാക്കി. ഒടുവിലത്തെ ജയിൽവാസം ആയിരുന്നു അത്. ഹിജ്റ 726 ശഅ്ബാൻ. ജയിലിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹം രോഗിയായി. 20 ദിവസം രോഗബാധിതനായി കിടന്നു. ഹിജ്റ വർഷം 728 ദുൽഖഅദ് 20ന് ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യൂ ജയിലിൽ വെച്ച് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

ഏകദേശം 330ഓളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇമാം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 37 വാല്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ഇമാമിന്റെ ഫത്വാ സമാഹാരം ജയിലിൽ വെച്ച് എഴുതിയ

താണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. റഫറൻസ് നോക്കാനൊന്നും കഴിയാതെ എഴുതപ്പെട്ട ഇമാമിന്റെ രചനകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തയുടേയും അറിവിന്റെയും ആഴം വിളിച്ചോതുന്നവയാണ്. ഇമാം ഇബ്നു കഥീർ[❦], ഇമാം ദഹബി[❦] ഇമാം ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം[❦] തുടങ്ങി പ്രഗത്ഭരായ ഒരു വലിയ നിര തന്നെയുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽ.

“അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ” എന്ന ഈ രചനയുടെ പരിഭാഷ എന്റെ പിതാവ് ഉമർ മൗലവി[❦] തയ്യാറാക്കുന്നത് ഹിജ്റ വർഷം 1377-ലാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു. സൗദിഅറേബ്യയുടെ തലസ്ഥാനമായ റിയാദിൽ ശൈഖ് അബ്ദുസ്സമദ് കാതിബ് (കെ.എം.മൗലവിയുടെ മകൻ), ശൈഖ് സഅ്ദുദ്ധീൻ മൗലവി (അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകളുടെ ഭർത്താവാണ് മദീനയിലെ ഡോ.അശറഫ് മൗലവി) എന്നിവരോടൊത്ത് അവിടെ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ പഠിക്കുന്ന കാലമാണത്. അന്നാണ് തിരുരങ്ങാടിയിൽ ഇതിന്റെ പ്രഥമപ്രസാധനം നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്നത്.

1955-ൽ തർജ്ജുമാനുൽ ക്യാർആൻ (ഉപ്പു എഴുതി കെ.എം.മൗലവി[❦] പരിശോധിച്ച ക്യാർആൻ വ്യാഖ്യാനം) അറബിമലയാളത്തിൽ ആറു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ നിന്നൊക്കെ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വസ്തുതയുണ്ട്. നമ്മുടെ പഴയകാല സലഫീ പണ്ഡിതൻമാർ സമുദായത്തെ സന്മാർഗത്തിലേക്ക് നയിക്കാൻ ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്നു എന്നതാണ്. കാലത്തിന് മുമ്പേ ചിന്തിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത മഹാൻമാരാണ്. തൗഹീദുർ റുബുബിയ്യത്തും തൗഹീദുൽ ഉലൂഹിയത്തും എന്തുമാത്രം പ്രാധാന്യത്തോടെ കേരളത്തിലെ മുൻകാല സലഫീ പണ്ഡിതൻമാർ പഠിപ്പിച്ചുവോ അതേ പ്രാധാന്യത്തോടെ തൗഹീദുൽ അസ്മാഇ വസ്സീഫാത്തും നമ്മുടെ പണ്ഡിതൻമാർ മുസ്ലിം കൈരളിയെ പഠിപ്പിച്ചു എന്നത് ഈ ഗ്രന്ഥരചന തെളിയിക്കുന്നു. ഈജിപ്തിലെ പണ്ഡിതൻമാരുമായിട്ടായിരുന്നു നമ്മുടെ മുൻകാല പണ്ഡിതൻമാർക്ക് ബന്ധമെന്നും അവരുടെ ആശയമാണ് ഇവിടെ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതെന്നുമുള്ള ഒരു ധാരണ പരക്കെ പ്രചരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ[❦], ഇബ്നു അബ്ദുൽ വഹാബ്[❦] തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതൻമാരുടെ രചനകളുമായിട്ടായിരുന്നു അവർക്ക് ശക്തമായ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നത് എന്നത് വ്യക്തമാണ്. സൗദി അറേബ്യയിലും മറ്റുമുള്ള പണ്ഡിതൻമാരുടെ സലഫീ അഖീദയും ആശയങ്ങളുമാണ് അവർ ഇവിടെ പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നത് എന്ന് ഈ കൃതി വ്യക്തമാക്കുന്നു.

അരനൂറ്റാണ്ടിനുശേഷം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പഴയ അറബിമലയാള പരിഭാഷ കണ്ടെത്തി വീണ്ടും കൈരളിക്ക് സമ്മാനിക്കുന്ന സൽകർമ്മത്തിൽ സഹകരിക്കുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്തവർക്കെല്ലാം റബ്ബൽആലമീൻ അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ എന്ന് പ്രാർഥിക്കുന്നു.

11 ജമാദുൽ ഉഖ്റാ - 1436
02.03.2015

മുബാറക് ബിൻ ഉമർ
തിരുർക്കാട്

കെ. ഉമർ മൗലവി

മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ പൊന്നാനിക്കടുത്ത് വെളിയങ്കോട്ട് 1917-ൽ ഉമർ മൗലവി ജനിച്ചു. പിതാവ് കുഞ്ഞഹ്മദ് ചെറിയ കച്ചവടക്കാരനായിരുന്നു. ആറാം വയസ്സിൽ നാട്ടിലെ ഓത്തു പള്ളിയിൽ ചേർന്നു. പിന്നീട് പല നാടുകളിൽ വിവിധ പള്ളി ദർസുകളിൽ പഠിച്ചു. ദർസിലെ ഒരു സൂഹൃത്തിൽ നിന്നാണ് മലയാള അക്ഷരങ്ങൾ പഠിച്ചത്. താന്തൂരിലെ പാങ്ങിൽ അഹ്മദ് കുട്ടി മുസ്‌ലയാരുടെ ശിഷ്യനും കാത്തിബുമായിരുന്ന കാലത്താണ് തിരുരങ്ങാടിയിൽ പോയി കെ. എം. മൗലവിയെ കാണാനിടയായത്. അതോടെ അദ്ദേഹം കെ. എം. മൗലവിയുടെ ശിഷ്യനായിത്തീരുകയും തിരുരങ്ങാടിയിൽ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. കെ. എം. മൗലവിയുടെ സലഫീ പ്രബോധനത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായ ഉമർ മൗലവി ഉസ്താദിന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായി മതപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വീക്ഷണങ്ങളിൽ ഗുരുനാഥന്റെ പാത പിന്തുടർന്നു. ഉസ്താദിന്റെ കുടുംബത്തിലെ അനാഥയായിരുന്ന മുസ്‌ലയാരകത്ത് ഫാത്തിമക്കുട്ടിയെ 1943 ഡിസം-10ന് ജീവിതസഖിയാക്കി.

കോഴിക്കോട്ട് പട്ടാളപ്പള്ളിയിൽ സ്വതന്ത്രമായി മലയാളത്തിൽ ബുതുബ നിർവഹിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു പണ്ഡിതനെ വേണമെന്ന ആവശ്യവുമായി പള്ളി ഭാരവാഹികൾ കെ. എം. മൗലവിയെ സമീപിച്ചു. അതിനായി മൗലവി തിരഞ്ഞെടുത്തത് ഉമർ മൗലവിയായിരുന്നു. അതോടെ ഉമർ മൗലവി മലബാറിൽ മുസ്‌ലിം കേന്ദ്രത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥാനത്തെത്തിപ്പെട്ടു. കുർആനീനോടും സുന്നത്തിനോടും കുറുപുലർത്തിക്കൊണ്ട് മുസ്‌ലിം ഉമ്മത്തിനോടുള്ള ബാധ്യതാ നിർവഹണത്തിൽ വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത നിലപാട് സ്വീകരിച്ചു. ഒരു പുരുഷായുസ്സ് മുഴുവൻ പ്രബോധന രംഗത്ത് നിറഞ്ഞുനിന്ന സാന്നിധ്യമായി മാറിയ ഉമർ മൗലവിയെയാണ് പിന്നീട് മുസ്‌ലിം കൈരളി കാണുന്നത്.

തിരുരങ്ങാടിയിൽ വെച്ച് വിശുദ്ധ കുർആനിലെ ചില സുറത്തുകൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി വ്യാഖ്യാനമെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പിന്നീട് കുർആൻ മുഴുവനായി ആശയവിവർത്തനം ചെയ്ത് ആവശ്യമായ വ്യാഖ്യാനത്തോടെ മൗലവി എഴുതി പൂർത്തിയാക്കി. ഗുരുനാഥന്റെ പരിശോധനയും മേൽനോട്ടവുമാണ് അതിന് മൗലവിക്ക് ധൈര്യം പകർന്നത്. അറബി-മലയാളത്തിൽ അത് ആറു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് 1955-ലാണ്.

1950-കളുടെ ആദ്യത്തിൽ ഹജ്ജിനു പോയ മൗലവികൾ റിയാദിലെ കുല്ലിയത്തുലുഗത്തിൽ അറബിയയിൽ ചേർന്ന് അറബി സാഹിത്യം പ്രധാന പഠനവിഷയമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു.^[1] അക്കാലത്താണ് ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ 'അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ' ഉമർ മൗലവികൾ മലയാളത്തിൽ മൊഴിമാറ്റം നടത്തി സുലൂദ് രാജാവിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ തിരുരങ്ങാടിയിൽ പ്രസാധനം ചെയ്യുന്നത്.

ആലുസെയ്ഖ് കുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട സെയ്ഖ് അബ്ദിൽ മലികിബ്നു ഇബ്രാഹിം ആയിരുന്നു ആദ്യത്തെ രണ്ടു വർഷം കുല്ലിയത്തുലുഗത്തിൽ അറബിയയിലെ മേധാവി. ലോകപ്രശസ്ത പണ്ഡിതനും സുലൂദി അറേബ്യയുടെ ഗ്രാന്റ് മുഹ്മിയ്യയായിരുന്ന സെയ്ഖ് അബ്ദിൽ അസീസ് ഇബ്നു ബാസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഗുരുനാഥൻമാരിൽ ഒരാളാണ്. സെയ്ഖ് ഉമർ അഹ്മദ് മലൈബാരി എന്ന നാമത്തിലാണ് അറബ് നാടുകളിൽ ഉമർ മൗലവികൾ അറിയപ്പെട്ടത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ അന്ന് സുലൂദിയിൽ ഉപരിപഠനത്തിന് പോയ പണ്ഡിതരാണ് സെയ്ഖ് അബ്ദുസ്സമദ് അൽകാതിബ് യും (കെ.എം. മൗലവികളുടെ മകൻ), സഅദ്ദുദ്ദീൻ മൗലവികളും.

സെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് യുടെ الأصول الثلاثة എന്ന ഗ്രന്ഥം സെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അത്തായ്യിബ് ബിൻ ഇസ്ഹാഖ് അൽഅൻസാരി അൽമദനി ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലാക്കി أصول الدين الإسلامي എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുലൂദി അറേബ്യയിലെ ഉപരിപഠനത്തിനുശേഷം ഉമർ മൗലവികൾ ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളത്തിലേക്ക് മൊഴിമാറ്റം നടത്തി.^[2] അതിനുപുറമെ സെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് രചിച്ച القواعد الاربعة الإلهية، شروط لا إله إلا الله، القواعد الاربعة الإلهية، نوافض الاسلام എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളും മുസ്ലിം കൈരളിക്ക് അദ്ദേഹം പരിചയപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. സെയ്ഖ് ഇസ്ലാം ഇബ്നുതെയ്മിയ്യ, സെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാരുടെ രചനകൾ കേരളത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കാനും, അതുവഴി തൗഹീദിന്റെ വാഹകനാകാനും ഉമർ മൗലവികൾ യത്നിക്കുകയായിരുന്നു.

കേരളത്തിലെ തൗഹീദി പടയോട്ടത്തിൽ തളരാതെ നിലകൊണ്ട

1. പ്രസ്തുത സ്ഥാപനമാണ് പിൽക്കാലത്ത് ജാമിഅത്തുൽ ഇമാം മുഹമ്മദ് ബിൻ സുലൂദ് എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ യൂനിവേഴ്സിറ്റി.
 2. ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളത്തിലാക്കി SV Media & Publishing മാർച്ച് 2016-ൽ പുനഃപ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിലെ കരുത്തുറ്റ ആയുധമായിരുന്നു 1971 ഫെബ്രുവരിയിൽ തുടക്കം കുറിച്ച 'ആളെ നോക്കണ്ട, തെളിവ് നോക്കുക' എന്നുല്ലേഖനം ചെയ്ത 'സൽസബീൽ' മാസിക. പ്രതിയോഗികളോട് പ്രമാണബദ്ധമായ കാർക്കശ്യം സ്വീകരിച്ചപ്പോഴും, അവരുടെ ആശയ പ്രകാശനത്തിന് സ്വന്തം പത്രത്തിന്റെ പേജുകൾ വിനയപൂർവ്വം അനുവദിച്ചു നൽകിയിരുന്നു അദ്ദേഹം. അതാകട്ടെ, വെറുമൊരു വിട്ടുവീഴ്ചയുടെ ഭാഗമായിട്ടല്ലായിരുന്നു. പ്രത്യുത, പ്രസ്തുത ആശയങ്ങളിലെ അപാകതകളും അനിസ്ലാമികതകളും വായനക്കാർക്ക് വേർതിരിച്ച് മനസ്സിലാക്കാനാകും വിധം, അതിന്റെ മറുപടി കൂടെ തയ്യാറാക്കി അതോടൊപ്പം നൽകാനായിരുന്നു. അത്തരം വൈജ്ഞാനിക സന്ദർഭങ്ങൾ സൽസബീൽ മാസികയുടെ പഴയ കാല ലക്കങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ നമുക്കെമ്പാടും കാണാനാകും. നിരീശ്വരവാദികളുമായി സൽസബീൽ നടത്തിയ ആദർശ സംവാദം പിന്നീട് ഗ്രന്ഥമായി പലതവണ പ്രസാധനം ചെയ്തു.

കേരളത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ശിർക്ക് ബിദ്അത്തുകളെ എതിർക്കുന്ന തൊടൊപ്പം ഇസ്ലാമിനെ ദുർവ്യാഖ്യാനിക്കാനും തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കാനും ശ്രമിച്ച എല്ലാപിഴച്ച പ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും ഉമർ മൗലവിയുടെ ശക്തിയുക്തം പ്രമാണബദ്ധമായി പ്രതിരോധിച്ചു. ഹജ്ജിന്റെ വിളക്ക്, ഇർശാദുൽ ഇഖ്വാൻ, നൂറുൽ ഈമാൻ, ജുമുഅ ഖുതുബ, ഫാതിഹയുടെ തീരത്ത്, തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളും നിരവധി ചെറുകൃതികളും എണ്ണമറ്റ നോട്ടീസുകളും ഉമർ മൗലവിയുടെ രചനയിലുണ്ട്.

എന്നിവ മൗലവി *ماذا في الحياة ؟ , من هب جديد , معنى لا اله الا الله , ملاحظات , جواب الملباري* യുടെ അറബി ഭാഷയിലുള്ള രചനകളാണ്. മുസ്ലിം കേരളത്തിന്റെ ചരിത്രം ഒപ്പിയെടുത്ത 'ഓർമകളുടെ തീരത്ത്' എന്ന ആത്മകഥാരചന ഗതകാല മുസ്ലിം കൈരളിയുടെ അടയാളപ്പെടുത്തലുകളറിയാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ഒഴിച്ചുകൂടാനാകാത്ത അമൂല്യ ഗ്രന്ഥമാകുന്നു.

കർമ്മപഥത്തിലേൽക്കേണ്ടിവന്ന പ്രതിസന്ധികളെ മുഴുവൻ തുണവൽ ഗണിച്ചുകൊണ്ട് മുന്നേറിയ ആ ത്യാഗി 2000 ഫെബ്രുവരി 24ന് എന്നെന്നേക്കുമായി കണ്ണടച്ചെങ്കിലും, അദ്ദേഹം വിട്ടേച്ചുപോയ വിജ്ഞാന സ്മുലിംഗങ്ങൾ മുസ്ലിം ഉമ്മത്തിന്റെ മുന്നിൽ പ്രകാശം ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്നും സജീവമാണ്.

സുകൃതം ചെയ്തുകൊണ്ട് സന്തോഷത്തോടെ ലോകരക്ഷിതാവിനെ കണ്ടുമുട്ടുന്ന സൗഭാഗ്യവാൻമാരിൽ അദ്ദേഹത്തെയും നമ്മെയും ഉൾപ്പെടുത്താൻ അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ, ആമീൻ.

ഈ ഗ്രന്ഥം

ഇസ്ലാമിക ലോകത്ത് അറിയപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണ് ശൈഖ് ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ “അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ”. ഇത് രചിക്കാൻ ഇടയാക്കിയ സാഹചര്യം ശൈഖ് ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ തന്നെ വിവരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“ഈ ഗ്രന്ഥം എഴുതാനുള്ള കാരണം വാസിതിലെ ഒരു പ്രവിശ്യയിൽ നിന്ന് അവിടുത്തെ ഖാളിയായ റളിയൂദ്ദീൻ അൽവാസിതി എന്ന് പറയപ്പെടുന്ന ശൈഖ് എന്റെ അടുക്കലേക്ക് വരികയുണ്ടായി. അദ്ദേഹം ശാഫിഹു മദ്ഹബു കാരനായിരുന്നു. ഹാജിയായികൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം ഞങ്ങളുടെ അരികിൽ വന്നത്. ദീനീ നിഷ്ഠയും മഹത്വമുള്ള വ്യക്തിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. വാസിതിലും താർത്താരികൾ ഭരിക്കുന്ന നാടുകളിലും ജനങ്ങളിൽ അജ്ഞതയും അക്രമവും വിളയാടുന്നതും മതവും വിജ്ഞാനവും കാലഹരണപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ആവലാതിപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിനും അവലംബ യോഗ്യമാകുമാറ് അഖീദയിൽ ഒരു രചന നടത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹം എന്നോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അതിൽ നിന്ന് എന്തെ ഒഴിവാക്കിത്തരണം എന്നാവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തോട് ഞാൻ പറഞ്ഞു: “അഖീദയിൽ ധാരാളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ ഇമാമുമാർ എഴുതിയ ചില അഖീദ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്”. എന്നാൽ അദ്ദേഹം എന്തെ ചോദിച്ചലട്ടുകയും ഇപ്രകാരം പറയുകയും ചെയ്തു: “താങ്കൾ എഴുതുന്ന ഒരു അഖീദയല്ലാതെ ഞാൻ താൽപര്യപ്പെടുന്നേ ഇല്ല”. അപ്പോൾ ഈ അഖീദ ഗ്രന്ഥം ഞാൻ അസർ നമസ്കരിച്ചിരിക്കവെ അദ്ദേഹത്തിന് എഴുതി നൽകി.”^[3]

ധാരാളം പണ്ഡിതർ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ പ്രശംസിക്കുകയും ഇതിന് വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ രചിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്നും ഇത് അനുസ്യൂതം തുടരുന്നു. ഹിജ്റ വർഷം 1340ൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കൈയെഴുത്ത് പ്രതി (Manuscript) ശൈഖ് റശീദ് റിളാഹ് പുസ്തക രൂപത്തിൽ അൽമനാർ പ്രസ്സിലൂടെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച് പ്രചാരം നൽകി.

3. ശൈഖ് ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ (3/164) مجموع الفتاوى

ഈ കൃതിയുടെ ഏതാനും വിവരണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ

1. ശെയ്ഖ് സെയ്ദ് ബ്നു അബ്ബൂൽ അസീസ് ബ്നു ഖിയാദ് (മരണം ഹി: 1416) രചിച്ച الروضة الندية شرح العقيدة الواسطية എന്ന കൃതി. ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ഹിജ്റ വർഷം 1377ലാണ്.
2. അല്ലാമാ അബ്ബൂൽ അസീസ് ബ്നു നാസർ അർറശീദ് (മരണം ഹി: 1408) രചിച്ച التنبيهات السنية على العقيدة الواسطية എന്ന കൃതി. ഇതിന്റെ രചന ആരംഭിച്ചത് ഹിജ്റ വർഷം 1377ലാണ്. പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വർഷം ലഭ്യമല്ല. ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ആലുശെയ്ഖ് حفظه الله പറയുന്നു: “ഈ അനുഗൃഹീത ഗ്രന്ഥമായ വാസിതിയ്യക്ക് ധാരാളം വിവരണങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ ഏറ്റവും പ്രയോജനകരവും സൂക്ഷ്മ പദപ്രയോഗവുമുള്ളത് അല്ലാമാ അബ്ബൂൽ അസീസ്ബ്നു അർറശീദ് رحمتهന്റെ التنبيهات السنية على العقيدة الواسطية എന്ന ശ്രഹാകുന്നു. അഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യയുടെ ഏറ്റവും അമൂല്യമായ ശ്രഹാകുന്നു ഇത്.”^{[4][5]}
3. അല്ലാമാ അബ്ബൂറഹ്മാൻ ബ്നു നാസർ അസ്സഅദി (മരണം ഹി:1376) രചിച്ച التنبيهات اللطيفة فيما احتوت عليه الواسطية من المباحث المنيفة എന്ന കൃതി. ഇതാദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വർഷം ഏതാണെന്ന് ക്ലിപ്തമല്ല.
4. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഖലീൽ ഹർറാസ്(മരണം ഹി: 1415) രചിച്ച الشارح الشهية الواسطية എന്ന കൃതി.
5. ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ബിൻ ഫൗസാൻ അൽഫൗസാൻ രചിച്ച شرح العقيدة الواسطية لشيخ الإسلام أحمد بن تيمية എന്ന കൃതി. ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ഹിജ്റ വർഷം 1407ലാണ്.
6. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സാലിഹ് അൽഉമൈമീൻ രചിച്ച شرح العقيدة الواسطية لشيخ الإسلام ابن تيمية എന്ന കൃതി. ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ഹിജ്റ വർഷം 1415ലാണ്.
7. ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ആലുശെയ്ഖ് വിശദീകരിച്ച് പുസ്തക രൂപത്തിലാക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുമതിയോടെ, പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്ത الشارح الشهية في شرح العقيدة الواسطية എന്ന കൃതി. ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ഹിജ്റ വർഷം 1431ലാണ്.

മൂലകൃതിയായ “അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ”യുടെ വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നാമങ്ങളാണ് മുകളിൽ കൊടുത്തത്. ഇനിയും നിരവധി

4. ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ആലുശെയ്ഖ് حفظه الله യുടെ (1/16) الشارح الشهية في شرح العقيدة الواسطية

5. ഇത് കെ.എം. മൗലവി رحمته യുടെ അമൂല്യ ശേഖരത്തിൽപെട്ട ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ്.

പണ്ഡിതൻ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന് വ്യാഖ്യാനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സൗദി അറേബ്യയിലെ റിയാദിൽ വിദ്യാർഥിയായിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് ഉമർ മൗലവി رحمته അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ വിവർത്തനം ചെയ്തത്. തുടർന്ന് ഈ കൃതിയുടെ പ്രകാശനം ഹിജ്റ വർഷം 1377, റബീഉൽഅവ്വൽ 12നാണ് നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നത്. മലബാറിലും കേരളത്തിലെ ഇതര പ്രദേശങ്ങളിലും മുസ്ലിമീങ്ങൾക്കിടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അറബി-മലയാളം ലിപിയിൽ അച്ചടിച്ച സൗദ് ബ്നു അബ്ദിൽ അസീസ് രാജാവി رحمتهന്റെ ചിലവിൽ തിരുരങ്ങാടിയിലെ ആമിറുൽ ഇസ്ലാം ലിത്തോ പ്രസ്സിൽ നിന്നായിരുന്നു ഇതിന്റെ പ്രസാധനം.

ഏകദേശം അരനൂറ്റാണ്ട് മുമ്പ് രചിച്ച ഈ കൃതിയിലെ ഭാഷാപ്രയോഗങ്ങൾ വായനയുടെ ഒഴുക്കിനായി എഡിറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വാസിതിയ്യയുടെ കൈയെഴുത്ത് പ്രതികൾ തമ്മിൽ അൽപസ്വൽപ അന്തരമുണ്ട്; ചില പതിപ്പുകളിൽ വന്ന ആയത്തുകളും പ്രയോഗങ്ങളും മറ്റ് പതിപ്പുകളിലില്ല. ഞങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച അറബി മൂലകൃതിയും വിവർത്തകൻ ഉപയോഗിച്ചതും തമ്മിൽ ചെറിയ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. പരിഹാരത്തിനായി ചില ആയത്തുകൾക്ക് അമാനി മൗലവി رحمته നൽകിയ അർത്ഥം നൽകേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ട്. അറബി മൂലവുമായി നീതിപൂലർത്താൻ എഡിറ്റിങ്ങിൽ പരമാവധി ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ശെയ്ഖ് അലവി ബിൻ അബ്ദിൽ ഖാദർ സഖാഫ് رحمته യുടെ പരിശോധനയോടെ 1433-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച “അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ” എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ് അറബി മൂലത്തിനായി ഇവിടെ അവലംബിച്ചിട്ടുള്ളത്. തലക്കെട്ടുകളുടെ നാമകരണം, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സ്വാലിഹ് അൽഉമൈമീൻ رحمته യുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ നിന്നുമാണ് എടുത്തിട്ടുള്ളത്. അടിക്കുറിപ്പുകളും അനുബന്ധവും ആവശ്യാർത്ഥം നൽകിയിട്ടുള്ളത് വിജ്ഞാനദാഹികൾക്ക് ഉപകാരപ്പെടും, തീർച്ച.

ഈ കൃതി ഞങ്ങൾക്ക് നൽകിയ വ്യക്തിക്ക് അല്ലാഹു അനുഗ്രഹം ചൊരിയുമാറാകട്ടെ എന്ന് പ്രാർഥിക്കുന്നു.

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ رحمته യുടെ ഒരു കൃതി പൂസ്തക രൂപത്തിൽ കേരളത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വ്യക്തി ഉമർ മൗലവി رحمته തന്നെയായിരിക്കും എന്ന് നമുക്ക് കരുതാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ രചന ഒരു പുണ്യകർമ്മമായി അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുമാറാകട്ടെ...

ആമീൻ

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ

അബ്ദുൽ ഹലീം ഇബ്നു അബ്ദുസ്സലാം ഇബ്നു അബ്ദില്ല ഇബ്നു അബീ ക്വാസിം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ അൽഹർറാനി തക്വിയൂദ്ദീൻ അബിൽ അബ്ബാസ് ഇബ്നു ശിഹാബുദ്ദീൻ എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർഥ പേര്. സിറിയക്കും ഇറാഖിനുമിടയിലുള്ള അറേബ്യൻ ഉപദ്വീപിലെ ഒരു പുരാതന പട്ടണമായ ഹർറാനിൽ, ഹി:661 റബീഉൽ അവ്വൽ മാസത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ജനിച്ചത്. താർത്താരികളുടെ അധിനിവേശം കാരണം അദ്ദേഹവും കുടുംബവും ഹർറാനിൽ നിന്ന് ദമസ്കസിലേക്ക് പാലായനം ചെയ്യാൻ നിർബന്ധിതരായി.

പണ്ഡിത കുടുംബത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം. പിതാവും പിതാമഹനും, സഹോദരൻമാരും അബ്ദുർറഹ്മാൻ, അബ്ദുല്ല, മുഹമ്മദ് എന്നിവരും പണ്ഡിതൻമാരാണ്. മതപഠനത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മശക്തിയും കൃശാഗ്രബുദ്ധിയും ഗ്രഹണശക്തിയും ഗുരുനാഥൻമാരെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പത്തൊമ്പതാം വയസ്സിൽ ഫത്വ നൽകാനുള്ള യോഗ്യതയും ഇരുപത്തിരണ്ടാം വയസ്സിൽ ദാവൂൽ ഹദീഥ് അസ്സക്രിയ്യയിൽ പഠിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരവും അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചു.

കുർആനിലും ഹദീഥിലും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ വിജ്ഞാനീയങ്ങളിലുമാണ് അദ്ദേഹം പ്രശസ്തനായത്. ഹദീഥ് വിജ്ഞാനത്തിൽ അദ്ദേഹം ഹാഫിദ് (ഹദീഥിൽ അഗ്രസരൻ) ആയിരുന്നു. തഹ്സീറിന്റെ വിഷയത്തിൽ തനിക്ക് ചുറ്റുമുള്ളവരിൽ അദ്ദേഹം മതിപ്പുള്ളവാക്കി. ഫിഖ്ഹ്, ഉസൂലുൽ ഫിഖ്ഹ്, പണ്ഡിതൻമാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായഭിന്നതയുള്ള വിഷയങ്ങൾ, ഗ്രന്ഥ രചന, ഗണിതശാസ്ത്രം, ചരിത്രം, ഗോളശാസ്ത്രം, വൈദ്യശാസ്ത്രം എന്നിവയിലും അദ്ദേഹം പ്രാവീണ്യം നേടി. അദ്ദേഹം ഒരു മുജ്തഹിദിന്റെ പദവി കൈവരിച്ചതായി അക്കാലഘട്ടത്തിലെ പണ്ഡിതൻമാർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

മുസ്ലീംകളുടെ ക്ഷേമശ്വര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം അതീവ താൽപര്യം കാണിച്ചിരുന്നു. താർത്താരികൾക്കും, ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും, റാഫിളികൾക്കും മെതിരിലുള്ള ജിഹാദിന്റെ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹം കാണിച്ച ധീരതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ബോധന പ്രസംഗങ്ങളും ശത്രുക്കൾക്കെതിരിലുള്ള മുസ്ലിമുകളുടെ വിജയത്തിന് സുപ്രധാന ഘടകമായി വർത്തിച്ചു എന്നത് ഇതിന് പ്രകടമായ തെളിവാണ്. ഈ പരിശ്രമങ്ങൾ ധാരാളം പണ്ഡിതൻമാരുടേയും

ശേഷം വന്ന തലമുറകളുടേയും പ്രശംസ പിടിച്ചുപറ്റാൻ ഇടയാക്കി.

ശാരീരിക ജീഹാദിന് പുറമെ, വ്യത്യസ്ത വ്യതിയാനകക്ഷികളും നാസ്തികരുമായി അദ്ദേഹം ധൈഷണിക സമരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ശിയാ ജഹ്മിയ്യ മുഅ്തസില തുടങ്ങി ഗ്രീക്ക് തത്വചിന്തകൾ പ്രചരിപ്പിച്ച അൾ അരിയ്യാക്കളടങ്ങുന്ന വചനശാസ്ത്രക്കാരെയും (അഹ്ലുൽ കലാം) വിവിധ സൂഫി കക്ഷികളേയും അദ്ദേഹം ചെല്ലിപ്പിടിച്ചു. ഇതര മതവിഭാഗക്കാരുടെ വിശ്വാസ വൈകല്യങ്ങളെയും അദ്ദേഹം തുറന്ന് കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡനങ്ങൾ വെറും അന്ധമായ വിമർശനങ്ങളായിരുന്നില്ല. പ്രത്യുത ഈ വിഭാഗങ്ങളുടെ ആദർശങ്ങൾ ആഴത്തിൽ പഠിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷമായിരുന്നു അദ്ദേഹം അവയെല്ലാം വിമർശിച്ചത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡനങ്ങൾ വ്യവസ്ഥാപിതവും സൂക്ഷ്മവും പ്രാമാണികവുമായിരുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് ഗ്രീക്ക് ഫിലോസഫിക്കെതിരിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡനം. ഏറ്റവും സുശക്തവും അതുല്യവുമായ ഒരു വിമർശനമായി ഇന്നും അത് നിലകൊള്ളുന്നു. ക്രിസ്ത്യാനിക്കെതിരിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡനവും അപ്രകാരം തന്നെയാണ്. ശിയാക്കെതിരിലുള്ളതൊക്കട്ടെ, അവരുടെ വ്യതിചലിച്ച വിശ്വാസങ്ങളേയും അനാചാരങ്ങളേയും വേരോടെ പിഴുതൊടുക്കുന്നതായിരുന്നു.

സ്വാഭാവികമായും, ഈ രീതിയിലുള്ള വിമർശനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് ധാരാളം ശത്രുക്കളെ ഉണ്ടാക്കി. തത്ഫലമായി അദ്ദേഹം ജീവിതത്തിലുടനീളം പരീക്ഷണങ്ങളും പീഡനങ്ങളും നേരിടേണ്ടി വന്നു. അദ്ദേഹത്തെ അക്രമിക്കാൻ തക്ക പാർത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്ന ശത്രുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധ്യാപനങ്ങളിൽ നിന്നും പലതും തെറ്റായി ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി. അഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ, അഖീദത്തുൽ ഹമവിയ്യ എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അടിസ്ഥാന വിശ്വാസ കാര്യങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം രചിച്ച മഹത്ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ്. വിശ്വാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നും അവർ വാക്കുകളെ സന്ദർഭത്തിൽ നിന്നും അടർത്തിയെടുത്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിൽ തജ്സീം (അല്ലാഹുവിന് തടിയുണ്ട് എന്ന വാദം) ആരോപിച്ചു. അതിന്റെ പേരിൽ അദ്ദേഹം ഒന്നിലധികം തവണ തുറങ്കിൽ അടക്കപ്പെട്ടു.

“അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ”യുടെ വിഷയത്തിൽ ചില പണ്ഡിതന്മാർ അദ്ദേഹവുമായി വാദപ്രതിവാദം നടത്തുകയും, ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം എഴുതിയതിനെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് ആ വാദപ്രതിവാദം അവസാനിപ്പിക്കുകയും

ചെയ്തതായി ഇബ്നുകഥീർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.^[6]

“അഖീദത്തുൽ ഹമവിയ്യ” യുടെ വിഷയത്തിലും ചില പണ്ഡിതന്മാർ അദ്ദേഹവുമായി വാതപ്രതിവാദം നടത്തുകയും (ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന്റെ) മറുപടികളെ അവർക്ക് ചെറുപടിയായി കണക്കാക്കുന്നതായെ ആരോപകർ പിരിഞ്ഞതായും ഇബ്നുകഥീർ തന്നെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.^[7]

തലാഖിന്റെ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം നൽകിയ ഒരു ഫത്വ കാരണം അദ്ദേഹം തടവിലാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കബർ സന്ദർശനത്തിന് വേണ്ടി യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനെ വിരോധിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഒരു ഫത്വയുടെ പേരിലാണ് അദ്ദേഹം അവസാനമായി ജയിലിലടക്കപ്പെട്ടത്. ഈ വേളയിലാണ് അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞതും.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വവും ആരാധനാകാര്യങ്ങളിലുള്ള നിഷ്ഠയും മാതൃകായോഗ്യമാണ്. കണ്ടുമുട്ടുന്നവരുടെയെല്ലാം ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രസ്തുത ഗുണം വലിയ സ്വാധീനം ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. രഹസ്യവും പരസ്യവുമായ ജീവിതത്തിൽ ഇസ്ലാമിലെ വിധിവിധികൾ പാലിക്കുന്നതിൽ കണിശത കാണിച്ചിരുന്ന ഒരു വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിൽ തവക്കൂൽ ആക്കുന്ന വിഷയത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണിശതയെ കുറിച്ച് ശിഷ്യനായ ഇബ്നൂൽ ഖയ്യിം വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. ശത്രുക്കൾ അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലാൻ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്: “അവർ എന്നെ കൊല്ലുകയാണെങ്കിൽ അത് എനിക്ക് രക്തസാക്ഷ്യമാകും. അവർ എന്നെ നാടുകടത്തുകയാണെങ്കിൽ അത് എനിക്ക് ഹിജ്റയാകും. എന്നെ സൈപ്രസിലേക്കാണ് നാടുകടത്തുന്നതെങ്കിൽ അവിടത്തു കാരെ ഞാൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കും അങ്ങനെ അവർ ആ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചേക്കും. അവർ എന്നെ കാരാഗൃഹത്തിലടക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് എന്റെ ആരാധനാ കേന്ദ്രമായി മാറും”.^[8]

ഇബ്നൂൽ ഖയ്യിം പറയുന്നു:

“അല്ലാഹുവിന്നറിയാം അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ നല്ലൊരു ജീവിതം നയിച്ച ആരേയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. സുഖാധംബരങ്ങളെ മുഴുവൻ മാറ്റിച്ച് കളയും

6. ഇബ്നൂ കഥീർ, البداية والنهاية (വാ.14, “അഖ്ദ് മജ്ലിസുമലാ” എന്ന തലക്കെട്ടിന് ചുവട്ടിൽ)
7. ഇബ്നൂ കഥീർ, البداية والنهاية
8. ناحية من حياة شيخ الاسلام ابن تيمية (പേ.30)

വിധം പ്രയാസങ്ങളുടേയും പ്രതിസന്ധികളുടേയും നടുവിൽ ജയിലും ഭീഷണികളും പീഡനങ്ങളുമായി കഴിയേണ്ടി വന്നിട്ടും ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ മറ്റൊരുകൊളും സംശുദ്ധമായ ഒരു ജീവിതം നയിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉദാരമതിയും ധീരനും പ്രാപ്തനും തേജസ്സാർന്ന വദനത്തിനു ഉടമയുമായിരുന്നു. ഭയത്തിന്റെ പിടിയിലകപ്പെട്ട് മനസ്സുമടക്കുകയും ഭൂമി കുടുസ്സായതായി അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കും. അദ്ദേഹത്തെ കാണുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ വിഷമങ്ങളെല്ലാം മാറി ആശ്വാസവും മനക്കരുത്തും സ്വയൈര്യവും ശമനവും ലഭിക്കും”.[9]

ബസ്സാർ പറഞ്ഞു:

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശീലങ്ങളെ കുറിച്ച് നന്നായി അറിയുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ് ഞാൻ. ഫജ്ർ നിസ്കാരത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹം അനാവശ്യമായി ആരോടും സംസാരിക്കുകയില്ല. തൊട്ടടുത്ത് ഇരിക്കുന്ന ആൾക്ക് മാത്രം കേൾക്കാവുന്ന അത്രയും പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ ദിക്ർ ചൊല്ലി നമസ്കാര സ്ഥലത്ത് തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടും. ഇടയ്ക്ക് കണ്ണുകൾ ആകാശത്തേക്കുയർത്തും. സൂര്യൻ ഉദിച്ചുയർന്ന് നമസ്കാരം നിഷിദ്ധമായ ആ സമയം അവസാനിക്കുന്നത് വരെ ഇതേ അവസ്ഥയിൽ തുടരും”.[10]

അദ്ദേഹം തുടർന്നു: “ഐഹികലോകത്തെ സുഖൈശ്വര്യങ്ങളെ കുറിച്ച് അദ്ദേഹം വല്ലതും പ്രസ്താവിച്ചതായി ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം ലൗകിക സംഭാഷണങ്ങളിൽ മുഴുകുകയോ, ലൗകിക വിഭവങ്ങൾക്കായി മറ്റുള്ളവരോട് ചോദിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ല. പകരം പരലോക കാര്യങ്ങളിലും അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളിലുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയും സംഭാഷണങ്ങളും മുഴുവൻ”.[11]

ഒരിക്കൽ ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ അനുയായികളുടെ ആധിക്യം കണ്ടിട്ട് അദ്ദേഹം തന്റെ ഭരണകൂടത്തെ മറിച്ച് ട്രാൻസ്ജെറാൻ തയ്യാറെടുക്കുന്നതായി ഭരണാധികാരിയായ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു ഖലാവുൻ ആരോപിച്ചു. അതിന് ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ നൽകിയ മറുപടി ഇപ്രകാരമാണ്: “ഞാനത് ചെയ്യുകയോ?(ഒരിക്കലുമില്ല!) അല്ലാഹുവാണെന്ന്, താങ്കളുടെ ഭരണാധികാരത്തിനും മംഗോളിയരുടെ ഭരണാധികാരത്തിനും തുച്ഛമായ രണ്ട് നാണയങ്ങളുടെ വില പോലും ഞാൻ

9. ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം, الوابل الصيب (പേ.30).
 10. ബസ്സാർ, الأعلام العلية في مناقب ابن تيمية (പേ.40).
 11. ബസ്സാർ, الأعلام العلية في مناقب ابن تيمية (പേ.52).

കൽപിക്കുന്നില്ല”.[12]

ഗുരുനാഥൻമാർ^[13]

ധാരാളം പണ്ഡിതൻമാരുടെ കീഴിൽ ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം തന്നെ അത് എണ്ണിപ്പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് ദഹബി, അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നും ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.^[14] നാൽപ്പത്തിയൊന്ന് പുരുഷൻമാരും നാല് സ്ത്രീകളും അടങ്ങുന്നതാണ് ഈ പണ്ഡിത ശൃംഖല. അദ്ദേഹം വിജ്ഞാനം സ്വീകരിച്ച പണ്ഡിതൻമാരുടെ എണ്ണം ഇരുനൂറ്റിലധികം വരും.^[15] അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥൻമാരിൽ ചിലരുടെ പേരുകളാണ് താഴെ:

1. അബൂൽ അബ്ബാസ് അഹ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദുൽ ദാഇം അൽമഖ്ദസി
2. അബൂ നസ്ർ അബ്ദുൽ അസീസ് ഇബ്നു അബ്ദിൽ മുൻഇം
3. അബൂ മുഹമ്മദ് ഇസ്മാഇൽ ഇബ്നു ഇബ്രാഹീം അത്തനൂഖി
4. അൽമൻജാ ഇബ്നു ഉമ്മാൻ അത്തനൂഖി അദ്ദിമൾഖി
5. അബൂൽ അബ്ബാസ് അൽ മുഅമ്മിൽ ഇബ്നു മുഹമ്മദ് അൽബാലിസി
6. അബൂ അബ്ദില്ല മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബീ ബക്ർ ഇബ്നു സുലൈമാൻ അൽഅമീരി
7. അബൂൽ ഫറജ് അബ്ദുറഹ്മാൻ ഇബ്നു സുലൈമാൻ അൽബഗ്ദാദി
8. ശറഫുദ്ദീൻ അൽ മഖ്ദസി അഹ്മദ് ഇബ്നു അശ്ശാഫിഇ
9. മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദിൽ ഖവീ അൽ മഖ്ദസി
10. തകിയ്യുദ്ദീൻ അൽവാസിതീ ഇബ്രാഹീം ഇബ്നു അലീ അസ്സാലിഹി അൽഹമ്പലീ
11. സ്വന്തം പിതൃസഹോദരി സിത്തദാർ ബിൻത് അബ്ദിസ്സലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ

ശിഷ്യന്മാർ

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന് ധാരാളം ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു പുറമേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങളാൽ സ്വാധീനിക്കപ്പെട്ടവരുമുണ്ട്. ശിഷ്യ

12. ബസ്റ്റാർ, الأعلام العلية في مناقب ابن تيمية (p.74).

13. ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം (18/76-121); ذيل طبقات الحنابلة ഇബ്നു റജബ് (2/387); ഇബ്നു കഥീർ (14/136-137); ദഹബി, (2/196) تذكرة الحفاظ; ഇബ്നു ഹജ്ജൂൽ അസ്ഖലാനി, الدرر الكامنة في أعيان المائة الغامنة.

14. ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം (18/76-121).

15. الكواكب الدرية ويليهِ الرد الوافر (p.52), العقود الدرية (p.3).

ന്മാരിൽ ചിലർ ഇവരാണ്:

01. ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം അൽജൗസിയ്യ, മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബീബക്ർ
02. അദ്ദഹബി, മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അഹ്മദ്
03. അൽ മിസ്സി, യൂസഫ് ഇബ്നു അബ്ദുറഹ്മാൻ
04. ഇബ്നു കമീർ, ഇസ്മാഇൽ ഇബ്നു ഉമർ
05. ഇബ്നു അബ്ദിൽ ഹാദി, മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അഹ്മദ്
06. അൽ ബസ്താർ ഉമർ ഇബ്നു അലി
07. ഇബ്നു ഖാദി അൽ ജബൽ, അഹ്മദ് ഇബ്നു ഹുസൈൻ
08. ഇബ്നു ഫദ്ലില്ലാഹ് അൽ അംരി അഹ്മദ് ഇബ്നു യഹ്യാ
09. മുഹമ്മദ് ഇബ്നുൽ മൻജ്, ഇബ്നു ഉഥ്മാൻ അത്തനൂഖീ
10. യൂസഫ് ഇബ്നു അബ്ദിൽ മഹ്മൂദ് ഇബ്നു അബ്ദിസ്സലാം അൽബത്തി
11. ഇബ്നുൽ വർദീ സൈനുദ്ദീൻ ഉമർ
12. ഉമർ അൽഹരറാനി സൈനുദ്ദീൻ അബൂ ഹഫ്സ്
13. ഇബ്നു മുഹ്ലിഹ് ശംസുദ്ദീൻ അബൂ അബ്ദില്ല

പണ്ഡിതന്മാരുടെ പ്രശംസ

ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയെ പ്രശംസിച്ച ധാരാളം പണ്ഡിതൻമാരുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തെ മാത്രം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നില്ല അവരുടെ പ്രശംസ. മറിച്ച് ജിഹാദിലും പൊതുജനക്ഷേമവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിലുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സജീവ സാന്നിധ്യവും അന്യരുടെ കാര്യങ്ങളിലുള്ള ഉത്കണ്ഠയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനകളും അവർ പരിഗണിച്ചു. അവരിൽ ചിലരുടെ മൊഴികൾ കാണുക:

1. ഹാഫിദ് ദഹബി പറഞ്ഞു:

“അഭിപ്രായ ഭിന്നതയുള്ള ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയം അദ്ദേഹത്തിന് മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ തെളിവുകൾ ഉദ്ധരിച്ച് കൊണ്ട് അതിൽ ഏറ്റവും പ്രബലമായ അഭിപ്രായത്തിലെത്തിച്ചേരാനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവ് അപാരമാണ്. ഇജ്തിഹാദ് നടത്താനുള്ള നിബന്ധനകൾ അദ്ദേഹത്തിൽപൂർത്തീകരിക്കപ്പെടുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനത് സാധിക്കുന്നു. ഒരു വിഷയത്തിൽ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു ഖുർആൻ വചനം ഓർമ്മയിൽ നിന്ന് എടുത്ത് ഉദ്ധരിക്കുന്നതിലും ഒരു വചനത്തിന്റെ സ്രോതസ്സ് പരാമർശിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ വേഗതയുള്ള ആരേയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. തികഞ്ഞ വാക്ചാതുരിയോടെയും തുറന്ന കണ്ണുകളോടെയും സൂന്നത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൺമുമ്പിലും നാവിൻ തുമ്പത്തുമുണ്ടായിരുന്നു.

തഹ്സീറിന്റെ വിഷയത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽപ്പെട്ട ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മതപരമായ ഉന്മാലകളുടെ വിഷയത്തിലും (ഒരു വിഷയത്തിലുള്ള) അഭിപ്രായ ഭിന്നതകളെ കുറിച്ചുള്ള വിഷയങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അതുല്യനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദാരതയും ധീരതയും ലൗകിക വിനോദങ്ങളോടുള്ള വിരക്തിയും അതിനോട് ചേർത്ത് വായിക്കേണ്ടതാണ്.

വിവിധ വിഷയങ്ങളിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫത്വകൾ മുന്നോറോളം വാളുങ്ങളിലായി പരന്നു കിടക്കുകയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി ലക്ഷ്യം വെച്ചിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം സത്യം മാത്രമെ പറഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന് നേരെ വരുന്ന ആക്ഷേപങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഭയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

അദ്ദേഹത്തെ നന്നായി അറിയുന്നവരും പരിചയമുള്ളവരും അദ്ദേഹവുമായി തുല്യപ്പെടുത്തി എന്റെ വീഴ്ചകളെ എടുത്തുപറയാറുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തെ എതിർക്കുന്നവർ എന്നിൽ അതിശയോക്തി ആരോപിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളും പ്രതിയോഗികളും ഒരുപോലെ എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കറുത്ത തലമുടിയും അൽപം നരയോടുകൂടിയ തിങ്ങിയ താടിയും വെളുത്ത നിറമുള്ളവനുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലമുടി കീഴ്ചെവിയോളമെത്തിയിരുന്നു. സംസാരിക്കുന്ന നാവുകളായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ. വീതിയുള്ള തോളിനടുമയും ശബ്ദഗാംഭീര്യമുള്ള വനും ആയിരുന്നു അദ്ദേഹം. ക്ഷിപ്രകോപിയാണെങ്കിലും ക്ഷമയോടെയും സഹനത്തോടെയും അദ്ദേഹം അതിനെ തരണം ചെയ്തിരുന്നു.

പ്രാർഥനയിലും രക്ഷതേടലിലും അന്യരുടെ ക്ഷമത്തെ കുറിച്ചുള്ള ഉത്കണ്ഠയിലും അദ്ദേഹത്തെ പോലെ ഒരാളെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹം പാപമുക്തനാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. പ്രത്യുത അഗാധ പാണ്ഡിത്യവും ധീരതയും വിശാലമനസ്സും മതത്തോടു കുറുമുള്ള വ്യക്തിയാണെങ്കിലും വിശ്വാസപരവും കർമ്മപരവുമായ കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹവുമായി പല വിഷയങ്ങളിലും എനിക്ക് വിയോജിപ്പുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹവും ഒരു മനുഷ്യനാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ചർച്ചകൾ നടക്കുമ്പോൾ തീക്ഷ്ണതയും കോപവും അദ്ദേഹത്തെ അതിജയിക്കുകയും പ്രതിയോഗികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തോട് ശത്രുതയുണ്ടാകുവാൻ കാരണമാകും വിധം അവരെ (വാക്ക് കൊണ്ട്) അക്രമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകാം.

പ്രതിയോഗികളോട് അദ്ദേഹം ഒരൽപം സൗമ്യത കാണിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായൈക്യമുണ്ടാകുമായിരുന്നു. കാരണം അവരിലെ മഹാപണ്ഡിതന്മാർ പോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തിന്

മുന്നിൽ തല കുനിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവുകളെ അംഗീകരിക്കുകയും അദ്ദേഹം അറ്റമില്ലാത്ത ഒരു സമുദ്രവും അമൂല്യനിധിയുമാണെന്നും... സമ്മതിച്ചതാണ്.

നമസ്കാരവും നോമ്പും മറ്റു വിധിവിധികളും രഹസ്യവും പരസ്യവുമായ ജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹം പാലിച്ചു പോന്നിരുന്നു. കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമായി ഗ്രഹിക്കാതെ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഫത്വകൾ നൽകിയിരുന്നില്ല. കാരണം അദ്ദേഹം വിവേകമതിയായിരുന്നു. വ്യക്തമായ അറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ അദ്ദേഹം ഫത്വ നൽകിയിരുന്നില്ല. കാരണം അദ്ദേഹം കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു സമുദ്രമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മതത്തെ കളിതമാശയായി കണ്ടിരുന്നില്ല. പകരം ഖുർആൻ, സുന്നത്ത്, കിയാസ്, എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി അദ്ദേഹം തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കുകയും മുൻ കഴിഞ്ഞ ഇമാമുകളുടെ പാത പിൻതുടർന്ന് കൊണ്ട് (തന്റെ നിലപാടുകൾ) സാധൂകരിക്കുകയും അതിന് വേണ്ടി വാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന് അതിൽ തെറ്റുപറ്റിയാൽ ഒരു പ്രതിഫലവും ശരിയായാൽ രണ്ട് പ്രതിഫലവും ഉണ്ട്.

(തടവിലാക്കപ്പെട്ട) കോട്ടയിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് ഗുരുതരമായ രോഗം പിടിപ്പെടുകയും ദുൽകുഅദ് 20 തികാളാഴ്ച രാത്രി അവിടെ വെച്ച് തന്നെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ദമസ്ക്കസിലെ ഒരു പള്ളിയിൽ വെച്ച് അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ മയ്യിത്ത് നമസ്കരിച്ചു. മയ്യിത്ത് നമസ്കാരത്തിന് പങ്കെടുത്തവരുടെ എണ്ണത്തെ സംബന്ധിച്ച് ധാരാളം ചർച്ചകൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയത് അമ്പതിനായിരം ആണ്”^[16]

2. ഇബ്നു ഹജ്റുൽ അസ്ഖലാനി ﷺ പറഞ്ഞു:

“ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ ﷺ യുടെ ജീവിത ചരിത്രം വിവരിക്കുന്നിടത്ത് നമ്മുടെ ശൈഖുമാരുടെ ശൈഖായ ഹാഫിദ് അബൂൽ യൂഅ്മരി ﷺ (ഇബ്നു സയ്യിദിനാസ്) പറഞ്ഞു: ശൈഖുൽ ഇസ്ലാം തകിയ്യൂദ്ദീനിനെ കുറിച്ചുള്ള എന്റെ അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ അൽമിസ്സി എന്ന പ്രേരിപ്പിച്ചു. തന്റെ പക്കൽ വരുന്ന വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം വിജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കാനുള്ള സൗഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചവനായിട്ടാണ് അദ്ദേഹത്തെ എനിക്ക് കണ്ടെത്താൻ സാധിച്ചത്. മുഴുവൻ സുന്നനുകളും ആഥാനുകളും അദ്ദേഹം മനപാഠമാക്കുകയും ജീവിതത്തിൽ പകർത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തഹ്സീറിനെ കുറിച്ച് സംസാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ പതാകയേന്തും. ഫിഖ്ഹിന്റെ പരിമിതികൾ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് തന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹം അതിൽ ഫത്വകൾ നൽകി

16. ഇബ്നു ഹജ്റുൽ അസ്ഖലാനി ﷺ രചിച്ച (1/140-160) الدرر الكامنة في أعيان المائة العاشرة

യിരുന്നത്. ഒരു ഹദീസിനെ കുറിച്ച് സംസാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹം അതിലുള്ള വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടമാകും. മാത്രമല്ല, അതിന്റെ നിവേദക പരമ്പരകളെ കുറിച്ചുള്ള മുഴുവൻ അറിവും അദ്ദേഹത്തിലുണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. മതപരമായ കാര്യങ്ങളെ കുറിച്ചും വ്യത്യസ്ത വ്യതിയാന കക്ഷികളെ കുറിച്ചും അദ്ദേഹം സംസാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ മികച്ച ആരേയും കാണുക സാധ്യമായിരുന്നില്ല. മുഴുവൻ വിഷയങ്ങളിലും തന്റെ സമകാലികരെ അദ്ദേഹം മറികടന്നിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തെ പോലെ ഒരാളെ കാണുക സാധ്യമല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം കണ്ണുകൾ തന്നെ അതുപോലൊരാളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടാവുകയില്ല...”^[17]

ഇബ്നു ഹജ്ർ رحمته തന്നെ പറയുന്നു:

“തക്വിയൂദീൻ എന്ന നാമം സൂര്യനെക്കാൾ കീർത്തി നേടിയ ഒരു പദമാണ്. അക്കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് നൽകപ്പെട്ട ശെയ്ഖുൽ ഇസ്‌ലാം എന്ന പദവി ഇന്നും നീതിബോധമുള്ളവരുടെ നാവുകളിലുണ്ട്. ഇന്നലെയുണ്ടായ അതേ രൂപത്തിൽ തന്നെ നാളെയും അതു തുടരും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തിയെ കുറിച്ച് അറിയാത്തവനും നീതിയിൽ നിന്നും തിരിഞ്ഞ് കളയുന്നവനും മാത്രമെ അദ്ദേഹത്തെ വിമർശിക്കുകയുള്ളൂ...

...തിരസ്കൃതമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിലപാടുകൾ ഒരിക്കലും തന്നെ തെളിവുകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ശേഷം സ്വന്തം ദേഹച്ഛകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടുകൊണ്ടോ, പിടിവാശികൊണ്ടോ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതല്ല. തജ്സീം വാദിച്ചവർക്കെതിരിലുള്ള ഖണ്ഡനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകളിൽ നിറഞ്ഞൊഴുകുകയാണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം അബദ്ധങ്ങളും സുബദ്ധങ്ങളും സംഭവിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യനാണ്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതിൽ ശരിയായ കാര്യങ്ങൾ-അവയാണ് ഭൂരിഭാഗവും-(പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും അദ്ദേഹത്തിന് വേണ്ടി അല്ലാഹുവിന്റെ കാരൂണ്യത്തിൽ ചോദിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് പറ്റിയ പിശകുകളിൽ അദ്ദേഹത്തെ അന്ധമായി പിൻപറ്റേണ്ടതില്ല. പിശകുകൾ അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുത്തുകൊടുക്കാം. കാരണം അദ്ദേഹം അക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഇമാമുകളിൽ ഒരാളും ഇജ്തിഹാദിന്റെ നിബന്ധനകൾ പൂർത്തീകരിക്കപ്പെട്ടവനെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവനുമാണ്...

അദ്ദേഹത്തിലുള്ള ഏറ്റവും ആശ്ചര്യകരമായ വിശേഷമെന്താണെന്നാൽ ബിദ്അത്തുകാർ, റാഫിളികൾ, ഹുലൂലിയ, ഇത്തിഹാദിയ്യ എന്നിവരെ എതിർക്കുന്നതിൽ ഏറ്റവും കർക്കശനായ വ്യക്തിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഈ

17. ഇബ്നു ഹജ്ർ അൽഅസ്ഖലാനി رحمته രചിച്ച (1/140-160) الدرر الكامنة في أعيان المائة العاشرة

വിഷയത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകൾ കീർത്തിക്കേട്ടതും നിരവധിയുമാണ്. അവർക്കെതിരിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫത്വകൾ എണ്ണിയാലൊടുങ്ങാത്തത്രയും ഉണ്ട്. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ കാഫിറേന്ന് മുദ്രകുത്തിയപ്പോൾ ബിദ്അത്തുകാർ എത്രമാത്രം ആനന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടാകും! അദ്ദേഹത്തെ കാഫിറേന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കാത്തവരെ തിരിച്ച് കാഫിറായി മുദ്ര കുത്തപ്പെടുന്നത് കണ്ടപ്പോഴും അവർ എത്ര മാത്രം സന്തോഷിച്ചിട്ടുണ്ടാകും! ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ സുപ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കൊണ്ട് സംസാരിക്കുന്നവന്റെ വാക്കുകളും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾ അതേപടി എത്തിച്ചുതരുമെന്ന് ഉറച്ച വിശ്വാസമുള്ളവന്റെ വാക്കുകളും പരിഗണിക്കേണ്ടത് ബുദ്ധിയുള്ള ഏതൊരു പണ്ഡിതവേഷധാരിയുടേയും ബാധ്യതയാണ്. ശേഷം തിരസ്കരിക്കപ്പെട്ടവയിൽ നിന്നെല്ലാം മാറി നിന്ന് ഗുണകാംക്ഷയോടുകൂടി അവയ്ക്കെതിരിൽ താക്കീത് നൽകണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സദ്ഗുണങ്ങൾക്കും സുബദ്ധങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹത്തെ പുകഴ്ത്തണം. ഇതാണ് പണ്ഡിതന്മാരുടെ രീതി.

അനുകൂലികൾക്കും, പ്രതികൂലികൾക്കും ഒരുപോലെ പ്രയോജനകരമായ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ രചയിതാവായ ശെയ്ഖ് ശംസുദ്ദീൻ ഇബ്നുൽഖയ്യിം അൽജൗസിയ[✎] എന്ന ഒരു പ്രശസ്ത ശിഷ്യനല്ലാതെ മറ്റൊരു നന്മയും അദ്ദേഹത്തിൽ ഇല്ലെങ്കിൽപോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്തായ പദവിയുടെ സൂചനയായി അതുതന്നെ പര്യാപ്തമാണ്. ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ഹമ്പലി ഇമാമുകളെ കൂടാതെ ശാഫിഈ ഇമാമുകളും മതവിഷയങ്ങളിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൗന്നത്യത്തെ സാക്ഷിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നിരിക്കെ അതെങ്ങനെ അപ്രകാരമല്ലാതിരിക്കും...”^[18]

3. ഇബ്നു കമീർ[✎] പറഞ്ഞു:

“എന്തെങ്കിലും ഒരു കാര്യം അദ്ദേഹം കേട്ടാൽ പ്രഥമമായി അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്നത് അത് മനഃപ്പാഠമാക്കുക എന്നതാണ്. ശേഷം അതിനെകുറിച്ച് കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കും. അദ്ദേഹം ബുദ്ധിമാനും പലകാര്യങ്ങളിലും ഓർമ്മ ശക്തിയെ ആശ്രയിക്കുന്നവനുമാണ്. തഫ്സീറിലും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഒരു ഇമാമും ഫിഖ്ഹിൽ പണ്ഡിതനുമായിരുന്നു. ഒരു മദ്ഹബിലെ ഫിഖ്ഹിനെ കുറിച്ച് അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന അതിലെ അനുയായികളെക്കാൾ അറിവ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു ഉസൂലി പണ്ഡിതനും മതത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത ശാഖകളിലും വ്യാകരണത്തിലും

18. الرد الوافر എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന് അംഗീകാരമായി ഇബ്നു ഹജ്ജ് അൽഅസ്ഖലാനി[✎] എഴുതിയതാണിത്. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഇതു കാണാം.

ഭാഷയിലും മറ്റു മതയെഷണിക വിഷയങ്ങളിലും പാണ്ഡിത്യം നേടിയ ഒരു വ്യക്തിത്വവുമായിരുന്നു. ഒരു നിശ്ചിത വിഷയത്തിൽ പാണ്ഡിത്യമുള്ള ഒരാൾ അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിച്ചാൽ ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ ആ വിഷയത്തിലെ അഗ്രേ സരനാണെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതും. ഹദീസിന്റെ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം അതിന്റെ പതാക വാഹകനും ഹാഫിളും, സ്വഹീഹും ദജ്ഹൂഫും വേർതിരിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനും നിവേദകരെ കുറിച്ച് നന്നായി അറിയുന്നവനുമാണ്...”
തുടർന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

“അദ്ദേഹം ഒരു മഹാപണ്ഡിതനാണെങ്കിലും, ശരിതെറ്റുകൾ വരുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിലാണ്. ശരിയായ വിധികളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ തെറ്റുകൾ വലിയ സമുദ്രത്തിൽ നിന്നുള്ള ഒരു തുള്ളി പോലെയാണ്. അതാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുത്ത് കിട്ടാവുന്നതുമാണ്. ബുഖാരിയിലുള്ള ഒരു റിപ്പോർട്ടിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം, ഒരു വിധികർത്താവ് ഒരു മതവിധി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ട്, അത് ശരിയായാൽ അവന് രണ്ട് പ്രതിഫലവും, തെറ്റിയാൽ ഒരു പ്രതിഫലവുമുണ്ട്.”^[19]

4. ഹാഫിദ് അൽമിസ്സി رحمته പറഞ്ഞു:

“അദ്ദേഹത്തെ പോലെയുള്ള ഒരാളെയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അദ്ദേഹവും അങ്ങനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടാവില്ല. കൂർആനിനെ കുറിച്ചും തിരുദൂതരുടെ ചര്യകളെ കുറിച്ചും അതിനെ പിന്തുടർന്ന സച്ചരിതരെ കുറിച്ചും അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ നന്നായി അറിയുന്ന ഒരാളെയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.”^[20]

5. ഹാഫിദ് അബ്ദുറഹ്മാൻ ഇബ്നു റജബ് അൽ ഹമ്പലി رحمته പറഞ്ഞു:

“അദ്ദേഹം ഇമാമും മുഹ്മതിയും മുജ്തഹിദും മുഹദ്ദിഥും ഹാഫിഥും മുഹസ്സിനും സാഹിദും പണ്ഡിതന്മാരുടെ പണ്ഡിതനുമായ തക്വിയൂദ്ദീൻ അബൂൽ അബ്ബാസ് ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ആണ്. അദ്ദേഹത്തെ കുറിച്ച് പരത്തിയെഴുതാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖ്യാതി നമ്മോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നുമില്ല. ചൂർആനും വിശ്വാസപരമായ മറ്റു കാര്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ അക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഒരു അനുപമ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു അദ്ദേഹം...”^[21]

അന്ത്യം

കാരാഗൃഹത്തിലായിരിക്കെ, ഹിജ്റ വർഷം:728 ദുൽകഅദ 20നാണ്

19. ഇബ്നു കഥീർ, (14/118-119) البداية والنهاية.

20. ബഹ്ജതുൽ ബൈതാർ, حياة شيخ الإسلام ابن تيمية (പേ.21).

21. ഇബ്നു റജബ്, (2/387-392) الذليل على طبقات الحنابلة.

ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ رحمه الله ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞത്. എഴുതുന്നതിൽ നിന്നും വായിക്കുന്നതിൽ നിന്നും അന്ന് അദ്ദേഹത്തെ വിലക്കിയിരുന്നു. മരണത്തിന് മുമ്പ് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ അദ്ദേഹം രോഗബാധിതനായിരുന്നു.

അക്കാലഘട്ടത്തിൽ ചില മുബ്തദിഉകൾ അദ്ദേഹത്തിനെതിരിൽ അസത്യങ്ങളും അപവാദങ്ങളും പ്രചരിപ്പിച്ചിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനാസയിൽ വൻ ജനാവലി പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ബസ്റ്റാർ പറയുന്നു:

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണവിവരം ജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞപ്പോൾ, ജനാസ നമസ്കരിക്കാനായി എത്താൻ സാധിക്കുന്ന ദമസ്കസിലെ എല്ലാ ഓരോ വ്യക്തിയും അവിടെ ഹാജരായിരുന്നു. തത്ഫലമായി ദമസ്കസിലെ കടകമ്പോളങ്ങൾ അടഞ്ഞു കിടക്കുകയും, ക്രയവിക്രയങ്ങൾ മുഴുവൻ സ്തംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗവർണർമാർ, തലവന്മാർ, പണ്ഡിതന്മാർ, നിയമജ്ഞർ തുടങ്ങിയവരെല്ലാം അവിടെയെത്തി. ജനങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും അവിടെ ഹാജരായതായാണ് പറയപ്പെടുന്നത്. എന്റെ അറിവിൽപ്പെട്ടിടത്തോളം മൂന്നാളുകൾ ഉണ്ട് അതിൽ നിന്നും വിട്ടുനിന്നത്. അവരാകട്ടെ ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയോടുള്ള ശത്രുതക്ക് പേരുകേട്ടവരാണ്. ജീവനിൽ കൊതിയുള്ളത് കാരണം അവർ ജനങ്ങളിൽ നിന്നും അകന്നു നിന്നതാണ്”^[22]

ഇബ്നു കമീർ رحمه الله പറഞ്ഞു:

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനാസയുടെ മുന്നിലും പിന്നിലും, ഇടതും വലതുമായി ധാരാളമാളുകളുണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ അവരുടെ എണ്ണത്തെ തിട്ടപ്പെടുത്തുക സാധ്യമല്ല. കൂട്ടത്തിലാരോ ഒരാൾ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: “ഇപ്രകാരമാണ് സുന്നത്തിന്റെ ഇമാമുകളുടെ ജനാസ വേണ്ടത്!” ഇതുകേട്ട ജനങ്ങൾ വിതുമ്പിത്തുടങ്ങി. ഉഹ്ദ് നമസ്കാരത്തിനായി ബാങ്ക് വിളിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ പതിവിന് വിപരീതമായി അവരെല്ലാം ഉടൻ തന്നെ നമസ്കരിച്ചു. നമസ്കാരശേഷം, ഈജിപ്തിലേക്ക് പോയ പ്രധാന ഖതീബിന്റെ അഭാവത്തിൽ അവിടെ താത്കാലികമായി ഉണ്ടായിരുന്ന ഖതീബ് വന്ന് ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ മയിത്ത് നിസ്കാരത്തിന് നേതൃത്വം നൽകി... ശേഷം ജനങ്ങൾ പലഭാഗങ്ങളിലൂടെയും പള്ളിവാതിലുകളിലൂടെയുമായി അവിടേക്ക് പ്രവഹിച്ചു.... അങ്ങനെ അവർ അൽഖൈൽ ചന്തയിൽ ഒത്തുകൂടി”^[23]

22. ബസ്റ്റാർ, الأعلام العلية في مناقب ابن تيمية (പേ.28-83)

23. ഇബ്നു കമീർ, (14/138) البداية والنهاية.

ഇന്ത്യയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനം

സുൽത്താൻ മുഹമ്മദ് ബിൻ തുഗ്ലക്കിന്റെ ഭരണകാലത്താണ് ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ ദർവ്വയുടെ അലയൊലികൾ ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്. ശെയ്ഖിന്റെ അവസാന കാലത്താണ് സുൽത്താൻ മുഹമ്മദ് ബിൻ തുഗ്ലക്ക് ദൽഹിയിലെ ഭരണം കയ്യാളുന്നത്. ഈജിപ്തിൽ നിന്നും സിറിയയിൽ നിന്നുമായി ശെയ്ഖ് അവർകളുടെ ചില ശിഷ്യർ ഇന്ത്യയിൽ വരികയുണ്ടായി. ശെയ്ഖിന്റെ ശിഷ്യരിൽപ്പെട്ട അബ്ദിൽ അസീസ് അർദവൈലീ എന്ന പണ്ഡിതനെ സുൽത്താൻ ആദരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തതായി പ്രസിദ്ധ സഞ്ചാരിയായ ഇബ്നു ബത്തൂത അദ്ദേഹത്തിന്റെ الرحلة എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്.^[24]

മറ്റൊരു ശിഷ്യനായ ശെയ്ഖ് അലീമുദ്ദീൻ, അക്കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ബിദ്അത്തുകളും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും അടങ്ങിയ തിന്മകളെ നിർമാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ സുൽത്താനെ ആഹ്വാനം ചെയ്യുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.^[25]

ഈജിപ്തിലെ മുഖ്യ കാളി(ജഡ്ജി)യായിരുന്ന അല്ലാമാ ശംസുദ്ദീൻ ഇബ്നുൽ ഹരീരി ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിനെ പിന്തുണച്ചതിന്റെ പേരിൽ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനാവുകയും പിന്നീട് ഇന്ത്യയിലേക്ക് തിരികുകയും ചെയ്തു. ഹിജ്റ വർഷം 708-ൽ അലാഉദ്ദീൻ ഖിൽജി ഭരിച്ചിരുന്ന കാലത്തായിരുന്നു അത്. അദ്ദേഹം നാലായിരത്തിൽപരം ഹദീസ് ഗ്രന്ഥങ്ങളുമായാണ് ഇന്ത്യയിൽ പ്രവേശിച്ചത് എന്ന് ചരിത്രകാരന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ട്.^[26]

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ രചനകളിൽ ആകൃഷ്ടനായ മറ്റൊരു വ്യക്തിത്വമാണ് ഹിജ്റ വർഷം 1174-ൽ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞ അല്ലാമാ ശാഹ് വലിയുല്ലാഹ് അദ്ദഹ്ലവി. ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിനെതിരെ വിമർശകർ ഉന്നയിച്ച ആരോപണങ്ങൾ വസ്തുനിഷ്ഠമല്ല എന്ന് മഹാന വർകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരശ്വത്തിൽ സമർഥിക്കുകയുണ്ടായി.^[27] ശെയ്ഖിന്റെ രചനകളുടെ സ്വാധീനത്തിലാണ് മഹാനവർകൾ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾവരെ

24. ഇബ്നു ബത്തൂത, (3/147) تحفة النظار في غرائب الأمصار وعجائب الأسفار ഇദ്ദേഹം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ വിമർശകനാണ്.

25. സയ്യിദ് ബിൻ ഹുസൈൻ അൽഅഹ്ഫാനി, (2/62) زهرة البساتين من مواقف العلماء والريانيين.

26. അക്ബർഷാ ഖാൻ നജീബാബാദി, مرآة الحقائق (പേ: 433).

27. ശെയ്ഖ് ഉസൈർ ശംസ്, الجامع لسيرة شيخ الإسلام ابن تيمية (പേ: 641-646).

രചിക്കുകയുണ്ടായത് എന്ന് പിൽക്കാല പണ്ഡിതർ വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ശെയ്ഖിന്റെ ദഅ്വത്തിൽ തൽപരനായ മറ്റൊരു വ്യക്തിത്വം ഹിജ്റ വർഷം 1307-ൽ മരണമടഞ്ഞ പണ്ഡിതനും, ഭരണാധികാരിയുമായിരുന്ന നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജി²⁸ അവർകളാണ്. ഹിജ്റ വർഷം 1285-ൽ മുംബെയിൽ നിന്ന് കടൽ മാർഗം അദ്ദേഹം ഹജ്ജിന് പുറപ്പെട്ടു. ഈ യാത്രയിൽ അദ്ദേഹം ഹമ്പലി പണ്ഡിതനായ ഇബ്നു അബ്ബിൽ ഹാദി²⁹ രചിച്ച *الصارم المنكي في الرد على السبكي* എന്ന ഗ്രന്ഥം തന്റെ കൈപടയിൽ പകർത്തി എഴുതുകയുണ്ടായി. ഈ ഗ്രന്ഥം കബർ ആരാധനക്കും നബി^ﷺയുടെ കബറിനെ ആരാധനാ കേന്ദ്രമായി മാറ്റുന്ന കബറാരാധകർക്കുമുള്ള മറുപടിയാണ്. ഇത് എഴുതപ്പെട്ടത് ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന്റെ നിലപാടിനെ ചോദ്യം ചെയ്ത സുബ്കിയുടെ വാദങ്ങളെ പണ്ഡിക്കുവാനും ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന്റെ ആശയങ്ങൾ കുറ്റമറ്റതാണ് എന്ന് സമർഥിക്കാനും കൂടിയാണ്. ഹജ്ജ് കഴിഞ്ഞ് മടങ്ങവെ അദ്ദേഹം ധാരാളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വാങ്ങുകയുണ്ടായി. അതിൽ ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന്റെ *أصحاب الجحيم* എന്ന ഗ്രന്ഥവും അത് പോലെ ഇമാം ശൗകാനി³⁰യുടെ കൃതികളുമുണ്ടായിരുന്നതായി അദ്ദേഹം തന്നെ തന്റെ ഹജ്ജ് യാത്രാവിവരണത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.^[28]

കേരളത്തിൽ

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ³¹, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ്³² എന്നിവരെ കുറിച്ച് കേരളത്തിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അസത്യങ്ങൾ ആദ്യമായി തുറന്ന് കാട്ടിയത് വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി³³യാണ്. ഇതിനായി അദ്ദേഹം അറബി-മലയാളം ലിപിയിൽ എഴുതിയ പുസ്തകമാണ് *ضوء الصباح على اممي التجديد والإصلاح*. വക്കം മൗലവി³⁴യുടെ മരണാനന്തരം കെ. എം. മൗലവി³⁵ റശീദ് റിളാ³⁶യുടെ അൽമനാ റിലേക്ക് വക്കം മൗലവി³⁷യെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ഒരഴ്ചയെഴുതി. പ്രസ്തുത കത്ത് റശീദ് റിളാ³⁸ അൽമനാറിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. വക്കം മൗലവി³⁹ ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ⁴⁰, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ്⁴¹, തുടങ്ങിയവരെ വളരെയധികം ഇഷ്ടപ്പെടുകയും അവർക്കെതിരിലുള്ള ആരോപണങ്ങൾക്ക് *ضوء الصباح* എന്ന കൃതിയിലൂടെ മറുപടി നൽകുകയും ചെയ്തു എന്ന് ഈ കത്തിൽ പ്രത്യേകം എടുത്ത് പറയുന്നുണ്ട്.^[29]

28. അല്ലാമാ നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജി³⁰, *رحلة الصديق إلى البيت العتيق*, (പേ:182).
29. *مجلة المنار*, ൧൧൭൯ 1351(ലക്കം: 32, പേജ്: 793).

കെ.എം മൗലവി رحمته യുടെ ഫത്വകളിലും കൃതികളിലും ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാമിന്റെ രചനകളുടെ സ്വാധീനം കാണാവുന്നതാണ്. ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിയുടെ വാദം സമർത്ഥിക്കാനായി കെ.സി അബ്ദുല്ല മൗലവി ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം നൽകിയ ഇബാദത്തിന്റെ നിർവചനം കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ അതിന്റെ അനിസ്ലാമികത കെ.എം മൗലവി رحمته അൽമനാറിലൂടെ വളരെ സ്പഷ്ടമായി വിശദീകരിച്ച് കൊടുക്കുന്നുണ്ട്.^[30] ഇതിനു പുറമേ അൽവിലായ വൽ കറാമ^[31] എന്ന കൃതിയിൽ അദ്ദേഹം അഖീദത്തുൽ വാസിത്വിയ്യയിൽ നിന്നുതന്നെ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിപ്രകാരമാണ്:

“ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ رحمته അദ്ദേഹത്തിന്റെ അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിത്വിയ്യ എന്ന കിതാബിൽ കറാമത്തുകളെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

وَمِنْ أُصُولِ أَهْلِ السُّنَّةِ: التَّضَدُّيقُ بِكَرَامَاتِ الْأَوْلِيَاءِ. وَمَا يُجْرِي اللَّهُ عَلَى أَيْدِيهِمْ؛ مِنْ خَوَارِقِ الْعَادَاتِ، فِي: الْعُلُومِ وَالْمَكَائِفَاتِ وَأَنْوَاعِ الْفُذْرَةِ وَالْقَائِمَاتِ كَالْمَأْثُورِ عَنْ سَالِفِ الْأُمَمِ، فِي «سُورَةِ الْكُفِّفِ» وَغَيْرِهَا. وَعَنْ صَدْرِ هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنَ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ وَسَائِرِ قُرُونِ الْأُمَّةِ. وَهِيَ مَوْجُودَةٌ فِيهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

“ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ, അതായത് അറിവുകളിലും ദിവ്യ വെളിപാടുകളിലും ശക്തിയുടെ വകകളിലും പല കാര്യങ്ങളേയും ബലപ്പെടുത്തലിലും 6-ത്തിനപ്പുറമായി(അസാധാരണമായ) അവരുടെ കയ്യാൽ - അവർ മുഖേന - അല്ലാഹു ﷻ നടത്താറുള്ള അൽഭുത സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശ്വസിക്കുന്നത് അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ മൂല തത്ത്വങ്ങളിൽപെട്ടതാകുന്നു. സുറത്തുൽ കഹ്ഫിലും മറ്റും, പൗരാണിക സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്പോലെയും സ്വഹാബത്തും താബിഹൂങ്ങളും ഈ ഉമ്മത്തിലെ എല്ലാ സമൂഹങ്ങളും ആയിട്ടുള്ള സലഫുസ്വാലിഹീങ്ങളെ കുറിച്ച് ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് പോലെയും ഈ സമുദായത്തിൽ വിയാമത്ത്നാൾ വരേയും കറാമത്തുകൾ ഉണ്ടാകുന്നതാണ്.”^[32] ”

30. അൽമനാർ, 1953 ജൂലൈ 5, (ലക്കം: 6, പുസ്തകം: 4, പേജ്: 09).

31. الكرامة والولاية എന്ന ലേഖനം അൽഇർശാദ്, അൽഇസ്ലാഹ് എന്നീ മാസികകളിൽ പരമ്പരയായി ഹിജ്റ വർഷം 1325-ൽ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പിന്നീട് ഇതൊരു പുസ്തകമായി കെ.ജെ.യു ഹിജ്റ 1365-ൽ പുനപ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

32. പ്രസ്തുത പുസ്തകത്തിലെ പേജ്: 24, 25 എന്നിവ നോക്കുക.

“അത്തൗഹീദ്”ന്റെ രചിതാവായ പ്രശസ്ത പണ്ഡിതൻ കണ്ണൂർ പി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി رحمته അദ്ദേഹത്തിന്റെ “സിയാറത്തുൽ മുബ്ബൂർ” എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ഇസ്‌ലാം ഇബ്‌നു തൈയ്മിയ്യ رحمته യുടെ *مجموع فتاوى* എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നും അത് പോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻ ഇബ്‌നുൽ ഖയ്യിം رحمته യുടെ വിവിധ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ഉദ്ധരിക്കുന്നത് കാണാവുന്നതാണ്.^[33]

1950-1951 കാലഘട്ടത്തിൽ അൽമനാറിൽ വക്കം മൗലവി رحمته യുടെ അനുയായി ആയിരുന്ന വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ رحمته ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ഇസ്‌ലാം ഇബ്‌നു തൈയ്മിയ്യ رحمته യുടെ *الفرقان بين أولياء الرحمن وأولياء الشيطان* എന്ന കൃതി ഭാഗികമായി, “അല്ലാഹുവിന്റെ വലിയ്‌മാരെ വേർതിരിച്ചറിയുന്നത് എങ്ങനെ” എന്ന നാമത്തിൽ തുടർലേഖനങ്ങളായി വിവർത്തനം ചെയ്ത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു.^[34]

ഹിജ്റ വർഷം 1377-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കെ ഉമർ മൗലവി رحمته യുടെ ഈ ഗ്രന്ഥം തന്നെ കേരളത്തിൽ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ഇസ്‌ലാമിന്റെ ദർവ്ശന്മാരുടെ സ്വാധീനം വിളിച്ചറിയിക്കുന്നതാണ്.

അത് പോലെ 1979-1981 കാലയളവിൽ ജനാബ് എൻ. വി. ഇബ്രാഹിം മാസ്റ്റർ رحمته ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ഇസ്‌ലാമിന്റെ ജീവിതവും ഇസ്‌ലാമിക സമൂഹത്തിന് അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ച സംഭാവനകളും ഒരു ലേഖന പരമ്പരയായി തന്നെ അൽമനാറിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രചനകൾ

ഇബ്‌നു തൈയ്മിയ്യ رحمته ക്ക് വിവിധ വിഷയങ്ങളിലായി ധാരാളം രചനകളുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകൾ ക്രോഡീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ നൂറിലധികം വാല്യങ്ങൾ അത് പൂർത്തീകരിക്കാൻ ആവശ്യമായി വരും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകളിൽ ചിലത് നഷ്ടപ്പെട്ട് പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പലതും ഇന്നും ലഭ്യമാണ്.

അറബി ഭാഷയിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചിലത് ഇവയാണ്:

33. കണ്ണൂർ പി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി رحمته, ഖബർ സിയാറത്ത് (പേജ്: 95).

34. അൽമനാർ, 1950 നവംബർ 20, (ലക്കം: 1516, പുസ്തകം: 1, പേജ്: 17).

1. مجموع فتاوى
2. العقيدة الواسطية
3. الفتاوى المصرية
4. الجواب الصحيح لمن بدل دين المسيح
5. منهاج السنة النبوية
6. درء تعارض العقل والنقل
7. الصارم المسلول لشاتم الرسول
8. نقض التأسيس
9. اقتضاء الصراط المستقيم لمخالفة أصحاب الجحيم
10. الاستقامة
11. نقد مراتب الإجماع
12. الرد على المنطقيين
13. الرد على الإخنائي
14. الرد على البكري
15. النبوات
16. قاعدة عظيمة في الفرق بين عبادات أهل الإسلام والإيمان وعبادات أهل الشرك والنفاق

العقيدة الواسطية

അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയു

الحقيدة الواسطية

تصنيف

شیخ الاسلام علامہ قاضی الدین ابوالعباس محمد بن تمیم

رحمہ اللہ تعالیٰ رحمۃ واسعہ

پر بیجا بھننا :-

کے عیسائی مولوی،
پروفیسر صاحب

۱۳۷۷ھ

غاویز الاسلام لیٹریری پریس، بیجویر شاہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
 شَهِيدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ إِقْرَارًا بِهِ وَتَوْحِيدًا، وَأَشْهَدُ أَنَّ
 مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا مَزِيدًا

إِعْتِقَادُ الْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ الْمَنْصُورَةِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ.

هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْإِيمَانُ بِالْقَدْرِ خَيْرُهُ وَشَرُّهُ .

വിയാമം നാശ്വരെയും ജേതാക്കളായി നിലകൊള്ളുവാനും, പരലോകത്തിൽ രക്ഷ പ്രാപിക്കുന്നവരുമായ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ [الْفِرْقَةُ النَّاجِيَةُ] അഖീദകളാണ് താഴെ വിവരിക്കുന്നത്.

അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ മലക്കുകളിലും അവന്റെ കിതാബുകളിലും അവന്റെ റസൂൽമാരിലും മരണശേഷം രണ്ടാമതും حَيَا ആകുന്നതിലും (പുനർജീവിപ്പിക്കുന്നതിലും) വിശ്വസിക്കുന്നതിന് പുറമെ ഗുണമായും ദോഷമായുമുള്ള എല്ലാ വിധികളിലും വിശ്വസിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

1

അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസം

[القواعد الأساسية في الإيمان بأسماء الله وصفاته]

وَمِنَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ

❁ الْإِيمَانُ بِمَا وَصَفَ بِهِ نَفْسَهُ فِي كِتَابِهِ

❁ وَيَمَا وَصَفَهُ بِهِ رَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مِنْ غَيْرِ تَحْرِيفٍ وَلَا تَعْطِيلٍ، وَمِنْ غَيْرِ تَكْيِيفٍ وَلَا تَمْثِيلٍ.

അല്ലാഹുവിന്റെ നാമഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാന തത്ത്വങ്ങൾ

അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കേണ്ടത് എങ്ങനെയെന്നാൽ:

- ❁ അല്ലാഹു അവന്റെ കിതാബിൽ അവനെ സംബന്ധിച്ച് എപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ, അത് വിശ്വസിച്ചുംഗീകരിക്കുക.
- ❁ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽﷺ എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ അതെല്ലാം വിശ്വസിച്ചുംഗീകരിക്കുക.

അവ തഹ്‌രീഫും^[36] (تَحْرِيفٍ), തഅ്‌തീലും^[37] (تَعْطِيلٍ), തക്‌യീഫും^[38] (تَكْيِيفٍ), തംമീലും^[39] (تَمْثِيلٍ) കൂടാതെ വിശ്വസിച്ചുംഗീകരിക്കുക.

36. പദവും ആശയവും മാറ്റുന്നതിനാണ് തഹ്‌രീഫ് എന്ന് പറയുന്നത്.

37. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമവിശേഷണങ്ങൾ ഭാഗികമായോ, പൂർണ്ണമായോ നിഷേധിക്കുന്നതിനാണ് തഅ്‌തീലിൽ എന്ന് പറയുന്നത്.

38. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾക്ക് രൂപം പറയലാണ് തക്‌യീഫ്.

39. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാത്തിലും സ്ഥിഹാത്തിലും അവന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ അവന് തുല്യനെ പറയലാണ് തംമീലിൽ എന്ന് പറയുന്നത്.

بَلْ يُؤْمِنُونَ بِأَنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى
 ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ الشورى: ١١
 ❀ فَلَا يَنْفُونَ عَنْهُ مَا وَصَفَ بِهِ نَفْسَهُ،
 ❀ وَلَا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ،
 [الإلحاد في أسماء الله وآياته]
 ❀ وَلَا يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى وَآيَاتِهِ،
 ❀ وَلَا يُكَيِّفُونَ وَلَا يُمَثِّلُونَ صِفَاتِهِ بِصِفَاتِ خَلْقِهِ:

മാത്രവുമല്ല, ❀ അല്ലാഹുവിനെ പോലെ യാതൊരു വസ്തുവും ഇല്ല എന്നും അവൻ (എല്ലാം) കേൾക്കുന്നവനും, കാണുന്നവനും ആകുന്നു.❀ [ശൂറാ: 11] എന്നും അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു.

അതിനാൽ തന്നെ,

- ❀ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് അവൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള യാതൊന്നും അവർ നിഷേധിക്കുകയില്ല.
- ❀ അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള യാതൊരു വചനവും അവർ സ്ഥാനം തെറ്റിക്കുകയുമില്ല. അതായത് അതിന്റെ താൽപര്യം മാറ്റുകയില്ല (പദങ്ങൾ വളച്ചൊടിക്കുകയില്ല).^[40]

അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിലും ആയത്തുകളിലും കൃത്രിമം ചെയ്യുക(യില്ല)

- ❀ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിലും ആയത്തുകളിലും അവർ കൃത്രിമം ചെയ്യുകയുമില്ല.
- ❀ അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്തുകൾ സൃഷ്ടികളുടെ സിഫത്തിനോട് തുല്യമാണെന്നും അവയെപ്രകാരമാണെന്നും അവർ പറയുകയില്ല.

40. ഉദാഹരണം: استوى എന്നത് استولى എന്നാണെന്ന് പറയുക. ഇങ്ങനെ പദങ്ങൾ വളച്ചൊടിക്കാൻ പാടില്ല.

[لا يقاس الله بخلقه]

❁ لِأَنَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: لَا سَمِيَّ لَهُ، وَلَا كُفْوَلَهُ، وَلَا يَدَّ لَهُ،

❁ وَلَا يُقَاسُ بِخَلْقِهِ؛ فَإِنَّهُ سُبْحَانَهُ أَعْلَمُ بِنَفْسِهِ وَبِعَيْرِهِ، وَأَصْدَقُ قَيْلاً، وَأَحْسَنُ حَدِيثًا مِنْ خَلْقِهِ

❁ ثُمَّ رُسُلُهُ صَادِقُونَ مُصَدِّقُونَ: بِخِلَافِ الَّذِينَ يَقُولُونَ عَلَيْهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ،

وَلِهَذَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: ﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ (١٨١) وَسَلَّمْ عَلَيَّ

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾ الصافات: ٠٨١ - ٢٨١

സൂഷികളുമായി അല്ലാഹുവെ തുലനം ചെയ്യപ്പെടാവതല്ല

- ❁ എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹുവിന് പേരൊത്ത വേറെയാണുമില്ല. അവനു സമമായതും വേറെയില്ല. അവന് ഒരു പങ്കുകാരനുമില്ല.
- ❁ അവന്റെ യാതൊരു സംഗതിയും പടപ്പുകളുടെ സംഗതിയുമായി അനുമാനിക്കാൻ പാടില്ല കാരണം അവനെ പറ്റിയും അവനല്ലാത്തവരെ പറ്റിയും ഏറ്റവും അറിയുന്നവൻ അവൻ തന്നെയാണ്. അവന്റെ വാക്ക് ഏറ്റവും സത്യമായിട്ടുള്ളതുമാണ്. പടപ്പുകളുടെ വാക്കുകളെ അപേക്ഷിച്ച് അവന്റെ വാക്കുകൾ ഏറ്റവും സത്യമായതും ഏറെ വിശിഷ്ടവുമാകുന്നു.
- ❁ അവന്റെ റസൂൽമാരാകട്ടെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന സത്യവാന്മാരും ആണ്. യാഥാർത്ഥ്യം മനസിലാക്കാതെ ഉഝഹിച്ച് പറയുന്നവരെ പോലെയല്ല അവർ.

അതിനാലാണ് അല്ലാഹു പറഞ്ഞത്:

﴿പ്രതാപത്തിന്റെ ഉടമക്കാരനായ നിന്റെ റബ്ബ് അവർ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംഗതികളിൽ നിന്നെല്ലാം പരിശുദ്ധനാണ്. مُرْسَلٌ - കൾക്ക് ശാന്തിയുണ്ടാവട്ടെ, ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന് സർവസ്തുതിയും.﴾

[സ്വാഹ്ഫാത്: 180 - 182]

❁ فَسَبَّحَ نَفْسَهُ عَمَّا وَصَفَهُ بِهِ الْمُخَالِفُونَ لِلرُّسُلِ، وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ لِسَلَامَةِ مَا قَالُوهُ
مِنَ التَّقْصِ وَالْعَيْبِ.

❁ وَهُوَ سُبْحَانَهُ قَدْ جَمَعَ فِيهَا وَصَفَ بِهِ نَفْسَهُ بَيْنَ التَّفْيِ وَالْإِثْبَاتِ.

❁ فَلَا عُدُولَ لِأَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ عَمَّا جَاءَتْ بِهِ الْمُرْسَلُونَ؛ فَإِنَّهُ الصَّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ،
- صِرَاطُ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ.

- ❁ ഈ ആയത്തിൽ مُرْسَلٌ - കളുടെ എതിരാളികൾ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സംഗതികളിൽ നിന്നെല്ലാം അല്ലാഹു തന്നെ പരിശുദ്ധപ്പെടുത്തി. അനന്തരം مُرْسَل-ഈങ്ങളെ ആശീർവദിച്ചു. കാരണം അവർ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെല്ലാം കുറവിൽനിന്നും ന്യൂനതകളിൽനിന്നും മുകതമാണ്.
- ❁ അല്ലാഹു ﷻ അവനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ നിഷേധ രൂപവും സമ്മതരൂപവും സമ്മേളിപ്പിച്ചു.
- ❁ مُرْسَل-കൾ കൊണ്ട് വന്നിട്ടുള്ളതിൽ നിന്നും അഹ്ലുസ്സുന്നത്ത് ഒട്ടും തെറ്റിയിട്ടില്ല. അതാണ് صِرَاطُ الْمُسْتَقِيمِ - (നേർവഴി). അല്ലാഹു نِعْمَةٌ ചെയ്തവരായ നബിമാർ, സിദ്ദീഖുമാർ ശഹീദുകൾ, സ്വാലിഹുകൾ ഇവരുടെ വഴിയായിരുന്നു പ്രസ്തുത വഴി.

[الإيمان بما وصف الله به نفسه في كتابه]

❁ وَقَدْ دَخَلَ فِي هَذِهِ الْجُمْلَةِ: مَا وَصَفَ اللَّهُ بِهِ نَفْسَهُ فِي سُورَةِ الْإِخْلَاصِ الَّتِي تَعْدِلُ
 ثُلُثَ الْقُرْآنِ؛ حَيْثُ يَقُولُ: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝١ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا ۝٣﴾
 يُؤَكِّدُ ۝٤ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝٤﴾ [الإخلاص: ١ - ٤]

❁ وَمَا وَصَفَ بِهِ نَفْسَهُ فِي أَعْظَمِ آيَةٍ فِي كِتَابِهِ؛ حَيْثُ يَقُولُ: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ
 الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

അല്ലാഹു അവന്റെ കിതാബിൽ അവനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞ പ്രകാരം വിശ്വസിക്കൽ

- ❁ പരിശുദ്ധ കുർആന്റെ മൂന്നിലൊന്നിന് സമമായ സുറത്തുൽ ഇഖ്ലാസിൽ അല്ലാഹു പറഞ്ഞത് ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു: ﴿പറയുക: (കാര്യമായിട്ടുള്ളതെന്തെന്നാൽ) അല്ലാഹു ഏകനാകുന്നു. അല്ലാഹുവത്രെ സർവാശ്രയൻ. അവൻ ജനിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, ജനിച്ചിട്ടുമില്ല. അവനു സമമായി യാതൊന്നും ഇല്ല.﴾[ഇഖ്ലാസ്: 1 - 4]
- ❁ കുർആനിൽ ഏറ്റവും മഹത്തായ ആയത്തിൽ പറഞ്ഞതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿അല്ലാഹു അവനല്ലാതെ യാതൊരു ഇലാഹും ഇല്ല. അവൻ എന്നെന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവനാകുന്നു. സർവലോകനിയന്താവാനാകുന്നു. ഉറക്കമോ തുക്കമോ അവനെ ബാധിക്കുകയില്ല. ആകാശങ്ങളിലും ഭൂമിയിലുമുള്ളത് അവന്റേതാകുന്നു.

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۗ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ البقرة: ٢٥٥ أي: لا يُكْرَهُ ولا يُثْقَلُ.

❁ ولهذا كَانَ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ فِي لَيْلَةٍ لَمْ يَزَلْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ وَلَا يَقْرُبُهُ شَيْطَانٌ حَتَّىٰ يُصْبِحَ.

അവന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ അവന്റെ അടുക്കൽ ശുപാർശ ചെയ്യുവാനാരുണ്ട്. അവരുടെ മുമ്പിലുള്ളതും പിന്നിലുള്ളതും അവൻ അറിയുന്നു. അവന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് യാതൊന്നിനെയും അവർ പൂർണ്ണമായി അറിയുന്നില്ല, അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചത് ഒഴികെ, അവന്റെ കുർസിയ്ക്ക്^[41] ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അത് രണ്ടിനെയും സംരക്ഷിക്കൽ അവനൊരു ഭാരമായിത്തീരുകയില്ല. അവൻ ഉന്നതനും മഹാനുമാകുന്നു. ﴿അൽബകറ: 255﴾ അഥവാ അവയെ(സംരക്ഷിക്കൽ) അവനൊരു പ്രയാസമോ ഭാരമോ അല്ല.

❁ അതിനാൽ രാത്രിയിൽ ആരെങ്കിലും ഈ ആയത്ത് ഓതിയാൽ നേരം പുലരുന്നതുവരെയും അല്ലാഹു അവനെ കാക്കുമെന്നും പിശാച് അവനെ സമീപിക്കുകയില്ലെന്നും വന്നിട്ടുണ്ട്.

41. ഇവിടെ كرسى (കുർസിയ്ക്ക്)കൊണ്ടുള്ള ഉദ്ദേശം അല്ലാഹുവിന്റെ പാദസ്ഥാനമാണെന്ന് ഇമാം ഹാകിം[❁] അദ്ദേഹത്തിന്റെ المستدرک (2/282) സ്വഹീഹായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ഒരു അഥിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാം. ഇബ്നു അബ്ബാസ്[❁] നിന്ന് നിവേദനം: وَالْعَرْشُ لَا يُقَدَّرُ قَدْرُهُ. കുർസിയ്ക്ക് എന്നാൽ (അല്ലാഹുവിന്റെ) രണ്ട് കാൽപാദങ്ങളുടെ സ്ഥാനമാണ്. അർശ് (അർശിന്റെ അളവ്), (ഒരാൾക്കും) കണക്കാക്കാൻ പറ്റാത്തതുമാണ്. ശെയഖ് അൽബാനി[❁] ഈ അഥർ إسناده موقوف صحيح എന്ന مختصر العلو (പേ: 124) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

[صفة الحياة]

﴿ وَقَوْلُهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: ﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ ﴾ الفرقان: ٨٥

[صفة العلم]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴾ الحديد: ٣

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴾ التحريم: ٢

وهو ﴿ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ﴾ التحريم: ٣

﴿ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ﴾ سبأ: ٢

الحياة (ജീവൻ) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സവിഫത്ത്

﴿ ഒരിക്കലും മരിച്ച് പോകാത്തവനായ, എന്നെന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവനായ അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുക. ﴾ [അൽഹുർഖാൻ: 58]

العلم (അറിവ്) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സവിഫത്ത്

﴿ അല്ലാഹു പറയുന്നു: “അവൻ ആദ്യത്തവനും അവസാനത്തവനും, വെളിവാചനവും, മറഞ്ഞവനുമാകുന്നു. അവൻ എല്ലാ സംഗതികളെപ്പറ്റിയും അറിവുള്ളവനാകുന്നു.﴾[അൽഹദീദ്: 03]

﴿ അല്ലാഹു പറയുന്നു: “അവനത്രെ അഗാധജ്ഞനായ സർവജ്ഞൻ﴾ [അത്തഹ്‌രീം: 02]

﴿ സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനായ സർവജ്ഞൻ﴾[അത്തഹ്‌രീം: 03]

﴿ ഭൂമിയുടെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതും ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പുറത്ത് വരുന്നതും ആകാശത്തിൽ നിന്ന് കീഴ്പോട്ട് ഇറങ്ങുന്നതും അതിൽ കേറി പോകുന്നതും അവൻ അറിയുന്നു.﴾[സബഅ്: 02]

﴿ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ
وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظِلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

﴿ ൦൯ ﴾ الأنعام: ൯൦

﴿ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا يَعْلَمُهُ ﴾ فاطر: 11

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ لِنَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴾ ﴾

الطلاق: ൨1

﴿ ഗൈബിന്റെ താക്കോലുകൾ അവന്റെ പക്കലാകുന്നു. അവനല്ലാതെ അതറിയുകയില്ല. കടലിലും കരയിലും ഉള്ളത് അവൻ അറിയുന്നു. ഒരൊറ്റ ഇലയും വീഴുന്നില്ല; അവൻ അറിഞ്ഞിട്ടല്ലാതെ. ഭൂമിയിലെ ഇരുട്ടുകളിൽ യാതൊരു ധാന്യവും ഇല്ല, യാതൊരു പച്ചയും ഇല്ല, യാതൊരു ഉണങ്ങിയതും ഇല്ല, വ്യക്തമായ കിതാബിൽ (لوح المحفوظ) രേഖപ്പെടുത്തിയതായിട്ടല്ലാതെ. ﴾ [അൽഅൻആം: 59]

﴿ യാതൊരു പെണ്ണും ഗർഭം ധരിക്കുന്നില്ല, പ്രസവിക്കുന്നുമില്ല, അവന്റെ അറിവോട് കൂടിയല്ലാതെ. ﴾ [ഫാതിർ : 11]

﴿ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യത്തിനും കഴിവുള്ളവനാണെന്നും, നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു അറിവ്കൊണ്ട് എല്ലാ വസ്തുവെയും വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്നുവെന്നും നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി. ﴾ [അത്യാലാഖ്: 12]

[صفة القوة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴾ ﴿٥٨﴾ الذاريات: ٨٥

[صفة السمع وصفة البصر]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾ ﴿١١﴾ الشورى: ١١

﴿ إِنَّ اللَّهَ نِعْمًا يَعُظُمُ بِهِ ﴾ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾ النساء: ٥٨

القوة (ശക്തി) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ സിഫത്ത്

﴿ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു അവൻ തന്നെയാകുന്നു എല്ലാവർക്കും ഉപജീവനം നൽകുന്നവനും ശക്തിയുള്ളവനും പ്രബലനും. ﴾ [ദാരിയാത്ത്: 58]

السمع (കേൾവ), البصر (കാഴ്ച) എന്ന സിഫത്തുകൾ

﴿ അവനെപോലെ യാതൊരു വസ്തുവുമില്ല. അവൻ കാഴ്ചയുള്ളവനും കേൾവിയുള്ളവനുമാകുന്നു. ﴾ [ശൂറാ : 11]

﴿ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു, ഇതു മുഖേന നിങ്ങൾക്ക് വളരെ നല്ല (ഒരു) സദുപദേശം നൽകുകയാണ്. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നവനും കാണുന്നവനുമാകുന്നു. ﴾ [നീസാഅ് : 58]

[صفة الإرادة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ﴾ الكهف: ٩٣

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلُوا وَلَكِنْ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴾ البقرة: ٢٥٣

الإرادة (ഉദ്ദേശം) എന്ന സിഫത്ത്

﴿ നീ നിന്റെ തോട്ടത്തിൽ കടന്നപ്പോൾ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചതാണിത്, അല്ലാഹുവിനെ കൊണ്ടല്ലാതെ യാതൊരു ശക്തിയും ഇല്ല, എന്ന് നീ പറയാഞ്ഞതെന്താണ്? ﴾ [അൽകഹ്ഫ്: 39]

﴿ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ, അവരുടെ ശേഷമുള്ളവർ അവർക്ക് വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ വന്നതിനു ശേഷം (പരസ്പരം) ശൺകൂടുകയില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും, അവർ (അഭിപ്രായ) ഭിന്നിപ്പിലായി; എന്നിട്ട് അവരിൽ (ചിലർ) വിശ്വസിച്ചവരുണ്ട്; അവരിൽ നിന്ന് (ചിലർ) അവിശ്വസിച്ചവരുണ്ട്. അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അവർ പോരാടുകയില്ലായിരുന്നു. പക്ഷെ അല്ലാഹു അവൻ എന്തുദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അത് ചെയ്യുന്നു. ﴾ [അൽബകറ: 253]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ أَحَلَّتْ لَكُمْ بِهِمَةَ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴾ المائدة: ١

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَقُ فِي السَّمَاءِ ﴾ الأنعام: ١٢٥

[صفة المحبة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ البقرة: ١٩٥

﴿ നിങ്ങൾക്ക് (വഴിയെ) ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നതൊഴിച്ച് (മറ്റുള്ള) കന്നുകാലി ജന്തുക്കൾ നിങ്ങൾക്കു അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; നിങ്ങൾ 'ഇഹ്റാമിൽ' പ്രവേശിച്ചവരായും കൊണ്ടു വേട്ടയാടൽ അനുവദനീയമാക്കുന്നവരല്ലാത്ത നിലയിൽ. (അതനുവദനീയമാക്കിക്കൊണ്ടു പാടില്ല). നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു അവൻ എന്തുദേശിക്കുന്നുവോ അത് വിധിക്കുന്നു.﴾[അൽമാഇദ: 01]

﴿ ഏതൊരുത്തനെ നേർവഴിയിലാക്കുവാൻ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അവന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു ഇസ്ലാമിന് വിശാലമാക്കുന്നതാകുന്നു. ഏതൊരുത്തനെ അല്ലാഹു വഴിപിഴപ്പിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അവന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു ഇടുങ്ങിയതും കടുങ്ങിയതുംമാക്കുന്നു. അവൻ ആകാശത്തിൽ വിഷമിച്ച് കയറുന്നത് പോലെ.﴾[അൽഅൻആം: 125]

المحبة (സ്നേഹം) എന്ന സിഫത്ത്

﴿ നിങ്ങൾ ഗുണം ചെയ്യുക. ഗുണം ചെയ്യുന്നവരെ അല്ലാഹു നിശ്ചയമായും സ്നേഹിക്കുന്നു.﴾[അൽബകറ: 195]

﴿ وَأَقِطُوا إِنَّا اللَّهُ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾ ٩ الحجرات: ٩

﴿ فَمَا اسْتَقَمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴾ ٧ التوبة: ٧

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴾ ٣٣٢ البقرة: ٢٢٢

﴿ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۗ ﴾ ٥٤ المائدة: ٥٤

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَأَنَّهُمْ بِنَيْنٍ مَرْمُوسٍ ﴾ ٤

الصف: ٤

നിങ്ങൾ നീതി പാലിക്കുവിൻ. നിശ്ചയമായും നീതിമാന്മാരെ അല്ലാഹു സ്നേഹിക്കുന്നു. [അൽഹുജറാത്ത് : 09]

എന്നാൽ, അവർ നിങ്ങളോട് ചൊവ്വിനു നില കൊള്ളുമ്പോൾ, നിങ്ങൾ അവരോടും ചൊവ്വിനു നിലകൊള്ളുവിൻ. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ഭക്തന്മാരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. [തൗബ : 07]

നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ധാരാളമായി വേദിച്ചു മടങ്ങുവരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. ശുചീകരണത്തിൽ നിഷ്ഠ വെക്കുന്നവരെയും അല്ലാഹു സ്നേഹിക്കുന്നു. [അൽബകാറ: 222]

പിന്നീട് അല്ലാഹു ഒരുതരം ജനങ്ങളെ കൊണ്ടുവരുന്നതാകുന്നു. അവൻ അവരെ സ്നേഹിക്കും, അവർ അവനേയും സ്നേഹിക്കും. [അൽ മാഇദ: 54]

നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ഓരായം ചേർന്ന മതിൽ എന്ന വണ്ണം അണിയായി നിന്നുകൊണ്ട് അവന്റെ. سَبِيلٍ-ൽ (മാർഗത്തിൽ) യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതാരോ അവരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. [അസ്വഹഫ് : 04]

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ﴾ آل عمران: ٣١

[صفة الرضى]

﴿ وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ﴾ المائدة: ١١٩

[صفة الودّ]

﴿ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴾ ﴿ ١٤ ﴾ البروج: ١٤

[صفة الرحمة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴾ ﴿ ٣٠ ﴾ النمل: ٣٠

പറയുക: നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ എന്നെ നിങ്ങൾ പിന്തുടരുവിൻ. എന്നാൽ അല്ലാഹു നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്നതാകുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾ പൊറുത്തുതരുകയും ചെയ്യും. [ആലുഇറാൻ: 31]

അല്ലാഹുവിന്റെ الرضى (തുപ്തി) എന്ന സിഫത്ത്

﴿ അല്ലാഹു അവരെ സംബന്ധിച്ച് തൃപ്തിപ്പെട്ടു; അവർ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചും തൃപ്തിപ്പെട്ടു. ﴾ [അൽ മാഇദ: 119]

അല്ലാഹുവിന്റെ الودّ (വാത്സല്യം/ സ്നേഹം) എന്ന സിഫത്ത്

﴿ അവൻ വളരെ പൊറുക്കുന്നവനും വളരെ വാത്സല്യമുള്ളവനുമാകുന്നു. ﴾ [42] [അൽബുറൂജ്: 14]

അല്ലാഹുവിന്റെ الرحمة (കാരുണ്യം) എന്ന സിഫത്ത്

﴿ മഹാകാരുണ്യവാനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. ﴾ [നംല് : 30]

42. വാസിതിയുടെ ചില പതിപ്പിൽ ഈ ആയത്ത് നൽകിയിട്ടില്ല.

﴿ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا ﴾ غافر: ٧

﴿ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴾ ﴿٤٣﴾ الأحزاب: ٤٣

﴿ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ﴾ الأنعام: ٥٤

﴿ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾ ﴿١٠٧﴾ يونس: ١٠٧

﴿ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾ ﴿٦٤﴾ يوسف: ٦٤

﴿ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ! നീ അറിവുകൊണ്ടും കാരുണ്യം കൊണ്ടും സർവവസ്തുക്കളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.﴾ [ഗ്രഹീർ : 7]

﴿അല്ലാഹു മുഅ്മിനീങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് കൃപയുള്ളവനാകുന്നു.﴾
[അൽഅഹ്സാബ്: 43]

﴿നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് തന്റെ മേൽ കാരുണ്യത്തെ വിധിച്ചിരിക്കുന്നു.﴾
[അൽഅൻആം: 54]

﴿അവൻ വളരെ പൊറുക്കുന്നവനും കൃപയുള്ളവനുമാകുന്നു.﴾
[യൂനുസ്: 107]

﴿അല്ലാഹു ഏറ്റവും നല്ല നിലയിൽ സംരക്ഷിക്കുന്നവനാകുന്നു. അവൻ കൃപ ചെയ്യുന്നവരിൽ ഏറ്റവും വലിയ കൃപ ചെയ്യുന്നവനാകുന്നു.﴾
[യൂസുഫ്: 64]

[صفات: الغضب والسخط والكراهية والبغض]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا

وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ ﴾ النساء: 93

﴿ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا آسَخَطَ اللَّهُ وَكَرَهُوا رِضْوَانَهُ ﴾

محمد: 28

﴿ فَلَمَّآ آسَفُونَا أُنْقَمْنَا مِنْهُمْ ﴾ الزخرف: 55

﴿ وَلَٰكِنْ كَرِهَ اللَّهُ أُنْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ ﴾ التوبة: 47

അല്ലാഹുവിന്റെ (കോപം), (അനിഷ്ടം), (വെറുപ്പ്), (അതെന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ നിശ്ചയമായും അവർ അല്ലാഹുവിനെ വെറുപ്പിച്ചതായ സംഗതി പിൻപറ്റി അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിയെ വെറുക്കുകയും ചെയ്തു.) [മുഹമ്മദ്: 28]

﴿ ആരെങ്കിലും ഒരു സത്യവിശ്വാസിയെ മനഃപൂർവ്വം കൊലപ്പെടുത്തുന്ന പക്ഷം അവന്റെ പ്രതിഫലം നരകമാകുന്നു. അവൻ അതിൽ ശാശ്വതമായി പാർക്കുന്നവനാകുന്നു. അല്ലാഹു അവനോട് കോപിക്കുകയും അവരെ ശപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാകുന്നു. ﴾ [നിസാഅ്: 93]

﴿ അങ്ങനെ അവർ നമ്മെ ദേഷ്യം പിടിപ്പിച്ചപ്പോൾ അവരെ നാം ശിക്ഷിച്ചു. ﴾ [സൂഹ്റുഫ്: 55]

﴿ പക്ഷെ അവരുടെ (മുനാഫിഖുകളുടെ) പുറപ്പാടിനെ അല്ലാഹു വെറുത്തു. അങ്ങനെ അല്ലാഹു അവരെ പിന്തിരിപ്പിച്ചു. ﴾ [തൗബ: 46]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴾ ﴾ ۞ ﴿ ۲ ﴾ ﴾ ۞ ﴿ ۳ ﴾ ۞﴾

[صفتي: المجيء والإتيان]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ﴾ ﴾ ۞ ﴿ ۲۱۰ ﴾ ۞﴾

﴿ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا ﴾ ۞ ﴿ ۱۵۸ ﴾﴾

﴿ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴾ ﴿ ۱۱ ﴾ ﴿ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴾ ﴿ ۲۲ ﴾﴾

الفجر: ۲۲ - ۲۱

﴿ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കാത്തത് നിങ്ങൾ പറയുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഏറ്റവും കഠിനമായ കോപമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ﴾ [സഫ്ഹ്: 03]

അല്ലാഹുവിന്റെ الإتيان, المجيء (ആഗമനം) എന്ന സ്ഥിപത്ത്

﴿ കാര്യങ്ങളെല്ലാം തീരുമാനിക്കപ്പെട്ട സ്ഥിതിയിൽ ചില മേഘത്തണലുകളിലായി അല്ലാഹുവും മലക്കുകളും അവരുടെ അടുക്കൽ വരുന്നതിനെ അല്ലാതെ അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുവോ. ﴾ [അൽബകര: 210]

﴿ മലക്കുകൾ അവരുടെ അടുക്കൽ വരുന്നതിനെയോ അല്ലെങ്കിൽ നിന്റെ രഞ്ചി വരുന്നതിനെയോ അല്ലെങ്കിൽ നിന്റെ രഞ്ചിന്റെ ഏതാനും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വരുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ലാതെ അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുവോ. നിന്റെ രഞ്ചിന്റെ ഏതാനും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വരുന്ന ദിവസം ഒരു ആത്മാവിനും (ആൾക്കും) അതിന്റെ (അപ്പോഴത്തെ) വിശ്വാസം ഉപകരിക്കുകയില്ല. ﴾ [അൽഅൻആം: 158]

﴿ അങ്ങിനെയല്ല, ഭൂമി പൊടി പൊടി ആക്കപ്പെടുകയും നിന്റെ രഞ്ചി അണിയണിയായ് മലക്കുകളും വരികയും ചെയ്യുമ്പോൾ. ﴾ [അൽഫജ്റ: 21-22]

﴿ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَمِ وَيُزَلُّ الْمَلَكُ تَنْزِيلًا ﴿٢٥﴾ ﴾ الفرقان: ٢٥

[صفة الوجه لله سبحانه]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ ﴾ الرحمن: ٢٧

﴿ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ﴾ القصص: ٨٨

[إثبات اليمين لله تعالى]

﴿ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ بِيَدَيْهِ ﴾ ص: ٧٥

മോലപടലവും കൊണ്ട് ആകാശം പൊട്ടിപ്പിളരുകയും^[43], മലക്കു കൾ ഒരു (ശക്തിമത്തായ) ഇറക്കപ്പെടൽ ഇറക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ദിവസം. [അൽഹുർകാൻ: 25]

അല്ലാഹുവിന്റെ الوجه (മുഖം) എന്ന സ്ഥിതി

☀ മഹത്വവും അനുഗ്രഹവുമുള്ള നിന്റെ റബ്ബിന്റെ മുഖം ബാക്കിയാകുന്നതാണ്. [അർറഹ്മാൻ: 27]

എല്ലാ വസ്തുക്കളും നാശമടയുന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മുഖം ഒഴികെ. [അൽകാസസ്: 88]

അല്ലാഹുവിന് ഇരുകൈകൾ സ്ഥിരീകരിക്കൽ

☀ ഞാൻ എന്റെ രണ്ട് കൈ കൊണ്ടും സൃഷ്ടിച്ചതിന് സുജൂദ് ചെയ്യുന്നതിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞതായ സംഗതി എന്താണ്? (ഇത് ഇബ്ലീസിനോട് പറഞ്ഞതാണ്. [സ്വാദ്: 75]

43. ഇവിടെ ആകാശം പൊട്ടിപ്പിളരാൻ കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ വരവാണ് എന്നാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വിവരണത്തിൽ ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ആലുശെയ്ഖും حفظه الله ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സാലിഹ് അൽഉമൈമീനും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. അതിനാലാകാം ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യൂ ഈ ആയത്ത് ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചത്. അല്ലാഹുവാകുന്നു എറ്റവും കൂടുതൽ അറിയുന്നവൻ.

﴿ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ﴾ المائدة: 64

[إثبات العينين لله تعالى]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ﴾ الطور: ٤٨

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْأَوْجِ وَدُسِّرَ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَن كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ ﴾ القمر: ١٤ - ١٣

﴿ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِنُصَنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴾ طه: ٣٩

﴿ യഹൂദികൾ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിന്റെ കൈ ആമം വെക്കപ്പെട്ടതാണ് എന്ന്! അവരുടെ കൈകൾ ആമം വെക്കപ്പെട്ടെട്ടെ! അവർ ആ പറഞ്ഞത് നിമിത്തം അവർ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ രണ്ട് കൈകളും നിവർത്തപ്പെട്ടതാകുന്നു. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കും പ്രകാരം അവൻ ചിലവ് ചെയ്യുന്നു.﴾[അൽമാഇദ: 64]

അല്ലാഹുവിന്റെ ഇരുകണ്ണുകളെ സ്ഥിരീകരിക്കൽ

﴿ നിന്റെ റബ്ബിന്റെ വിധിക്ക് വേണ്ടി നീ ക്ഷമ അവലംബിക്കുക. നിശ്ചയമായും നീ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ആകുന്നു.﴾[തൂർ: 48]

﴿ നാം അദ്ദേഹത്തെ (നൂഹ് നബിയെ) പലകകളും ആണികളും ഉള്ളതായ ആ കപ്പലിൽ കയറ്റി. ആ കപ്പൽ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു, നിഷേധിക്കപ്പെട്ടവർക്കുള്ള ഒരു പ്രതിഫലമായിട്ട്.﴾ [അൽകാമർ: 13,14]

﴿ നിന്റെ മേൽ നമ്മുടെ പക്കൽ നിന്നുമുള്ള സ്നേഹത്തെ നാം ഇട്ടു തന്നു. എന്റെ കണ്ണിൽ നീ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിന് വേണ്ടിയും.﴾ [ത്വാഹ: 39]

[صفتي السمع والبصر لله تعالى]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۗ

إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ ﴿ المجادلة: ١

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تَقُولُ إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ ﴿ آل عمران: ١٨١

﴿ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى ﴿٤٦﴾ ﴿ طه: ٤٦

﴿ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ ﴿ الزخرف: ٨٠

അല്ലാഹുവിന്റെ കാഴ്ച, കേൾവി എന്നീ വിശേഷണങ്ങൾ

﴿ തന്റെ ഭർത്താവിനെ സംബന്ധിച്ച് നിന്നോട് തർക്കിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനോട് സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആ പെണ്ണിന്റെ വാക്ക് അല്ലാഹു കേട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ഇരുവരുടേയും സംഭാഷണം അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നു. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നവനും കാഴ്ചയുള്ളവനുമാകുന്നു.﴾ [അൽമുജാദില: 1]

﴿ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ദരിദ്രനും ഞങ്ങൾ ധനികന്മാരുമാകുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞവരുടെ വാക്ക് അല്ലാഹു കേട്ടിരിക്കുന്നു.﴾ [ആലുഇറാൻ: 181]

﴿ അവൻ പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും പേടിക്കേണ്ട. നിശ്ചയമായും ഞാൻ കേട്ടുകൊണ്ടും കണ്ടുകൊണ്ടും നിങ്ങൾ രണ്ടാളുടേയും കൂടെയുണ്ട്. (ഇത് മൂസാ നബിയോടും ഹാറൂൺ നബിയോടും പറഞ്ഞതാകുന്നു.)﴾ [ത്വാഹ: 46]

﴿ അവരുടെ രഹസ്യങ്ങളും ഗൂഢാലോചനകളും നാം കേൾക്കുന്നില്ല എന്ന് അവർ വിചാരിക്കുന്നുവോ? അങ്ങനെയുള്ള നമ്മുടെ ദൂതന്മാർ (മലക്കുകൾ) അവരുടെ അടുക്കലുണ്ട്, അവർ എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.﴾ [സുഹ്റഫ്: 80]

﴿الْمُرِيءُ لَا يَعْلَمُ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ﴾ ﴿١٤﴾ العلق: ١٤

﴿الَّذِي يَرِيكَ حِينَ تَقُومُ﴾ ﴿٢١٨﴾ وَقَلْبِكَ فِي السَّجِدِينَ﴾ ﴿٢١٩﴾ الشعراء: ٢١٨ - ٢١٩

﴿وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَىٰ اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ﴾ ﴿١٠٥﴾ التوبة: ١٠٥

[صفات المكر والكيد والمِحَالِ لله تعالى على ما يليق بجلاله]

﴿وَقَوْلُهُ: ﴿وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ﴾ ﴿١٣﴾ الرعد: ١٣

﴿وَمَكْرُوا وَمَكَّرَ اللَّهُ﴾ ﴿٥٤﴾ آل عمران: ٥٤

﴿وَقَوْلُهُ: ﴿وَمَكْرُوا مَكْرًا وَمَكَّرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ ﴿٥٠﴾ النمل: ٥٠

﴿അല്ലാഹു കാണുന്നു എന്ന് അവൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ?﴾
[അൽഅലക്: 14]

﴿നീ എഴുന്നേൽക്കുമ്പോൾ നിന്നെ കാണുന്നവൻ. സൂജൂദ് ചെയ്യുന്ന വരുടെ ഇടയിൽ നീ കഴിഞ്ഞ് കൂടുന്നതിനെയും കാണുന്നവൻ.﴾
[ശുഅറാഅ്: 218, 219]

﴿പറയുക: നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുവിൻ. അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ ഗനങ്ങൾ കാണുന്നതാകുന്നു.﴾ [തൗബ: 105]

അല്ലാഹുവിന് അനുയോജ്യമായ രൂപത്തിൽ **المِحَالِ, الكيد, المكر** (തന്ത്രം പ്രയോഗിക്കൽ) എന്നീ സിഫത്തുകൾ

﴿അവൻ ശക്തിമത്തായ തന്ത്രശാലിയാകുന്നു.﴾ [അർറഅ്ദ്: 13]

﴿അവർ തന്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു. അല്ലാഹുവും തന്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു.﴾
[ആലുഇറാൻ: 54]

﴿അവർ വലിയ തന്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു. അവർ അറിയാത്തവരായ സ്ഥിതിയിൽ വമ്പിച്ച തന്ത്രം നാമും പ്രയോഗിച്ചു.﴾ [അന്നംല്: 50]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾﴾ الطارق: ١٦ - ١٥

[صفات العفو والمغفرة والرحمة والعزة والقدرة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءِ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾﴾

النساء: ١٤٩

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿وَلِيَعْفُوا وَلِيَصْفَحُوا أَلَا يُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾﴾

النور: ٢٢

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ﴾﴾ المنافقون: ٨

﴿നിശ്ചയമായും അവർ വലിയ സൂത്രം പ്രയോഗിക്കുന്നു. ഞാനും സൂത്രം പ്രയോഗിക്കുന്നു.﴾[താരീഖ്: 15-16]

العزة, (കാരുണ്യം), الرحمة, (പൊറുക്കുക), المغفرة, (മാപ്പ് ചെയ്യുക), العفو (പ്രതാപം), (ശക്തി) القدرة എന്നീ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്വീഹത്തുകൾ

﴿ നിങ്ങൾ നന്മയെ വെളിവാക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ മറച്ച് വെയ്ക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ വല്ല തിന്മയും മാപ്പ് ചെയ്യുകയോ ഇവയിൽ എന്ത് തന്നെ ചെയ്താലും അല്ലാഹു വളരെയധികം മാപ്പ് ചെയ്യുന്നവനും മഹാശക്തനുമാകുന്നു.﴾[അന്നിസാഅ്: 149]

﴿ അവർ മാപ്പ് ചെയ്യുകയും വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്യട്ടെ, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തു തരുന്നതിനെ നിങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലേ? അല്ലാഹു വളരെ പൊറുക്കുവാനും കരുണാനിധിയുമാകുന്നു.﴾

[അന്നൂർ: 22]

﴿ പ്രതാപം അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ റസൂലിനുമാകുന്നു.﴾

[മുനാഫികൂൻ: 08]

﴿ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغَوِّيَهُمُ أَجْمَعِينَ ﴾ ﴿ ٨٢ ﴾ ص: ٨٢

[إثبات الاسم لله]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ نُبْرِكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴾ ﴿ ٧٨ ﴾ الرحمن: ٨٧

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ فَأَعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴾ ﴿ ٧٥ ﴾ مريم: ٦٥

[آيات الصفات المنفية في تنزيه الله ونفي المثل عنه]

﴿ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴾ ﴿ ٤ ﴾ الإخلاص: ٤

﴿ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ ﴿ ٢٢ ﴾ البقرة: ٢٢

﴿ നിന്റെ പ്രതാപത്തെ തന്നെയാണ്, ഞാൻ അവരെ മുഴുവനും വഴിപിഴപ്പിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും (എന്ന് ഇബ്ലീസ് പറഞ്ഞു). [സ്വദ: 82]

അല്ലാഹുവിന് നാമങ്ങളെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ മഹത്വവും അനുഗ്രഹവും ഉടയവനായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം അതിപരിശുദ്ധമായിരിക്കുന്നു. [അർറഹ്മാൻ: 78]

﴿ അവനെ നീ ആരാധിക്കുക, അവനെ ആരാധിക്കുതിന് വേണ്ടി ക്ഷമ അവലംബിക്കുക. അവന്റെ പേർ പറയാൻ തക്കവരായ വേറെ ആരെങ്കിലും നീ അറിയുമോ? [മറിയം: 65]

അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെ കുറിക്കുന്നതും അവന് തുല്യനാക്കുന്ന വിഷയത്തിലും വന്ന നിരാകരണ സ്വഭാവമുള്ള ആയത്തുകൾ

﴿ അവനു സമാനനായി ആരും തന്നെയില്ല. [ഇഖ്ലാസ്: 04]

﴿ അല്ലാഹുവിന് സമന്മാരെ നിങ്ങൾ ആക്കരുത്, നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞും കൊണ്ട്. [അൽബകാറ: 22]

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ﴾ البقرة: ١٦٥

﴿ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِّنَ

الَّذِينَ كَذَّبُوا وَكَبَرَهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾ الإسراء: ١١١

الْقَوْلُ: ﴿ يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ ﴿١﴾ التغابن: ١

وَقَوْلُهُ: ﴿ تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾

﴿ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ സമന്മാരെ സ്വീകരിക്കുന്നവരുണ്ട് മനുഷ്യരുടെ കൂട്ടത്തിൽ, അവർ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നത് പോലെ അവരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. ﴾ [അൽബകാറ: 165]

﴿ പറയുക: അല്ലാഹുവിന് സർവസ്തുതിയും, അവൻ സന്താനത്തെ സ്വീകരിക്കാത്തവനാകുന്നു. അവന്റെ രാജ്യത്തിൽ അവന് യാതൊരു പങ്കുകാരുമില്ല. പോരായ്മ നികത്തുവാൻ അവന് യാതൊരു പ്ര (ബന്ധുവും) ഇല്ല (ആവശ്യവുമില്ല). അവനെ നീ ഒരു (പരിപൂർണ്ണമായ) മഹത്വപ്പെടുത്തൽ മഹത്വപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക! ﴾ [അൽഇസ്റാഅ്: 111]

﴿ ആകാശങ്ങളിലുള്ളതും, ഭൂമിയിൽ ഉള്ളതും അല്ലാഹുവിന് തസ്ബീഹ് ചെയ്യുന്നു. രാജ്യം അവന് മാത്രമാകുന്നു. സ്തുതിയും അവന് മാത്രമാകുന്നു. അവൻ എല്ലാ കാര്യത്തിനും കഴിവുള്ളവനാകുന്നു. ﴾ [അത്തഗാബൂൻ: 1]

﴿ തന്റെ അടിമക്ക് ഫുറകാൻ ഇറക്കി കൊടുത്തവനായ റബ്ബ് അതിപരിശുദ്ധനാകുന്നു, ആ അടിമ ലോകർക്ക് താക്കീത് നൽകുന്നവനാകേണ്ടതിന് വേണ്ടി.

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ

كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ نَقْدِيرًا ﴿٢﴾ الفرقان: ٢-١

وَقَوْلُهُ: ﴿ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ

وَلَمَّا بَعَضُكُمْ عَلَيَّ بَعْضٌ سَبَّحَنَ اللَّهُ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١١﴾ عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

فَتَعَلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٢﴾ المؤمنون: ٩٢ - ٩١

وَقَوْلُهُ: ﴿ فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ النحل: ٧٤

ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടേയും രാജവാഴ്ച തനിക്ക് സ്വന്തമായിട്ട് ഉള്ളവനാകുന്നു അവൻ. അവൻ സന്താനത്തെ സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. രാജവാഴ്ചയിൽ അവന് യാതൊരു പങ്കുകാരനുമില്ല. അവൻ സർവവസ്തുക്കളെയും സൃഷ്ടിച്ചു അതിനെ കൃത്യമായി നിർണ്ണയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. [അൽഹൂർഖാൻ: 01-02]

അല്ലാഹു യാതൊരു സന്താനത്തെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. അവന്റെ കൂടെ യാതൊരു ഇലാഹും ഇല്ല താനും. അങ്ങിനെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഓരോ ഇലാഹും അവരവർ സൃഷ്ടിച്ചതിനെ എടുത്ത് കൊണ്ട് പോകുമായിരുന്നു. അവരിൽ ചിലർ ചിലരുടെ മേൽ പൊങ്ങച്ചം കാണിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവർ പറയുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം അല്ലാഹു അതിപരിശുദ്ധനാകുന്നു. അവൻ അദ്യുശ്യത്തേയും ദ്യുശ്യത്തേയും അറിയുന്നവനാകുന്നു. അവർ പങ്ക് ചേർക്കുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം അവൻ മഹോന്നതനാകുന്നു. [അൽമുഅ്മിനുൻ: 91-92]

നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് ഉപമകൾ ഉണ്ടാക്കരുത്. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു അറിയുന്നു. നിങ്ങളാകട്ടെ അറിയാത്തവരുമാകുന്നു. [നഹ്ല്: 74]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُزَلِّ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْمُونَ ﴾﴾ الأعراف: ٣٣

[استواء الله على عرشه]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴾﴾ طه: ٥

﴿ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ﴾﴾ الأعراف: ٥٤

في ستة مواضع .

﴿ പറയുക: നീചമായ സംഗതികൾ, അവയിൽ നിന്ന് വെളിവാദതും മറഞ്ഞതും, പാപം, ന്യായം കൂടാതെ അക്രമം ചെയ്യൽ, അല്ലാഹു യാതൊരു രേഖയും ഇറക്കിയിട്ടില്ലാത്തതിനെ അല്ലാഹുവിനോട് പങ്ക് ചേർക്കൽ, നിങ്ങൾക്ക് വിവരമില്ലാത്ത സംഗതികൾ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ പറയൽ എന്നിവയാകുന്നു അല്ലാഹു ഹറാമാക്കിയിട്ടുള്ളത്.﴾ [അൽ അഅ്റാഫ്: 33]

അർശിയേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ആരോഹണം

﴿ മഹാകാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹു സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം^[44] ചെയ്തു.﴾ [താഹ: 05]

﴿ പിന്നെ അവൻ ‘അർശി’ൽ (സിംഹാസനത്തിൽ) ആരോഹണം ചെയ്തു.﴾ [അൽ അഅ്റാഫ്: 54]

ഈ സംഗതി ക്യർആനിൽ ആറ് (ഏഴ്)^[45] സ്ഥലത്ത് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

44. استوى എന്ന വാക്കിന് ശരിയോട് ഏറ്റവും അടുത്ത് നിൽക്കുന്ന അർത്ഥം ആരോഹണം ചെയ്തു എന്നതാകുന്നു.

45. ثم استوى على العرش എന്ന പ്രയോഗം ആറ് സ്ഥലങ്ങളിലാണ് വിശുദ്ധ ക്യർആനിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അർശിയേലുള്ള استوى കുറിക്കുന്ന പ്രയോഗം ഏഴ് സ്ഥലങ്ങളിലുമുണ്ട്. വാസിതിയുടെ ചില പതിപ്പിൽ ആറ് എന്നും മറ്റ് ചിലതിൽ ഏഴ് എന്നുമാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

فِي سُورَةِ الْأَعْرَافِ قَوْلُهُ: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ

أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ﴾ [الأعراف: ٥٤]

وَقَالَ فِي سُورَةِ يُونُسَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي

سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ﴾ [يونس: 3]

وَقَالَ فِي سُورَةِ الرَّعْدِ: ﴿اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ﴾

الرعد: 2

وَقَالَ فِي سُورَةِ طه: ﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ ۗ﴾ [طه: 5]

1. സൂറ: അഅ്റാഫിൽ

﴿നിങ്ങളുടെ രണ്ട് ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും ആറു നാളുകളിലായി പടക്കുകയും പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തവനാകുന്നു.﴾ [അൽഅഅ്റാഫ്: 54]

2. സൂറ: യൂനുസിൽ

﴿നിശ്ചയമായും നിങ്ങളുടെ രണ്ട് ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും ആറു നാളുകളിലായി സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തവനായ അല്ലാഹു ആകുന്നു.﴾ [യൂനുസ്: 03]

3. സൂറ: റഅദ്ദിൽ

﴿ആകാശങ്ങളെ തൂണ് കൂടാതെ ഉയർത്തിയവനാരോ അവനാണ് അല്ലാഹു. ആകാശങ്ങൾ തൂണ് കൂടാതെ നിൽക്കുന്നത് നിങ്ങൾ കാണുന്നു. പിന്നീട് അവൻ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്തു.﴾ [റഅദ്: 06]

4. സൂറ: ത്വാഹിൽ

﴿മഹാകാരുണ്യവനായ അല്ലാഹു സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്തു.﴾ [ത്വാഹ: 05]^[46]

46 ഈ ആയത്തിൽ استوى على العرش എന്നല്ല പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്.

وَقَالَ فِي سُورَةِ الْفُرْقَانِ : ﴿ ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمٰنُ ﴾ الفرقان: ٥٩
 وَقَالَ فِي سُورَةِ الْمِ السَّجْدَةِ : ﴿ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ﴾ السجدة: ٤
 وَقَالَ فِي سُورَةِ الْحَدِيدِ : ﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ﴾ الحديد: ٤

[إثبات علو الله على مخلوقاته]

❁ وَقَوْلُهُ : ﴿ يَلْعَسِيٓ اِيٓنِي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ اِيٓنِي ﴾ آل عمران: ٥٥

5. സൂറ: അൽഹുർകാൻ

﴿മഹാകാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹു പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്തു.﴾[അൽഹുർകാൻ: 59]

6. സൂറ: സജദ

﴿ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും അവക്കിടയിലുള്ളവയേയും ആറു നാളുകളിലായി സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തവനാകുന്നു അല്ലാഹു.﴾[സജദ: 04]

7. സൂറ: അൽഹദീദ്

﴿അവൻ ആകാശങ്ങളേയും ഭൂമിയേയും ആറു നാളുകളിലായി പടക്കുകയും പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തവനാകുന്നു.﴾[അൽഹദീദ്: 04]

അല്ലാഹുവിന്റെ **عُلُو** അഥവാ എല്ലാ സൃഷ്ടികൾക്കും മുകളിലാണ് അല്ലാഹു എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ ഏ! ഈസാ, നിശ്ചയമായും ഞാൻ നിന്നെ പിടിച്ചെടുക്കുന്നവനും എന്റെ അടുക്കലേക്ക് ഉയർത്തുന്നവനുമാകുന്നു.﴾[ആലുഇറാൻ: 55]

﴿ بَل رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۗ وَالنَّسَاء: 158 ﴾

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ﴾ ۗ فَاطِر: 10 ﴾

﴿ وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يَنْهَمْنُنُ ابْنُ لِي صِرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ﴾ ۗ ﴿36﴾ ﴿أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ

فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَذِبًا﴾ ۗ غَافِر: 36 - 37

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿أَمْ أَمِنْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورٌ﴾ ۗ ﴿16﴾ ﴿أَمْ أَمِنْتُمْ مَن فِي

السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْمُونَ كَيْفَ نَذِيرٍ﴾ ۗ ﴿17﴾ ﴿الْمَلِك: 16 - 17 ﴾

﴿ പക്ഷെ, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ അവകലേക്ക് ഉയർത്തി. ﴾ [നിസാഅ്: 158]

﴿ പരിശുദ്ധമായ വചനം അവകലേക്ക് കയറുന്നു. നല്ല പ്രവൃത്തിയാ കട്ടെ, അതിനെ അവൻ ഉയർത്തുന്നു. ﴾ [ഫാതിർ: 10]

﴿ ഹാമാനേ! എനിക്ക് വേണ്ടി ഒരു ഗോപുരം നീ നിർമ്മിക്കുക. ആകാശത്തിന്റെ മാർഗങ്ങളിൽ ഞാൻ എത്തുകയും അങ്ങിനെ മൂസയുടെ ഇലാഹിന്റെ അടുക്കലേക്ക് കയറി ചെല്ലുകയും ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ടി. നിശ്ചയമായും ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു അവൻ കളവ് പറയുന്നവനാണെന്ന്. ﴾ [ഗാഫിർ: 36-37]

﴿ ആകാശങ്ങളിലുള്ളവൻ(അല്ലാഹു) നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളയുന്നതിനെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ പേടിക്കാതിരിക്കുന്നുവോ? അപ്പോൾ അതാ ആ ഭൂമി ഇളകി മറിഞ്ഞ് കൊണ്ടിരിക്കും. അഥവാ, നിങ്ങൾ ആകാശത്തിലുള്ളവനെ നിങ്ങളുടെ മേൽ കല്ല് മഴ വർഷിക്കുന്നതിനെ നിങ്ങൾ പേടിക്കാതിരിക്കുന്നുവോ? അപ്പോൾ നിങ്ങൾ അറിയും, എന്റെ താക്കീത് എങ്ങനെയിരിക്കുന്നുവെന്ന്. ﴾ [അൽമുൽക്: 16-17]

[إثبات معية الله لخلقه بعلمه]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾ ﴾ الحديد: ٤

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَىٰ ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا آدْنَىٰ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ ﴾ المجادلة: ٧

അല്ലാഹുവിന്റെ മേയ്ക്ക അഥവാ അറിവുകൊണ്ട് അല്ലാഹു സൃഷ്ടികൾക്കെപ്പമാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ അവൻ ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും ആറു നാളുകളിലായി പടക്കുകയും പിന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്തവനുമായകുന്നു. ഭൂമിയുടെ ഉള്ളിൽ കടക്കുന്നതിനേയും, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പുറത്ത് വരുന്നതിനേയും ആകാശത്തിൽ നിന്ന് ഇറങ്ങുന്നതിനേയും അതിൽ കയറി പോകുന്നതിനേയും അവൻ അറിയുന്നു. നിങ്ങൾ എവിടെയായിരുന്നാലും അവൻ നിങ്ങളുടെ കൂടെയുണ്ട്. അല്ലാഹു നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെ കാണുന്നവനാകുന്നു.﴾[അൽഹദീദ്: 04]

﴿ മൂന്ന് ആളുകൾ തമ്മിൽ യാതൊരു രഹസ്യ സംഭാഷണവും ഉണ്ടാകുന്നില്ല, അവൻ അവർക്ക് നാലാമനായി കൊണ്ടല്ലാതെ, അഞ്ചാളുകളുടേയും ഇല്ല, അവൻ അവർക്ക് ആറാമതായി കൊണ്ടല്ലാതെ.അതിനേക്കാൾ കുറഞ്ഞതുമില്ല, അധികരിച്ചതുമില്ല, അവൻ അവരുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിട്ടല്ലാതെ, അവർ എവിടെയായിരുന്നാലും ശരി, പിന്നെ അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനെ സംബന്ധിച്ച് ഖിയാമം നാളിൽ അല്ലാഹു അവരോട് പറയുന്നതാകുന്നു. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു എല്ലാ സംഗതികളെ സംബന്ധിച്ചും അറിവുള്ളവനാകുന്നു.﴾[അൽമുജാദില: 07]

﴿ لَا تَحْزَنْ إِنَّا اللَّهُ مَعَنَا ﴾ ^ط التوبة: ٤٠
 ﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى ﴾ ﴿ ٤٦ ﴾ طه: ٤٦
 ﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴾ ﴿ ١٢٨ ﴾ النحل: ١٢٨
 ﴿ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴾ ﴿ ٤٦ ﴾ الأنفال: ٤٦
 ﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴾ ﴿ ٢٤٩ ﴾ البقرة: ٢٤٩

﴿ നീ ദുഃഖിക്കേണ്ട. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു നമ്മുടെ കൂടെയുണ്ട്. ﴾
 [തൗബ: 40]

﴿ നിശ്ചയമായും ഞാൻ കേട്ടും കണ്ടും നിങ്ങളിരുവരുടേയും കൂടെയുണ്ട്. ﴾
 [താഹ: 46]

﴿ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു തകവ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും ^{حُسْنُ} കളുമായ (സുകൃതം ചെയ്യുകയും നിഷ്കളങ്കന്മാരായിട്ടുള്ളവരുമായ) ആളുകളുടെ കൂടെയാകുന്നു. ﴾ [അനഹ്ൽ: 128]

﴿ നിങ്ങൾ ക്ഷമിക്കുവിൻ. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ക്ഷമാശീലന്മാരുടെ കൂടെയാകുന്നു. ﴾ [അൽഅൻഫാൽ: 46]

﴿ കുറഞ്ഞതായ എത്രയോ സംഘം(ആളുകൾ) അധികരിച്ചതായ സംഘത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതി പ്രകാരം ജയിച്ചുടക്കിയിട്ടുണ്ട്! അല്ലാഹുവാകട്ടെ, ക്ഷമിക്കുന്നവരുടെ കൂടെയായിരിക്കും. ﴾
 [അൽബകാറ: 249]

[إثبات الكلام لله تعالى]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴾ ﴾ النساء: ٧٨

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴾ ﴾ النساء: ١٢٢

﴿ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يُعَيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ ﴾ المائدة: ١١٦

﴿ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ﴾ الأنعام: ١١٥

﴿ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴾ النساء: ١٦٤

﴿ مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللَّهُ ﴾ البقرة: ٢٥٣

كلام (സംസാരം) എന്ന സ്വീഹത്ത് അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ വർത്തമാനത്തിൽ അല്ലാഹുവിനേക്കാൾ സത്യവാനായ ആരുണ്ട്? ﴾
[നിസാഅ്: 87]

﴿ അല്ലാഹുവിനേക്കാൾ വാക്കിൽ നിഷ്ഠം പാലിക്കുന്നത് ആരാകുന്നു? ﴾
[നിസാഅ്: 122]

﴿ അല്ലാഹു പറഞ്ഞതായ സന്ദർഭം ഓർമ്മിക്കുക, ഇൗസബ്നുമര്യമേ ﴾
[അൽമാഇദ: 116]

﴿ നിന്റെ റബ്ബിന്റെ വചനം സത്യത്തിലും നീതിയിലും പരിപൂർണ്ണമായിരിക്കുന്നു. ﴾ [അൽഅൻആം: 115]

﴿ അല്ലാഹു മുസാ നബിയോട് ശരിക്ക് സംസാരിച്ചു. ﴾ [നിസാഅ്: 164]

﴿ റസൂലുമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അല്ലാഹു സംസാരിച്ചവരുണ്ട്. ﴾
[അൽബകാറ: 253]

﴿ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ ﴾ الأعراف: 143

﴿ وَنَدَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴾ مريم: 52

﴿ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أَنْتَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾ الشعراء: 10

﴿ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَمَا الشَّجَرَةِ ﴾ الأعراف: 22

﴿ وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴾ القصص: 62

﴿ وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴾ القصص: 65

﴿ നാം നിശ്ചയിച്ച സമയത്ത് മൂസാ(നബി) വരികയും അദ്ദേഹത്തോട് റബ്ബ് സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ.[അൽഅഅ്റാഫ്: 143]

﴿ ആ (സീനാ)പർവ്വതത്തിന്റെ വലതുഭാഗത്ത് നിന്ന് നാം അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചു. സംഭാഷണത്തിനായി അദ്ദേഹത്തെ നാം അടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.[മറിയം: 52]

﴿ നിന്റെ റബ്ബ് മൂസാ നബിയെ വിളിച്ചു. അധർമകാരികളായ ജനങ്ങളുടെ അടുക്കലേക്ക് പോകുക എന്ന് പറഞ്ഞതായ സന്ദർഭം. [ശുഅറാഅ്: 10]

﴿ അവർ ഇരുവരുടേയും റബ്ബ് അവരെ വിളിച്ചു. നിങ്ങൾ ഇരുവരോടും ഈ വൃക്ഷത്തെ സംബന്ധിച്ച് നിങ്ങളോട് ഞാൻ വിരോധിച്ചിരുന്നില്ലേ എന്ന് ചോദിച്ചു. [അൽഅഅ്റാഫ്: 22]

﴿ അവരെ അവൻ(അല്ലാഹു) വിളിച്ച്(ഇങ്ങനെ) പറയുന്ന ദിവസം (ദാർക്കുക); ‘നിങ്ങൾ ജൽപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതായ എന്റെ പങ്കുകാർ എവിടെ?’ [അൽകവസ്വ: 62]

﴿ അവൻ (അല്ലാഹു) അവരെ വിളിച്ച് ചോദിക്കുന്ന ദിവസം മുർസലീങ്ങൾക്ക് നിങ്ങൾ ഉത്തരം ചെയ്തതെന്താണ്? [അൽകവസ്വ: 65]

[إثبات ان القرآن كلام الله]

﴿ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ﴾ التوبة: ٦

﴿ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾ البقرة: ٧٥

﴿ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَكُمُ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ ﴾

الفتح: ١٥

﴿ وَأَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ﴾ الكهف: ٢٧

വിശുദ്ധ കൃതന്മാർ അല്ലാഹുവിന്റെ ക്ലാമ (വചനമാണ്) എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ബഹുദൈവ വിശ്വാസികളിൽ നിന്ന് ആരെങ്കിലും നിന്നോട് രക്ഷ തേടയാൽ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ കേട്ട് മനസ്സിലാകുന്നത് വരെ അവന് രക്ഷ നൽകുക.﴾[തൗബ: 06]

﴿അവരിൽ നിന്ന് ഒരു കക്ഷി അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ കേൾക്കുകയും പിന്നെ അത് മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷം അവർ അറിഞ്ഞു കൊണ്ട് അതിനെ മാറ്റി മറിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.﴾[അൽബകാറ: 75]

﴿അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുവാൻ അവർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. പറയുക: നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ പിന്തുടരുകയില്ല. അങ്ങനെ മുമ്പേ തന്നെ അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.﴾[അൽഫൽഹ്: 15]

﴿നിന്റെ റബ്ബിന്റെ കിതാബിൽ നിന്നും വഹ്യാ അറിയിക്കപ്പെട്ടതിനെ ഓതിക്കൊടുക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ മാറ്റി മറിക്കുന്ന യാതൊരുത്തനും ഇല്ല.﴾[അൽകഹ്ഫ്: 27]

﴿ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَنْقُصُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴾ ﴿٧٦﴾

النمل: ٧٦

[إثبات ان القرآن مُنزَّل من الله تعالى]

﴿ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ ﴾ الأنعام: ٢٩

﴿ لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَشِيعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ﴾ الحشر: ٢١

﴿ وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُزِيلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ ﴿١٠١﴾

النحل: ١٠١

﴿ നിശ്ചയമായും ഈ പുസ്തകം ഈ പുസ്തകം നബി ഇസ്മായീൽ സമുദായത്തിന് അവർ ഏതെല്ലാം സംഗതികളിൽ ഭിന്നഭിന്നപ്രായക്കാരായിരിക്കുന്നുവോ അതിൽ മിക്കതും പറഞ്ഞ് കൊടുക്കുന്നതാകുന്നു.﴾ [അനംല്: 76]

വിശുദ്ധ ക്വർആൻ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഇറക്കപ്പെട്ടതാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ ഇത് നാം ഇറക്കിയ വളരെയധികം ബർക്കത്തുള്ള ഒരു കിതാബാകുന്നു.﴾ [അൽഅൻആ: 92]

﴿ ഈ പുസ്തകം നാം ഒരു മലയുടെ മേൽ ഇറക്കിയിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ മല അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെട്ടതിനാൽ താഴ്ന്നു കാനിക്കുന്നതും പൊട്ടിക്കീറുന്നതുമായി നീ കാണുമായിരുന്നു.﴾ [അൽഹാശർ: 21]

﴿ നാം ഒരായത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് മറ്റൊരായത്തിനെ പകരമാക്കുന്ന തായാൽ അല്ലാഹു അവൻ ഇറക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് തികച്ചും അറിവുള്ളവനാകുന്നു. അവർ പറയും: നിശ്ചയമായും താങ്കൾ കറുകെട്ടി പറയുന്നവൻ തന്നെയാകുന്നുവെന്ന്. എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും അറിയാത്തവരാകുന്നു.﴾ [അനഹ്ൽ: 101]

﴿ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى

وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾ النحل: ١٠٢

﴿ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّلسَّانِ الَّذِي يُلْحَدُونَ إِلَيْهِ

أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾ النحل: ١٠٣

[إثبات رؤية المؤمنين لربهم يوم القيامة]

﴿ وَقَوْلُهُ: ﴿٢٢﴾ وَإِنِّي رَأَيْتُهَا نَاطِرَةً ﴿٢٣﴾ الْقِيَامَةِ: ٢٢ - ٢٣

﴿ عَلَى الْأَرَائِكِ يُنظَرُونَ ﴿٢٣﴾ الْمُطْفِفِينَ: ٢٣

പറയുക: അത്(ഖുർആൻ) നിന്റെ റബ്ബികൾനിന്ന് പരിശുദ്ധാത്മാവ് യഥാർത്ഥപ്രകാരം ഇറക്കിയിരിക്കുകയാണ്; സത്യവിശ്വാസികളായിട്ടു ഉള്ളവർക്ക് സ്ഥിരത നൽകുന്നതിന് വേണ്ടിയും മുസ്‌ലിംകൾക്ക് മാർഗദർശനവും സന്തോഷവാർത്ത ആയിക്കൊണ്ടും. [അന്നഹ്ൽ: 102]

നിശ്ചയമായും അദ്ദേഹത്തിനെ ഇത് പഠിപ്പിക്കുന്നത് ഒരു മനുഷ്യനാണെന്ന് അവർ പറയുന്നുവെന്നുള്ളത് നാം സത്യമായും അറിയുന്നുണ്ട്. അവർ ഏതൊരുത്തനോട് ദുഃസ്തുചന നൽകുന്നുവോ അവന്റെ ഭാഷ അറബിയിലല്ലാത്തതാകുന്നു. ഇതാകട്ടെ വ്യക്തമായ അറബി ഭാഷയുമാകുന്നു. [അന്നഹ്ൽ: 103]

അന്ത്യനാളിൽ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

﴿ അന്ന് അവന് ചില മുഖങ്ങൾ തേജസ്സുള്ളവയും. അവയുടെ റബ്ബിന്റെ നേരെ നോക്കുന്നവയുമാകുന്നു. [അൽഖിയാമ: 22-23]

﴿ അവർ സോഫകളിൽ കിടന്നുകൊണ്ട് നോക്കുന്നവരാകുന്നു. [അൽമുത്ഫഫീൻ: 23]

﴿لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ﴾ ﴿يونس: ٢٦﴾

﴿هُم مَّا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ﴾ ﴿٣٥﴾ ﴿ق: ٣٥﴾

وَهَذَا الْبَابُ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى كَثِيرٌ. وَمَنْ تَدَبَّرَ الْقُرْآنَ طَلَبًا لِلْهُدَى مِنْهُ؛ تَبَيَّنَ لَهُ طَرِيقُ الْحَقِّ.

﴿നന്മ ചെയ്ത് ജീവിച്ചവർക്ക് ഏറ്റവും നല്ല പ്രതിഫലമുണ്ട്. കൂടുതലും^[47] ഉണ്ട്.﴾ [യൂനുസ്: 26]

﴿അവർ എന്തുദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അത് അവിടെ അവർക്കുണ്ട്. നമ്മുടെ അടുക്കൽ കൂടുതലുമുണ്ട്.﴾^[48] [ഖാഫ്: 35]

ഈ വിഷയം അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ധാരാളം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഖുർആനിൽ നിന്ന് നേർമാർഗ്ഗം തേടിക്കൊണ്ട് അതിൽ ആരെങ്കിലും ചിന്തിക്കുന്നതായാൽ സത്യത്തിന്റെ വഴി അവന് വെളിപ്പെടുന്നതാകുന്നു.

47.സുഹായ്ബ് അറുറുമിയിൽനിന്ന് ഇമാം മുസ്ലിം നിവേദനം ചെയ്ത ഹദീഥിന്റെ ഒരു രിവായത്തിൽ “അതോടെ അല്ലാഹു മറയെ നീക്കും. അതിൽപ്പിന്നെ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് നോക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഇഷ്ടകരമായ യാതൊന്നും അവർക്ക് നൽകപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാവില്ല.” എന്ന് പറഞ്ഞ ശേഷം തിരുമേനി ഈ ആയത്ത് ഓതുകയുണ്ടായി എന്നുണ്ട്. മുസ്ലിം (181).

48.ഈ ആയത്തിന്റെ തഫ്സീറായി അലിയ്യ് ഇബ്നു അബീ താലിബും അനസ് ഇബ്നു മാലികും പറഞ്ഞു: “പ്രതാപിയും ഉന്നതനുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുമുഖത്തേക്കുള്ള നോട്ടമാകുന്നു കൂടുതലുള്ളത്”. (44/121) تفسير ابن أبي العز (44/121).

[الإيمان بما وصف به الرسول صلى الله عليه وسلم ربه]

❁ ثُمَّ سَنَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: تَفْسِيرَ الْقُرْآنِ، وَثُبَيْتَهُ، وَتَدْلُ عَلَيْهِ، وَتَعَبَّرَ عَنْهُ. وَمَا وَصَفَ الرَّسُولُ بِهِ رَبَّهُ، مِنْ الْأَحَادِيثِ الصَّحَاحِ الَّتِي تَلَقَّاهَا أَهْلُ الْمَعْرِفَةِ بِالْقَبُولِ؛ وَجَبَ الْإِيمَانُ بِهَا كَذَلِكَ.

[1- في إثبات نزول الله إلى السماء الدنيا]

❁ مِثْلُ قَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَنْزِلُ رَبُّنَا إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا كُلَّ لَيْلَةٍ، حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ، فَيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ، مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ، مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

റബ്ബിനെ സംബന്ധിച്ച് റസൂൽ ﷺ വിശേഷിപ്പിച്ചതിൽ വിശ്വസിക്കൽ

❁ സൂന്നത്ത് കുർആനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും വിശദീകരിക്കുകയും അതിലേക്ക് വഴികാണിക്കുകയും അതിനെ സംബന്ധിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പണ്ഡിതന്മാർ സ്വീകാര്യമായി കണ്ടെത്തിയ വിശ്വാസയോഗ്യമായ സ്വഹീഹായ ഹദീസുകളിൽ റസൂൽ ﷺ റബ്ബിനെ സംബന്ധിച്ച് എന്തെല്ലാം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ അവയെല്ലാം വിശ്വസിക്കൽ കടമയാകുന്നു.

1. ഏറ്റവും അടുത്ത ആകാശത്തിലേക്കുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ نُزُول (ഇറക്കം) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ ഉദാഹരണമായി ഒരു തിരുമൊഴി: “എല്ലാ രാത്രികളിലും രാവിന്റെ അവസാനത്തെ മൂന്നിലൊന്ന് ബാക്കിയാകുമ്പോൾ നമ്മുടെ റബ്ബ് ഒന്നാം ആകാശത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിവരുന്നതാകുന്നു. എന്നിട്ട് അവൻ പറയും: എന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവർ ആരുണ്ട്? ഞാൻ അവർക്ക് ഉത്തരം ചെയ്യുന്നതാകുന്നു. എന്നോട് ചോദിക്കുന്നവർ ആരുണ്ട്? ഞാൻ അവർക്ക് കൊടുക്കുന്നതാകുന്നു. എന്നോട് പൊറുക്കലിനെ തേടുന്നവരാരുണ്ട്? ഞാനവർക്ക് പൊറുത്ത് കൊടുക്കുന്നതാകുന്നു.”^[49]

49. ബുഖാരി(1145) , മുസ്ലിം(758)

[2- في إثبات الفرح لله عز وجل]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اللَّهُ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ، مِنْ أَحَدِكُمْ بِرَاحِلَتِهِ ...» الْحَدِيثِ. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

[3- في إثبات الضحك]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَضْحَكُ اللَّهُ إِلَى رَجُلَيْنِ؛ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا الْآخَرَ؛ كِلَاهُمَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

2. الفَرَح (സന്തോഷം) അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ “സത്യമായും അല്ലാഹു അവന്റെ അടിമയുടെ തൗബയെ സംബന്ധിച്ച് അത്യധികം സന്തോഷിക്കുന്നവനാകുന്നു. നിങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തനും അവന്റെ ഒട്ടകത്തെ സംബന്ധിച്ച് സന്തോഷിക്കുന്നതിനേക്കാൾ.”^[50]

3. الضَّحْك (ചിരിക്കുക) എന്നത് അല്ലാഹുവിന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ “അല്ലാഹു രണ്ട് പുരുഷന്മാരെ നോക്കി ചിരിക്കുന്നതാകുന്നു. ഒരാൾ മറ്റവനെ കൊല്ലും; രണ്ടാളും സ്വർഗത്തിൽ കടക്കും.”^[51]

50. ബുഖാരി(6309) , മുസ്ലിം(2744)

51. ബുഖാരി(2726) , മുസ്ലിം(1890)

[4- في إثبات العجب وصفات أخرى]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «عَجِبَ رَبُّنَا مِنْ قُنُوطِ عِبَادِهِ وَقُرْبِ غَيْرِهِ؛ يَنْظُرُ إِلَيْكُمْ أَزَلِينَ قَنَاطِينَ، فَيَظَلُّ يَضْحَكُ؛ يَعْلَمُ أَنَّ فَرَجَكُمْ قَرِيبٌ». حَدِيثٌ حَسَنٌ.

[5- في إثبات الرجل أو القدم]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَزَالُ جَهَنَّمُ يُلْقَى فِيهَا، وَتَقُولُ: هَلْ مِنْ مَزِيدٍ؛ حَتَّى يَضَعَ رَبُّ الْعَرْزَةِ فِيهَا قَدَمَهُ - وَفِي رِوَايَةٍ: عَلَيْهَا قَدَمَهُ فَيَنْزَوِي بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ؛ وَتَقُولُ: قَطَّ قَطَّ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

4. العجب (ആശ്ചര്യപ്പെടുക) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ “നമ്മുടെ ദൈവം അവന്റെ അടിമകൾ ആശയരൂപത്തിനെ സംബന്ധിച്ചും സ്ഥിതിഗതികൾ അതിവേഗം മാറിവരുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ തിടയ്ക്കുന്നതിലും തെറ്റിക്കുന്നതിലും പെട്ടവരായും (ആശ) മുറിച്ചവരായും ഇരിക്കവെ നിങ്ങളുടെ നേരെ അവൻ നോക്കും. അങ്ങനെ അവൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. നിങ്ങളുടെ മോചനം അടുത്ത് തന്നെയാണെന്ന് അവൻ അറിയുന്നു.”[52]

5. الرجل أو القدم (കാൽ/പാദം) എന്നിവ സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ “-جَهَنَّمُ-ൽ ആളുകളെ ഇട്ടുകൊണ്ടിരിക്കും ഇനിയുണ്ടോ എന്ന് അത് ചോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ്. അങ്ങനെ رَبُّ الْعَرْزَةِ അവന്റെ കാൽവെക്കും. ഒരു രിവായത്തിൽ അതിന്മേൽ ‘അവന്റെ പാദം’ വെക്കും എന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ അത് ചുരുണ്ടുകൂടി അങ്ങനെ അത് പറയും, ‘മതി, മതി’ എന്ന്.”[53]

52. ശെയ്ഖ് അൽബാനി ഇത് حسن ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി. (അസ്സഹീഹ: 2810)

53. ബുഖാരി(6661) , മുസ്ലിം(2848)

[6- في إثبات الكلام والصوت]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: يَا آدَمُ! فَيَقُولُ: لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ. فَيُبَادِي بِصَوْتٍ: إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ دُرَّتَيْكَ بَعَثًا إِلَى النَّارِ..». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا سَيِّئٌ لَهُ رَبُّهُ، لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ حَاجِبٌ وَلَا تُرْجَمَانٌ».

6. (സംസാരവും ശബ്ദവും) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ “അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയും: ‘ഓ ആദം’ അപ്പോൾ അദ്ദേഹം (ആദം) പറയും: ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞാൻ ഇതാ ഉത്തരം നൽകുന്നു, ഞാൻ നിന്നോട് സൗഖ്യവും ആശ്രയവും തേടുന്നു. ഉടനെ ശബ്ദത്തോടെ വിളിക്കും: നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു താങ്കളോട് കൽപിക്കുന്നു; നിന്റെ സന്തതികളിൽ നിന്ന് ഒരു സംഘത്തെ നരകത്തിലേക്ക് അയക്കുക എന്ന്.”^[54]

“നിങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആരും തന്നെയില്ല, അവന്റെയും അവന്റെ രബ്ബിന്റെയും ഇടയിൽ ഒരു തർജ്ജമക്കാരനോ (പരിഭാഷകനോ) മറയോ ഇല്ലാത്ത സ്ഥിതിയിൽ രബ്ബ് അവനോട് സംസാരിക്കുന്നതായിട്ടല്ലാതെ”^[55]

54. ബുഖാരി(4741), മുസ്ലിം(222)

55. ബുഖാരി(6539), മുസ്ലിം(1016)

[7- في إثبات العلو لله]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رُقِيَّةِ الْمَرِيضِ: «رَبُّنَا اللَّهُ الَّذِي فِي السَّمَاءِ! تَقَدَّسَ اسْمُكَ، أَمْرُكَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؛ كَمَا رَحِمْتُكَ فِي السَّمَاءِ؛ اجْعَلْ رَحْمَتَكَ فِي الْأَرْضِ، اغْفِرْ لَنَا حُوبَنَا وَخَطَايَانَا، أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ، أَنْزِلْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَشِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ عَلَيَّ هَذَا الْوَجَعِ». رَوَاهُ «أَبُو دَاوُدَ»

وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا تَأْمَنُونِي وَأَنَا أَمِينٌ مَنْ فِي السَّمَاءِ». رَوَاهُ «الْبُخَارِيُّ» وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ.

7. അല്ലാഹുവിന്റെ العُلُو (അവൻ മീതെയെന്നത്) സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ രോഗിക്കു വേണ്ടിയുള്ള റുക്യയിൽ നബി ﷺ ഇപ്രകാരം പഠിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു: ‘ആകാശത്തിൽ ഉള്ളവനായ അല്ലാഹു ആണ് ഞങ്ങളുടെ റബ്ബ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം പരിശുദ്ധമായിരിക്കുന്നു. നിന്റെ കൽപന ആകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും ശരിക്കു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നിന്റെ കാര്യം ആകാശത്തിൽ എന്നതുപോലെത്തന്നെ നിന്റെ കാര്യത്തെ ഭൂമിയിലും ആക്കേണമേ... ഞങ്ങളുടെ പാപങ്ങളെയും കുറ്റങ്ങളെയും നീ ഞങ്ങൾക്ക് പൊറുത്ത് തരണമേ. നീ പരിശുദ്ധന്മാരുടെ നാഥനാകുന്നു. നിന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഒരു കാര്യത്തെയും നിന്റെ ശിഫാഇയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു ശിഫാഇനേയും ഈ രോഗത്തി(വേദനയി)ന്മേൽ ഇറക്കണമേ.’^[56]

(നബി ﷺ അരുളി:) “എന്നെ നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നില്ലേ.. ഞാൻ ആകാശത്തിലുള്ളവന്റെ വിശ്വസ്തനാകുന്നു.”^[57]

56. ശെയ്ഖ് അൽബാനി ﷺ ഇത് ضعيف ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി. صحيح وضعيف سنن أبي داود (3892)

57. ബുഖാരി(4351) , മുസ്ലിം(1064)

وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَالْعَرْشُ فَوْقَ الْمَاءِ، وَاللَّهُ فَوْقَ الْعَرْشِ وَهُوَ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ». رَوَاهُ «أَبُو دَاوُدَ» وَالتِّرْمِذِيُّ وَعَيْرُهُمَا.

وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْجَارِيَةِ: «أَيَّنَ اللَّهُ؟» .

قَالَتْ: فِي السَّمَاءِ.

قَالَ: «مَنْ أَنَا؟» .

قَالَتْ: أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ.

قَالَ: «أَعْتَقَهَا؛ فَإِنَّهَا مُؤْمِنَةٌ». رَوَاهُ «مُسْلِمٌ»

(നബിﷺ അരുളി:) ‘അർശ് വെള്ളത്തിന്മേലാകുന്നു. അല്ലാഹു അർശിന്റെ മേലും.^[58] നിങ്ങൾ ഏതൊരു അവസ്ഥയിലായിരിക്കുന്നുവോ അത് അവൻ അറിയുന്നു.

നബിﷺ ഒരു അടിമ സ്ത്രീയോട് ചോദിച്ചു, അല്ലാഹു എവിടെയാണെന്ന്. ആകാശത്തിൽ എന്ന് അവൾ മറുപടി പറഞ്ഞു. പിന്നെ ഞാൻ ആരാണെന്ന് നബിﷺ ചോദിച്ചു. അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലാണെന്ന് അവൾ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ അവളെ മോചിപ്പിക്കുക; കാരണം അവൾ മുഅ്മിനായ സ്ത്രീയാണെന്ന് നബിﷺ വിധിച്ചു.^[59]

58. ശെയ്ഖ് അൽബാനിﷺ ഇത് إسناده صحيح ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി.(103) مختصر العلو

59. മുസ്ലിം (537)

[8- في إثبات المعية]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَفْضَلُ الْإِيمَانِ: أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ مَعَكَ حَيْثُمَا كُنْتَ». حَدِيثٌ حَسَنٌ.

وَقَوْلُهُ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ؛ فَإِنَّ اللَّهَ قِبَلَ وَجْهِهِ؛ فَلَا يَبْصُرَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ، وَلَا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ، أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

8. അല്ലാഹുവിന്റെ المعية സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ നബിﷺ അരുളി: “ഇതമാനിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായത്; നീ ഏത് സ്ഥലത്തായാലും അല്ലാഹു നിന്റെ കൂടെയുണ്ടെന്ന് നീ അറിയലാകുന്നു.”^[60]

(നബിﷺ അരുളി:) “നിങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും നമസ്കാരത്തിന് നിന്നാൽ അവൻ അവന്റെ മുൻ ഭാഗത്തോ വലത് ഭാഗത്തോ തുപ്പരുത്. പക്ഷെ അവന്റെ ഇടത് ഭാഗത്തോ അവന്റെ പാദത്തിന് താഴെയോ തുപ്പിക്കൊള്ളുക. എന്ത് കൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹു അവന്റെ മുൻ ഭാഗത്ത് ആകുന്നു.”^[61]

60. ശെയ്ഖ് അൽബാനിﷺ ഇത് ضعیف ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി(1002) ضعيف الجامع. എന്നാലിൽ حسن ആണെന്ന് ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാംﷺ രേഖപ്പെടുത്തി.

61. ബുഖാരി(406), മുസ്ലിം(547)

[9- في إثبات العلو وصفات أخرى]

❁ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اللَّهُمَّ! رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ! رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ! فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى! مُنَزَّلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ! أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ؛ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ؛ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ؛ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ؛ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، أَفْضِلْ عَنِّي الدِّينَ، وَأَعْنِي مِنَ الْفَقْرِ». رَوَاهُ «مُسْلِمٌ»

9. അല്ലാഹുവിന്റെ العُلُو (ഔന്നിത്യ)വും ഇതര സിഫത്തുകളേയും സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

❁ നബി ﷺ അരുളി: “ഏഴ് ആകാശങ്ങളുടേയും ഭൂമിയുടേയും നാമനും മഹത്തായ സിംഹാസനത്തിന്റെയും നാമനുമായ അല്ലാഹുവേ! ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ! സർവ്വവസ്തുക്കളുടെയും നാഥാ! വിത്തിനേയും കുരുവിനേയും പിളർക്കുന്നവനേ! (അവയുടെ മുള പുറത്തേക്ക് വരാൻ തക്കവണ്ണം). തുറാത്തിനേയും ഇഞ്ചിലിനേയും കൂർആനിനേയും ഇറക്കിയവനേ. നീ സ്വാധീനമാക്കിയിട്ടുള്ള സർവ്വ ജീവികളുടേതിന്മേൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് കാവലിനെ തേടുന്നു. നീ ആദ്യത്തവനാകുന്നു. നിന്റെ മുൻ യാതൊരു വസ്തുവുമില്ല. അവസാനത്തവനും നീ തന്നെ. നിന്റെ പിറകെ യാതൊന്നുമില്ല. നീയത്രെ الظَّاهِرُ [62] നിനക്ക് മീതെ യാതൊന്നുമില്ല, നീയത്രെ البَاطِنُ [63] നിന്നോളം അടുത്തതായി യാതൊന്നുമില്ല. എന്റെ കടം നീ വീട്ടിത്തരേണമേ, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും നീ എന്നെ രക്ഷിക്കേണമേ.”[64]

62. ഇമാം ഇബ്നുജരീർؒ പറഞ്ഞു: “താൻ ഒഴികെയുള്ള മുഴുവൻ പടപ്പുകൾക്കും മീതെ പ്രത്യക്ഷമായവനും മുഴുവൻ വസ്തുക്കൾക്കും മുകളിൽ ആയവനുമാണ് الظاهر. അവനു മീതെയായി യാതൊന്നുമില്ല.” തഫ്സീറുത്തബഖരി(27: 124)

63. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുപ്പം, വലയം ചെയ്യൽ, പടപ്പുകളിൽ നിന്നുള്ള മറഞ്ഞിരിക്കൽ, അവരെ അടുത്തിയൽ എന്നീ അർത്ഥങ്ങളെയാണ് الباطن എന്ന നാമം തേടുന്നത്.

64. മുസ്ലിം(2713)

10- في إثبات قرب الله تعالى

وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا رَفَعَ أَصْحَابُهُ أَصْوَاتَهُمْ بِالذِّكْرِ: «أَيُّهَا النَّاسُ! ارْبَعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ؛ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمًّا وَلَا غَائِبًا؛ إِنَّمَا تَدْعُونَ سَمِيعًا قَرِيبًا؛ إِنَّ الَّذِي تَدْعُونَهُ أَقْرَبُ إِلَيَّ أَحَدِكُمْ مِنْ عُنُقِي رَاحِلَتِهِ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

11- إثبات رؤية المؤمنين لربهم

وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ؛ كَمَا تَرَوْنَ الْقَمَرَ لَيْلَةَ الْبَدْرِ لَا تُضَامُونَ فِي رُؤْيَيْهِ؛ فَإِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ لَا تُغْلَبُوا عَلَى صَلَاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ، وَصَلَاةٍ قَبْلَ غُرُوبِهَا؛ فَافْعَلُوا». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

10. അല്ലാഹു അരികിലാണ് എന്ന് സ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ

✽ സഹാബികൾ കുറുയർത്തി (ശബ്ദമുയർത്തി) ദിക്ർ ചൊല്ലിയപ്പോൾ നബി ﷺ പറഞ്ഞു: “മനുഷ്യരേ, നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ശരീരത്തിന് ആശ്വാസം നൽകുക. നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്നത് ചെകിടനയോ ഹാജരില്ലാത്തവനേയോ അല്ലല്ലോ. നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്നത് കേൾക്കുന്നവനും അടുത്തവനും ആയ ഒരുത്തനേയാകുന്നു. നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്ന അവൻ നിങ്ങൾ ഓരോരുത്തർക്കും അവൻ കയറിയ ഒട്ടകത്തിന്റെ കഴുത്തിനേക്കാൾ അടുത്തവനാകുന്നു.”^[65]

11. വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്ന് സ്ഥിരീകരിക്കൽ

✽ നബി ﷺ അരുളി: “നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ കാണുന്നതാകുന്നു. പതിനാലാം രാവിൽ നിങ്ങൾ പൂർണ്ണ ചന്ദ്രനെ കാണുന്നത് പോലെ. അവനെ ആ കാണുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ നിങ്ങൾ പരസ്പരം തിരക്കും തിരക്കും കൂട്ടുകയില്ല. സൂര്യോദയത്തിനു മുമ്പും സൂര്യാസ്തമയത്തിനു മുമ്പുമുള്ള നമസ്കാരം നിങ്ങളെ അതിജയിക്കാതിരിക്കട്ടെ അതിനാൽ നിങ്ങൾ (നമസ്കാരം) അനുഷ്ഠിക്കുക.”^[66]

65. ബുഖാരി(4205), മുസ്ലിം(2704)

66. ബുഖാരി(554), മുസ്ലിം(633)

إِلَى أَمْثَالِ هَذِهِ الْأَحَادِيثِ الَّتِي يُخْبِرُ فِيهَا رَسُولُ اللَّهِ عَنْ رَبِّهِ؛ بِمَا يُخْبِرُ بِهِ. فَإِنَّ الْفِرْقَةَ
التَّاجِيَةَ أَهْلَ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةَ يُؤْمِنُونَ بِذَلِكَ. كَمَا يُؤْمِنُونَ بِمَا أَخْبَرَ اللَّهُ بِهِ فِي كِتَابِهِ،
مِنْ غَيْرِ: تَخْرِيفٍ وَلَا تَعْطِيلٍ، وَمِنْ غَيْرِ: تَكْثِيفٍ وَلَا تَمَثِيلٍ.

[وسطية أهل السنة والجماعة بين فرق الأمة]

❁ بَلْ هُمْ الْوَسْطُ فِي فِرَقِ الْأُمَّةِ؛ كَمَا أَنَّ الْأُمَّةَ هِيَ الْوَسْطُ فِي الْأُمَّمِ.

[الأصل الأول: باب الأسماء والصفات]

❁ فَهُمْ وَسْطٌ فِي: بَابِ صِفَاتِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى. بَيْنَ أَهْلِ التَّعْطِيلِ «الْجُهْمِيَّةِ»، وَبَيْنَ
أَهْلِ التَّمَثِيلِ «الْمُشَبَّهَةِ».

ഇതുപോലുള്ള ഹദീസുകൾ മുഖേന റസൂൽ ﷺ റബ്ബിനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞുതന്നിട്ടുണ്ട്. അഹ്ലുസ്സൂൽ വൽ ജമാഅത്തനെ രക്ഷയുടെ സംഘക്കാരെ അവയെല്ലാം അങ്ങനെ തന്നെ വിശ്വസിക്കുന്നു. അതിൽ വല്ലതും നിഷേധിക്കുകയോ മാറ്റി മറിക്കുകയോ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയോ അതിപ്രകാരമാണെന്ന് പറയുകയോ; ഇതൊന്നും അവർ ചെയ്യുകയില്ല.

കക്ഷികൾക്കിടയിൽ അഹ്ലുസ്സൂന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ മദ്ധ്യമ നിലപാട്

❁ ഈ മുസ്ലിം സമുദായത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കക്ഷികളിൽ ഏറ്റവും മിതമായ നില സ്വീകരിച്ച കക്ഷിയാണവർ; ഈ സമുദായം ഇതര സമുദായങ്ങൾക്കിടയിലെ മദ്ധ്യമസമുദായം എന്നപോലെ.

ഒന്നാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ നാമഗുണ വിശേഷണങ്ങൾ

❁ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്ഥിരതയ്ക്കുള്ള നിഷേധിക്കുന്നവരായ ജഹ്മിയായുള്ളതും, അല്ലാഹുവിന്റെ സ്ഥിരതയ്ക്കുള്ള പടപ്പുകളുടെ സ്ഥിരതയ്ക്കുൾക്ക് തുല്യമാക്കി പറയുന്ന മുശബ്ബിഹത്തിന്റെയും ഇടയിൽ ഒരു മദ്ധ്യനില സ്വീകരിച്ചവരാകുന്നു അവർ.

[الأصل الثاني: أفعال الله]

❁ وَهُمْ وَسَطٌ فِي: بَابِ أَعْمَالِ اللَّهِ تَعَالَى. بَيَّنَّ «الْقَدْرِيَّةُ»، «وَالْجَبْرِيَّةُ».

[الأصل الثالث: الوعيد]

❁ وَفِي: بَابِ وَعِيدِ اللَّهِ. بَيَّنَّ «الْمُرْجئةُ»، وَبَيَّنَّ «الْوَعِيدِيَّةُ» مِنْ «الْقَدْرِيَّةُ» وَعَظِيمُهُمْ.

[الأصل الرابع: أسماء الإيمان والدين]

❁ وَفِي: بَابِ أَسْمَاءِ الْإِيمَانِ وَالِدِّينِ. بَيَّنَّ «الْحُرُورِيَّةُ» «وَالْمُعْتَزِلِيَّةُ»، وَبَيَّنَّ «الْمُرْجئةُ» «وَالْجَهْمِيَّةُ».

രണ്ടാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ

❁ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ജബ്‌രിയ്യാക്കളുടെയും ഖദരിയ്യാക്കളുടെയും^[67] മദ്ധ്യത്തിലാകുന്നു അവർ.

മൂന്നാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: അല്ലാഹുവിന്റെ താക്കീതുകളെ സംബന്ധിച്ച്

❁ അല്ലാഹുവിന്റെ താക്കീതുകളെ സംബന്ധിച്ച് അവർ മുർജിഅുകളുടെയും^[68] ഖദരിയ്യാക്കളിൽപ്പെട്ട വഹുദിയ്യാക്കളുടെയും മദ്ധ്യത്തിലാകുന്നു.

നാലാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: ഈമാൻ, ദീൻ എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച്

❁ ഈമാൻ, ദീൻ എന്നീ നാമങ്ങളുടെ വിഷയത്തിൽ അവർ ഹറൂറിയ്യാക്കളുടെയും മുഅ്ത്തസലികളുടെയും മദ്ധ്യത്തിലാകുന്നു; മുർജിഅത്തിന്റേയും ജഹ്മിയ്യാക്കളുടെയും^[69] മദ്ധ്യത്തിലുമാകുന്നു.

67. ഇവരെ കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിയാൻ അനുബന്ധം - 1 പേജ്: 145 കാണുക.

68. അനുബന്ധം - 1 പേജ്: 146 കാണുക.

69. അനുബന്ധം - 1 പേജ്: 147 കാണുക.

[الأصل الخامس: في الصحابة رضي الله عنهم]

❁ وَفِي: أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. بَيْنَ «الرَّوَافِضِ»، وَبَيْنَ «الْحَوَارِجِ».

[يدخل في الإيمان بالله: أنه سبحانه فوق سماواته، علي على عرشه]

❁ وَقَدْ دَخَلَ فِيمَا ذَكَرْنَاهُ مِنَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ: الْإِيمَانُ بِمَا أَخْبَرَ اللَّهُ بِهِ فِي كِتَابِهِ، وَتَوَاتَرَ

عَنْ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَأَجْمَعَ عَلَيْهِ سَلَفُ الْأُمَّةِ:

مِنْ أَنَّهُ سُبْحَانَهُ فَوْقَ سَمَاوَاتِهِ عَلَى عَرْشِهِ، عَلِيٌّ عَلَى خَلْقِهِ.

وَهُوَ سُبْحَانَهُ مَعَهُمْ أَيْنَمَا كَانُوا؛ يَعْلَمُ مَا هُمْ عَامِلُونَ.

അഞ്ചാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം: സ്വഹാബികളെ സംബന്ധിച്ച്

❁ നബിﷺയുടെ സ്വഹാബികളുടെ വിഷയത്തിൽ അവർ റാഫിളി^[70]കളുടെയും ഖവാരിജിയാക്കളുടെയും^[71] മദ്ധ്യത്തിലും ആകുന്നു.

അല്ലാഹു ആകാശത്തിനുമീതെ അവന്റെ അർശിന്മേലാകുന്നു എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽപെട്ടതാകുന്നു

❁ അല്ലാഹുവിന്റെ കിതാബിൽ അവനെ സംബന്ധിച്ച് പറയുകയും റസൂലിൽ നിന്ന് പരക്കെ അറിയപ്പെടുകയും ഈ സമുദായത്തിലെ പൂർ വികന്മാർ ഏകോപിച്ച് സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതായ ഒരു സംഗതിയാണ്:

പരിശുദ്ധനായ അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെ മേലെ അർശിന്മേലാണ്(സിംഹാസനത്തിന്മേലാണ്) എന്ന സംഗതി.

അതേ അവസരത്തിൽ അവൻ സൃഷ്ടികളുടെ കൂടെയാണ് എന്നും. അവർ എവിടെയായിരുന്നാലും ശരി അവർ ഏതൊന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നുവോ അതിനെ അവൻ അറിയുന്നു.

70. അനുബന്ധം - 1 പേജ്: 149 കാണുക.

71. അനുബന്ധം - 1 പേജ്: 148 കാണുക.

كَمَا جَمَعَ بَيْنَ ذَلِكَ فِي قَوْلِهِ: ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾ الحديد: ٤

وَلَيْسَ مَعْنَى قَوْلِهِ: { وَهُوَ مَعَكُمْ } أَنَّهُ مُخْتَلِطٌ بِالْخَلْقِ.

- فَإِنَّ هَذَا لَا تُوجِبُهُ اللَّغَةُ.

- وَهُوَ خِلَافٌ مَا أَجْمَعَ عَلَيْهِ سَلَفُ الْأُمَّةِ.

- وَخِلَافٌ مَا فَطَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْخَلْقَ.

ഈ സംഗതികളെല്ലാം ഈ ആയത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു:

﴿ അവൻ ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും ആറു നാളുകളിലായി സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നീട് സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തവനാകുന്നു. ഭൂമിയുടെ ഉള്ളിലേക്ക് പോകുന്നതും അതിൽ നിന്ന് പുറത്ത് വരുന്നതിനേയും ആകാശങ്ങളിൽ നിന്ന് ഇറങ്ങുന്നതിനേയും അതിൽ കയറിപോകുന്നതിനേയും അവൻ അറിയുന്നു. നിങ്ങൾ എവിടെയായിരുന്നാലും അവൻ നിങ്ങളുടെ കൂടെയുണ്ട്. അല്ലാഹു നിങ്ങൾ ഏതൊന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നുവോ അത് കാണുന്നവനാകുന്നു.﴾ [അൽഹദീദ്: 04]

﴿ അവൻ നിങ്ങളുടെ കൂടെ ഉണ്ടെന്ന് പരഞ്ഞതിന്റെ അർത്ഥം അവൻ സൃഷ്ടികളുമായി ഇടകലർന്നവനാണ് എന്നല്ല.

ഭാഷ(യിൽ) അങ്ങിനെ അർത്ഥം അനിവാര്യമാക്കുന്നില്ല.

- അത് ഈ സമുദായത്തിലെ പൂർവ്വികന്മാർ ആസകലം വിശ്വസിച്ചിരുന്നതിന് എതിരാണ്.
- ലോകത്തെ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകൃതിക്കും എതിരാണ്.

بَلْ «الْقَمَرُ» آيَةٌ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ، مِنْ أَصْغَرِ خُلُوقَاتِهِ، هُوَ مَوْضُوعٌ فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ مَعَ
 الْمُسَافِرِ، وَعَيْرِ الْمُسَافِرِ أَيْنَمَا كَانَ. وَهُوَ سُبْحَانَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ، رَقِيبٌ عَلَى خَلْقِهِ،
 مُهَيِّمٌ عَلَيْهِمْ مُطَّلِعٌ إِلَيْهِمْ؛ إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنْ مَعَانِي رُبُوبِيَّتِهِ.
 وَكُلُّ هَذَا الْكَلَامِ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ؛ مِنْ: أَنَّهُ فَوْقَ الْعَرْشِ، وَأَنَّهُ مَعَنَا؛ حَقٌّ عَلَى حَقِيقَتِهِ،
 لَا يَحْتَاجُ إِلَى تَحْرِيفٍ، وَلَكِنْ يُصَانُ عَنِ الظُّنُونِ الْكَاذِبَةِ.
 مِثْلُ أَنْ يَظَنَّ أَنَّ ظَاهِرَ قَوْلِهِ ﴿ فِي السَّمَاءِ ﴾ الْمَلِكُ: ١٦
 أَنَّ السَّمَاءَ تُظَلُّهُ أَوْ تُقَلُّهُ، وَهَذَا بَاطِلٌ بِإِجْمَاعِ أَهْلِ الْعِلْمِ وَالْإِيمَانِ؛

ചന്ദ്രൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിലൊന്നും ഏറ്റവും ചെറുതായിട്ടുള്ള സൃഷ്ടികളിൽ ഒന്നുമാകുന്നു. അത് ആകാശത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. അത് യാത്രക്കാരന്റേയും അല്ലാത്തവന്റേയും കൂടെ അവൻ എവിടെയാണെങ്കിലും ഉണ്ട്. അർശിന്റെ മേലെയൊക്കുന്നു. സൃഷ്ടികളുടെ മേൽനോട്ടക്കാരൻ; അവരുടെ മേൽ നിയന്ത്രണമുള്ളവൻ. അവരുടെ എല്ലാം നോക്കിക്കാണുന്നവൻ തുടങ്ങി, റുബുബിയ്യത്തിന്റെ എല്ലാ ആശയങ്ങളും ഉള്ളവനായ അല്ലാഹു ﷻ അർശിനു മീതെയൊക്കുന്നു.

അല്ലാഹു അർശിന്മേലായിരിക്കുക, അവൻ നമ്മുടെ കൂടെ ആയിരിക്കുക, ഇങ്ങനെ അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള എല്ലാ വാക്കുകളും അതിന്റെ നേർക്കുനേരെയുള്ള അർത്ഥപ്രകാരം കേവലം യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നു. അതിനെ മറ്റൊരു പ്രകാരത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ട യാതൊരു ആവശ്യവുമില്ല. പക്ഷെ അവനെ കുറിച്ചുള്ള തെറ്റായ ഊഹാപോഹങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം അവൻ സംരക്ഷിക്കപ്പെടണം.

അത് ഏതുപോലെ എന്ന് വെച്ചാൽ “അല്ലാഹു ആകാശത്തിൽ” എന്ന് പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം ആകാശം അവനെ ചുമക്കുന്നുവെന്നോ ആകാശം അവന് തണലിട്ട് കൊടുക്കുന്നുവെന്നോ വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ. ഇത് നിരർത്ഥകമാണ് എന്നതിൽ ഇൽമും ഇഹുമാനുമുള്ളവർ എല്ലാം ഏകോപിച്ചിരിക്കുന്നു.

فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَهُوَ يُمِسِّكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَزُولَا، وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ
وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ".

[يدخل في الإيمان بالله: أنه قريب من خلقه]

❁ وَقَدْ دَخَلَ فِي ذَلِكَ: الْإِيمَانُ بِأَنَّهُ قَرِيبٌ مِنْ خَلْقِهِ. كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ البقرة: ١٨٦

എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു അവന്റെ കൂടെ ആകാശത്തെയും ഭൂമിയെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവനാകുന്നു. ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും അവ സ്ഥാനം തെറ്റി പോകുന്നതിൽ നിന്ന് പിടിച്ചു നിർത്തുന്നവനാകുന്നു അവൻ. ആകാശം അവന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ ഭൂമിയിൽ വീണ് പോകുന്നതിൽ നിന്ന് അവൻ പിടിച്ചു നിർത്തുന്നു. ആകാശവും ഭൂമിയും അവന്റെ കൽപന പ്രകാരം നിലനിൽക്കുന്നത് അവന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ പെട്ടതാകുന്നു.

അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളോട് (അടുത്തവൻ) എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാകുന്നു

❁ അല്ലാഹു അടുത്തവനാണെന്ന് വിശ്വസിക്കൽ കടമയാകുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿എന്റെ അടിമകൾ എന്നെ സംബന്ധിച്ച് നിന്നോട് ചോദിച്ചാൽ ഞാൻ അടുത്തവനാകുന്നു. പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവന്റെ പ്രാർത്ഥന അവൻ എന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ സ്വീകരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവർ എനിക്ക് ഉത്തരം ചെയ്യുകയും, എന്നിൽ അവർ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ; അവർ നേർവഴി പ്രാപിച്ചേക്കുന്നതാണ്.﴾ [അൽബകറ: 186]

وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ الَّذِي تَدْعُوهُ، أَقْرَبُ إِلَيَّ أَحَدِكُمْ مِنْ عُنُقِ رَاحِلَتِهِ» .

وَمَا ذُكِرَ فِي الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ، مِنْ قُرْبِهِ وَمَعِيَّتِهِ، لَا يُنَافِي مَا نَذَرْنَا مِنْ عُلُوِّهِ وَفَوْقِيَّتِهِ؛ فَإِنَّهُ سُبْحَانَهُ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ فِي جَمِيعِ نُعُوتِهِ، وَهُوَ عَلِيٌّ فِي دُنُوِّهِ، قَرِيبٌ فِي عُلُوِّهِ.

[الإيمان بأن القرآن كلام الله منزل غير مخلوق]

❁ وَمِنَ الْإِيمَانِ بِهِ وَبِكُتُبِهِ: الْإِيمَانُ بِأَنَّ الْقُرْآنَ كَلَامُ اللَّهِ، مُنَزَّلٌ، غَيْرُ مَخْلُوقٍ. مِنْهُ بَدَأَ، وَإِلَيْهِ يَعُودُ.

നബി ﷺ പറയുന്നു: ‘നിങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായ അല്ലാഹു നിങ്ങൾ ഓരോരുത്തരുടേയും അടുക്കലേക്ക് അവൻ കയറിയ ഒട്ടകത്തിന്റെ കഴുത്തിനേക്കാളും അടുത്തവനാകുന്നു.’^[72]

അല്ലാഹുവിന്റെ قُرْب-നെ (അടുപ്പത്തെ) സംബന്ധിച്ചു: അവന്റെ مَعِيَّة (അവൻ നമ്മളുടെ കൂടെയാണെന്നതിനെ) സംബന്ധിച്ചും കൂർആനിലും ഹദീസിലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള യാതൊന്നും; അവൻ സർവ്വത്തിന്റേയും മേലേയാണ് എന്ന് നാം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനോട് ഒരിക്കലും എതിരാകുകയില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവന്റെ യാതൊരു ഗുണത്തിലും അവനെ പോലെ യാതൊന്നുമില്ല. അവൻ അടുത്തതോടുകൂടി മേലേയായവനും മേലേയായതോട് കൂടി അടുത്തവനും ആകുന്നു.

കൂർആൻ സൃഷ്ടിയല്ല, അവതരിക്കപ്പെട്ട അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാകുന്നു എന്ന് വിശ്വസിക്കൽ

❁ കൂർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ كَلَام-[വചനം] ആണെന്നത് അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ കിതാബുകളിലുമുള്ള വിശ്വസത്തിൽപെട്ടതാകുന്നു. അത് ഇറക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു; പടക്കപ്പെട്ടതല്ല. അവന്റെ അടുക്കൽ നിന്ന് അത് വന്നു. അവനിലേക്ക് തന്നെ അത് മടങ്ങുകയും ചെയ്യും.

72. ബുഖാരി(6386) , മുസ്ലിം(2704)

وَأَنَّ اللَّهَ تَكَلَّمَ بِهِ حَقِيقَةً. وَأَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ الَّذِي أَنْزَلَهُ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، هُوَ كَلَامُ اللَّهِ حَقِيقَةً، لَا كَلَامُ غَيْرِهِ. وَلَا يَجُوزُ إِطْلَاقُ الْقَوْلِ: بِأَنَّهُ حِكَايَةٌ عَنِ كَلَامِ اللَّهِ أَوْ عِبَارَةٌ عَنْهُ. بَلْ إِذَا قَرَأَهُ النَّاسُ أَوْ كَتَبُوهُ فِي الْمَصَاحِفِ؛ لَمْ يَخْرُجْ بِذَلِكَ عَنْ أَنْ يَكُونَ كَلَامَ اللَّهِ حَقِيقَةً؛ فَإِنَّ الْكَلَامَ إِنَّمَا يُضَافُ حَقِيقَةً إِلَى مَنْ قَالَهُ مُبْتَدَأًا، لَا إِلَى مَنْ قَالَهُ مُبَلَّغًا مُؤَدِّيًا. وَهُوَ كَلَامُ اللَّهِ؛ حُرُوفُهُ وَمَعَانِيهِ؛ لَيْسَ كَلَامُ اللَّهِ الْحُرُوفَ دُونَ الْمَعَانِي، وَلَا الْمَعَانِيَ دُونَ الْحُرُوفِ.

പരമാർത്ഥത്തിൽ അവൻ അപ്രകാരം സംസാരിച്ചതാണ്. മുഹമ്മദ് നബിക്ക് ഇറക്കി കൊടുത്തതായ ഈ ക്യാർത്തൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം തന്നെയാകുന്നു. വേറെ ആരുടേയും വചനമല്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ ഹുക്യ്ക ചെയ്യുകയാണെന്നോ വിഷയങ്ങളെ മറ്റാരെങ്കിലും പ്രതിപാദിക്കുകയാണെന്നോ പറയാൻ പാടുള്ളതല്ല.

പക്ഷെ ആളുകൾ അത് ഓതുകയോ കടലാസിൽ എഴുതുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശരിയായ വചനം അല്ലാതെ ആകുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഏത് വചനവും അത് ചേർക്കപ്പെടുക അത് പറഞ്ഞവനിലേക്കാണ്. അത് എത്തിക്കുന്നവനിലേക്കോ എടുത്ത് ഉദ്ധരിക്കുന്നവനിലേക്കോ അല്ല. അതിലെ അക്ഷരങ്ങളും ആശയങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം അക്ഷരങ്ങൾ മാത്രമോ അർത്ഥം മാത്രമോ അല്ല. ആശയങ്ങൾ കൂടാതെ അക്ഷരങ്ങൾ മാത്രമോ അക്ഷരങ്ങൾ കൂടാതെ ആശയങ്ങൾ മാത്രമോ അല്ല.

[الإيمان بأن المؤمنين يرون ربهم يوم القيامة]

❁ وَقَدْ دَخَلَ أَيْضًا فِيمَا ذَكَرْنَا مِنْ الْإِيمَانِ بِهِ وَبِكُتُبِهِ وَرِيسُلِهِ: الْإِيمَانُ بِأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ يَرَوْنَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَيْنًا بِأَبْصَارِهِمْ. كَمَا يَرَوْنَ الشَّمْسَ صَحْوًا لَيْسَ دُونَهَا سَحَابٌ. وَكَمَا يَرَوْنَ الْقَمَرَ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، لَا يُضَامُونَ فِي رُؤْيَيْهِ. يَرَوْنَهُ سُبْحَانَهُ وَهُمْ فِي عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ. ثُمَّ يَرَوْنَهُ بَعْدَ دُخُولِ الْجَنَّةِ؛ كَمَا يَشَاءُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى.

അന്ത്യനാളിൽ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കൽ

❁ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ കിതാബുകളിലും പ്രവാചകന്മാരിലും വിശ്വസിക്കണമെന്ന് നാം ഉണർത്തിയ കാര്യങ്ങളിൽപെട്ടതാണ് മുഅ്മിനീങ്ങൾ പരലോകത്തിൽ അവരുടെ കണ്ണുകൊണ്ട് നേർക്കുനേരെ അല്ലാഹുവിനെ കാണും എന്നത്. സൂര്യനെ യാതൊരു മേഘവുമില്ലാത്തപ്പോൾ തെളിച്ച് കാണുന്നതുപോലെയും പതിനാലാം രാവിൽ പൂർണ്ണ ചന്ദ്രനെ കാണുന്നതുപോലെയും അല്ലാഹുവിനെ കാണുന്ന സമയത്ത് അവർ തിരക്കും തിരക്കും കൂട്ടുകയില്ല. പരിശുദ്ധനായ അല്ലാഹുവെ മഹ്ശറയിൽവെച്ചും പിന്നീട് സ്വർഗത്തിൽ ചെന്നതിന് ശേഷവും അവൻ കാണുന്നതാകുന്നു. അല്ലാഹു ﷻ ഉദ്ദേശിക്കും വിധം.

2

അന്ത്യനാളിലുള്ള വിശ്വാസം

[الإيمان بِكُلِّ مَا أَخْبَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّا يَكُونُ بَعْدَ الْمَوْتِ] ❁
 وَمِنَ الْإِيمَانِ بِالْيَوْمِ الْآخِرِ: الْإِيمَانُ بِكُلِّ مَا أَخْبَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مِمَّا يَكُونُ بَعْدَ الْمَوْتِ: فَيُؤْمِنُونَ: - «بِفِتْنَةِ الْقَبْرِ». - «وَبِعَذَابِ الْقَبْرِ وَبِنَعِيمِهِ». .
 فَأَمَّا «الْفِتْنَةُ»: فَإِنَّ النَّاسَ يُفْتَنُونَ فِي قُبُورِهِمْ. فَيُقَالُ لِلرَّجُلِ: مَنْ رَبُّكَ؟ وَمَا دِينُكَ؟
 وَمَنْ نَبِيُّكَ؟

﴿يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ﴾ إِبْرَاهِيمَ: ٢٧
 ﴿فَيَقُولُ «الْمُؤْمِنُ»: اللَّهُ رَبِّي، وَالْإِسْلَامُ دِينِي، وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيِّي.

മരണാനന്തരം സംഭവിക്കാനുള്ളവയെ സംബന്ധിച്ച് നബി ﷺ അരുളിയ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും വിശ്വസിക്കൽ

❁ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ അഖീദയിൽപ്പെട്ടതാകുന്നു, മരണശേഷം ഉണ്ടാകുമെന്ന് നബി ﷺ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സർവ്വ സംഗതികളിലും വിശ്വസിക്കൽ: ഖബറിലെ ഫിത്നയിൽ വിശ്വസിക്കണം. ഖബറിലെ രക്ഷ-ശിക്ഷകളിലും വിശ്വസിക്കണം. ഫിത്നയുടെ വിവരണം ഇതാണ്: ആളുകൾ ഖബറിൽ വെച്ച് പരീക്ഷിക്കപ്പെടും. മനുഷ്യനോട് ചോദിക്കും: ‘നിന്റെ രബ്ബ് ആര്? നിന്റെ ദീൻ ഏത്? നിന്റെ നബി ആര്?’ എന്ന്.

അപ്പോൾ ﴿സത്യവിശ്വാസികളായിട്ടുള്ളവരെ ഇഹലോക ജീവിതത്തിലും പരലോകത്തിലും സ്ഥിരമായ വാക്ക് കൊണ്ട് അല്ലാഹു സ്ഥിരപ്പെടുത്തി നിർത്തും﴾ [ഇബ്റാഹിം: 27]. അങ്ങനെ അപ്പോൾ സത്യവിശ്വാസിയായിട്ടുള്ളവൻ പറയും: ‘എന്റെ രബ്ബ് അല്ലാഹുവാണ്. എന്റെ ദീൻ ഇസ്ലാമാണ്. എന്റെ നബി മുഹമ്മദ് ﷺ യുമാണ്.’”

وَأَمَّا «الْمُرْتَابُ» فَيَقُولُ: آه! آه! لَا أَدْرِي؛ سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ شَيْئًا فَقُلْتُهُ.
 فَيُضْرَبُ بِمِرْزَبَةٍ مِنْ حَدِيدٍ، فَيَصِيحُ صَيْحَةً يَسْمَعُهَا كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا الْإِنْسَانَ، وَلَوْ
 سَمِعَهَا الْإِنْسَانُ؛ لَصَعِقَ.

[القيامة الكبرى وأهوالها]

❁ ثُمَّ بَعْدَ هَذِهِ الْفِتْنَةِ: إِمَّا نَعِيمٌ، وَإِمَّا عَذَابٌ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْكُبْرَى.

[إعادة الأرواح إلى الأجساد]

❁ فَتَعَادُ «الْأَرْوَاحُ إِلَى الْأَجْسَادِ». فَتَقُومُ الْقِيَامَةُ الَّتِي أَخْبَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا فِي كِتَابِهِ، عَلَى
 لِسَانِ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَأَجْمَعَ عَلَيْهَا الْمُسْلِمُونَ.

സംശയക്കാരനാണെങ്കിൽ അവൻ പറയും: ‘അയ്യയ്യോ, എനിക്കൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ജനങ്ങൾ ഒന്ന് പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടു. അങ്ങനെ ഞാനും പറഞ്ഞു’ എന്ന്. അപ്പോൾ ഇരുമ്പിന്റെ ദണ്ഡ് കൊണ്ട് അവൻ അടിക്കപ്പെടും. അപ്പോൾ അവൻ ഭയങ്കരമായി അട്ടഹസിക്കും. മനുഷ്യനല്ലാത്ത എല്ലാ വസ്തുക്കളും ആ ശബ്ദം കേൾക്കും. മനുഷ്യൻ അത് കേൾക്കുന്ന പക്ഷം അവൻ മരിച്ചു പോകുന്നതാണ്.

അന്ത്യനാളും അതീന്റെ ഭീകരതയും

❁ പിന്നീട് ഈ ഫിത്നക്ക് ശേഷം ഏറ്റവും വലുതായ വിയാമം നിലനിൽക്കുന്നത് വരേയും ഒന്നുകിൽ രക്ഷ അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷ.

ആത്മാക്കളെ ശരീരങ്ങളിലേക്ക് മടക്കൽ

❁ അങ്ങനെ ആത്മാക്കൾ ശരീരങ്ങളിലേക്ക് മടക്കപ്പെടുകയും അല്ലാഹു പരിശുദ്ധ ഖുർആനിലും അവന്റെ റസൂൽ മുഖേനയും നമ്മെ അറിയിച്ചിട്ടുള്ളതും മുസ്ലിംകളാസകലം വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതുമായ വിയാമം നിലനിൽക്കുന്നതുമാകുന്നു.

[قيام الناس من قبورهم]

❁ «فَيَقُومُ النَّاسُ مِنْ قُبُورِهِمْ» لِرَبِّ الْعَالَمِينَ، حُفَاءَ عُرَاهُ عُرْلًا.

[دنو الشمس]

❁ وَتَذْنُو مِنْهُمْ الشَّمْسُ

[العرق]

❁ وَيُلْجِمُهُمُ الْعَرَقُ.

[نصب الموازين]

وَتُنْصَبُ الْمَوَازِينُ، فَيُوزَنُ فِيهَا أَعْمَالُ الْعِبَادِ ﴿فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

﴿۱۰۲﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿۱۰۳﴾

ജനങ്ങൾ അവരുടെ ചെറുകുട്ടികളിൽനിന്ന് എഴുന്നേൽക്കൽ

❁ അങ്ങിനെ ആളുകൾ അവരുടെ ചെറുകുട്ടികളിൽ നിന്ന് ലോക രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കലേക്ക് എഴുന്നേറ്റ് പോകുന്നതാകുന്നു. അവരുടെ കാലിന് ചെരിപ്പ് ഉണ്ടായിരിക്കില്ല. അവർ നഗ്നന്മാരായിരിക്കും. ചേലാകർമ്മം ചെയ്യാത്ത നിലയിലുമായിരിക്കും.

സൂര്യൻ അടുക്കൽ

❁ സൂര്യൻ അവരോട് അടുത്ത് നിൽക്കും.

വിയർപ്പ്

❁ മൂക്കറ്റം വിയർപ്പിൽ അവർ നിൽക്കും.

തുലാസുകൾ ഉയർത്തപ്പെടും

❁ മീസാൻ വെക്കപ്പെടും; അടിമകളുടെ **عَمَل**-കൾ (കർമ്മങ്ങൾ) തുക്കപ്പെടും. ❁ അപ്പോൾ ആരുടെ മീസാൻ ഘനം തുങ്ങുന്നുവോ അവർ തന്നെയാണ് വിജയികൾ. ആരുടെ മീസാൻ (موازين) ഘനം കുറയുന്നുവോ, തങ്ങളുടെ ആത്മാക്കളെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയ ആ കുട്ടർ ജഹന്നമിൽ കാലാകാലം പാർക്കുന്നവരാകുന്നു. ❁[അൽമുഅ്മിനുൻ: 102-103]

[نشر الدواوين]

❁ وَتُنَشَّرُ الدَّوَاوِينُ، وَهِيَ صَحَائِفُ الأَعْمَالِ. فَأَخَذَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ وَأَخَذَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ
 أَوْ مِنْ وَرَاءَ ظَهْرِهِ. كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: ﴿ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَلِيقَةً فِي عُنُقِهِ ۗ
 وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ أَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ
 حَسِيبًا ﴿١٤﴾ ﴾ الإِسْرَاءُ: ٣١ - ٤١

وَيُحَاسِبُ اللهُ الخَلْقَ، وَيَخْلُو بِعَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ. فَيَقْرَرُهُ بِدُنُوبِهِ؛ كَمَا وَصَفَ ذَلِكَ فِي
 الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ.

ഏടുകൾ വിതരണം ചെയ്യപ്പെടും

❁ നമ്മു തിന്മകൾ എഴുതിയതായ ഏടുകൾ വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നതുമാകുന്നു. അപ്പോൾ വലതുകൈയിൽ വാങ്ങുന്നവരും, ഇടതുകൈയിലോ, പിൻഭാഗത്തുകൂടിയോ വാങ്ങുന്നുവരും ഇങ്ങനെ രണ്ട് തരക്കാരായിരിക്കും. അല്ലാഹു പറയുന്നു: “ഏതൊരു മനുഷ്യനും അവന്റെ **عَمَل** (കർമ്മത്തെ) അവന്റെ കഴുത്തിൽ നാം ബന്ധിക്കുന്നതാകുന്നു. ഖിയാമം നാളിൽ അവന് നാം ഒരു ഏടിനെ എടുത്ത് കൊടുക്കുന്നതുമാകുന്നു. നിവർത്തപ്പെട്ടതായി അതിനെ അവൻ കാണും. നിന്റെ ഏടിനെ നീ വായിക്കുക. നിന്നെ വിചാരണ ചെയ്യാനായി ഇന്ന് നീ തന്നെ മതി” (അൽഇസ്റാഅ്: 13-14)

അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ വിചാരണ ചെയ്യുന്നതാകുന്നു, മുഅ്മിനായ അടിമയെക്കൊണ്ട് സ്വകാര്യത്തിൽ അവന്റെ പാപങ്ങളെ സമ്മതിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു; ക്വർആനിലും സുന്നത്തിലും അത് വിവരിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ.

وَأَمَّا الْكُفَّارُ؛ فَلَا يُحَاسِبُونَ مُحَاسِبَةً مِّنْ تُوَزَّنَ حَسَنَاتُهُ وَسَيِّئَاتُهُ؛ فَإِنَّهُ لَا حَسَنَاتٍ لَهُمْ،
وَلَكِنَّ تَعَدَّدَ أَعْمَالُهُمْ، فَتُحْصَى فَيُوقَفُونَ عَلَيْهَا، وَيُقَرَّرُونَ بِهَا وَيُجْزَوْنَ بِهَا.

[الحوض المورود]

❁ وَفِي عَرَصَةِ الْقِيَامَةِ: «الْحَوْضُ الْمَوْرُودُ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» .

مَاؤُهُ: أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ اللَّبَنِ وَأَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ.

آيَتُهُ: عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ.

طُولُهُ: شَهْرٌ، وَعَرْضُهُ: شَهْرٌ.

مَنْ شَرِبَ مِنْهُ شَرْبَةً؛ لَمْ يَظْمَأْ بَعْدَهَا أَبَدًا.

എന്നാൽ അവിശ്വാസികളാകട്ടെ, നന്മതിന്മകൾ തൃക്കപ്പെടുന്ന ആളുകളുടെ വിചാരണപോലെ അവരെ വിചാരണ ചെയ്യുകയില്ല. കാരണം അവർക്ക് നന്മകളില്ല. പക്ഷെ അവരുടെ عُقَل-കൾ [കർമ്മങ്ങൾ] ശരിക്ക് എണ്ണുകയും അത് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുകയും അവരെ കൊണ്ട് സമ്മതിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാകുന്നു. അതിന് (ശിക്ഷ) പ്രതിഫലമായി നൽകപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

ഹൗളിന്റെ വിവരണം

❁ ഖിയാമത്തിന്റെ മൈതാനത്തിൽ നബിﷺക്ക് വിശേഷമായി ഉള്ള ഒന്നാകുന്നു ഹൗളിൽ മൗറൂദ്.

അതിലെ വെള്ളം പാലിനേക്കാൾ വെളുത്തതും തേനിനേക്കാൾ മധുരമേറിയതും ആകുന്നു.

ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ എണ്ണത്തോളം പാത്രങ്ങളുണ്ടവിടെ. അതിന്റെ നീളം ഒരു മാസത്തെ വഴി ദൂരമാകുന്നു. വീതിയും ഒരു മാസത്തെ വഴി ദൂരം തന്നെ.

അതിൽ നിന്ന് ആരെങ്കിലും ഒരൊറ്റ പ്രാവശ്യം കുടിച്ചാൽ പിന്നീട് ഒരിക്കലും അവന് ദാഹം ഉണ്ടാവുകയില്ല.

[الصراط]

❁ «وَالصِّرَاطُ» مَنْصُوبٌ عَلَى مَثْنٍ جَهَنَّمَ.
 وَهُوَ الْحِسْرُ الَّذِي بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالتَّارِ.
 يَمُرُّ النَّاسُ عَلَيْهِ عَلَى قَدْرِ أَعْمَالِهِمْ:
 فَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَلْمَحِ البَصْرِ.
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالْبَرْقِ.
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالرَّيْحِ.
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالْفَرَسِ الجَّوَادِ.
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَرِكَابِ الأَيْلِ.
 وَمِنْهُمْ مَنْ يَعْدُو عَدْوًا.

സിറാതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരണം

- ❁ ജഹന്നമിന്റെ മീതെ പാലം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
- അത് സ്വർഗത്തിനും നരകത്തിനും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു പാലമാകുന്നു.
- ആളുകൾ അവരുടെ عُقَل-കളുടെ തോതനുസരിച്ച് ആ പാലം കടക്കുന്നു.
- കണ്ണു വെട്ടുന്നതുപോലെ ആ പാലം കടക്കുന്നവരുണ്ട്.
- മിന്നൽ വേഗത്തിൽ കടക്കുന്നവരുമുണ്ട്.
- കാറ്റ് പോലെ കടക്കുന്നവരുണ്ട്.
- വളരെ വേഗതയുള്ള കുതിരകളെ പോലെ കടക്കുന്നവരുണ്ട്.
- ഒട്ടകയാത്രക്കാരെപ്പോലെ കടക്കുന്നവരുണ്ട്.
- ഓടിപ്പോകുന്നവരുണ്ട്.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَمِثِّي مَثِيًّا.
وَمِنْهُمْ مَنْ يَرِجُفُ رَجْفًا.

وَمِنْهُمْ مَنْ يُخَطَّفُ فَيُلْقَى فِي جَهَنَّمَ؛ فَإِنَّ الْجِسْرَ عَلَيْهِ كَاللَّيْلِ تَخَطَّفُ النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ.
فَمَنْ مَرَّ عَلَى الصِّرَاطِ؛ دَخَلَ الْجَنَّةَ.
فَإِذَا عَبَرُوا عَلَيْهِ؛ وَقَفُوا عَلَى فَنَظْرَةٍ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ؛ فَيَمْتَصُّ لِبَعْضِهِمْ مِنْ بَعْضٍ،
فَإِذَا هُدِّبُوا وَنُقُوا؛ أُذِنَ لَهُمْ فِي دُخُولِ الْجَنَّةِ.

[دخول الجنة]

❁ وَأَوَّلُ مَنْ يَسْتَفْتِحُ بَابَ الْجَنَّةِ: مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

وَأَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنَ الْأُمَّمِ: أُمَّتُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

നടന്ന് പോകുന്നവരുണ്ട്.

ഇഴഞ്ഞ് പോകുന്നവരുണ്ട്.

റാഞ്ചിയെടുത്ത് കൊണ്ട് നരകത്തിൽ എറിയപ്പെടുന്നവരുണ്ട്. ആ പാലത്തിന്മേൽ ജനങ്ങളുടെ നടപടി അനുസരിച്ച് അവരെ റാഞ്ചിയെടുക്കുവാൻ ചില കൊളുത്തുകളുണ്ട്.

ആരെങ്കിലും ആ പാലം കടന്ന് അക്കരെ എത്തിയാൽ അവർ സ്വർഗത്തിൽ കടന്നു.

പാലം കടന്നതിന് ശേഷം സ്വർഗത്തിന്റെയും നരകത്തിന്റെയും ഇടയിൽ ഒരു സ്ഥലത്ത് അവരെ നിറുത്തപ്പെടും. അങ്ങനെ അവർ തമ്മിലുള്ള പ്രതികാര നടപടികൾ പരിഹരിക്കപ്പെടും. അതെല്ലാം തീർന്നു അവർ ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടാൽ സ്വർഗത്തിൽ കടക്കുവാൻ അവർക്ക് അനുവാദം കൊടുക്കും.

സ്വർഗ പ്രവേശം

❁ സ്വർഗത്തിന്റെ വാതിൽ തുറപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാമത്തെ ആൾ മുഹമ്മദ് നബി ﷺ യാകുന്നു.

സ്വർഗത്തിൽ ആദ്യമായി കടക്കുന്ന സമുദായം മുഹമ്മദ് നബി ﷺ യുടെ സമുദായമാകുന്നു.

[الشفاعة]

❁ **وَلَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْقِيَامَةِ ثَلَاثُ شَفَاعَاتٍ:**
أَمَّا الشَّفَاعَةُ الْأُولَى: فَيُشْفَعُ فِي أَهْلِ الْمَوْقِفِ، حَتَّى يُفْضَى
 بَيْنَهُمْ بَعْدَ أَنْ يَتَرَاجَعَ الْأَنْبِيَاءُ - آدَمُ وَنُوحٌ وَإِبْرَاهِيمُ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ -
 الشَّفَاعَةَ حَتَّى تَنْتَهِيَ إِلَيْهِ.
وَأَمَّا الشَّفَاعَةُ الثَّانِيَةُ: فَيُشْفَعُ فِي أَهْلِ الْجَنَّةِ أَنْ يَدْخُلُوا الْجَنَّةَ. وَهَاتَانِ الشَّفَاعَتَانِ
 خَاصَّتَانِ لَهُ.
وَأَمَّا الشَّفَاعَةُ الثَّلَاثَةُ: فَيُشْفَعُ فِي مَنْ اسْتَحَقَّ النَّارَ. وَهَذِهِ الشَّفَاعَةُ لَهُ وَلِسَائِرِ النَّبِيِّينَ
 وَالصَّادِقِينَ وَعَبِيدِهِمْ.

ശഫാഅത്ത് അഥവാ ശുപാർശ

❁ മുഹമ്മദ് നബിﷺ ക്ക് വിയാമം നാളിൽ മൂന്ന് ശഫാഅത്തുകൾ ഉണ്ട്.

ഒന്നാമത്തേത്: ആദം, നൂഹ്, ഇബ്റാഹിം, മുസാ, ഈസാﷺ എന്നീ നബിമാർ ഒഴിഞ്ഞു മാറിയതിന് ശേഷം മുഹമ്മദ് നബിﷺ യിലേക്ക് വന്നവസാനിക്കുന്നതാകുന്നു;

രണ്ടാമത്തേത്: സ്വർഗത്തിന്റെ അവകാശികളെ സ്വർഗത്തിൽ കടത്താൻ വേണ്ടിയുള്ളതാകുന്നു.

ഈ രണ്ട് ശഫാഅത്തും നബിﷺ തങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു.

മൂന്നാമത്തേത്: നരകശിക്ഷയ്ക്ക് അവകാശികളായ കുട്ടരുടെ കാര്യത്തിൽ നബിﷺ നിർവഹിക്കുന്നതാകുന്നു. ഈ ശഫാഅത്ത് നബിﷺ ക്കും മറ്റു നബിമാർക്കും സിദ്ദീഖുകൾക്കും മറ്റുമുള്ളതാകുന്നു.

يَسْفَعُ فِيمَنْ اسْتَحَقَّ النَّارَ أَنْ لَا يَدْخُلَهَا.
 وَيَسْفَعُ فِيمَنْ دَخَلَهَا أَنْ يَخْرُجَ مِنْهَا.
 وَيُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّارِ أَقْوَامًا يَغَيِّرُ شَفَاعَةً، بَلْ بِفَضْلِ رَحْمَتِهِ.

[يُنشئُ اللهُ للجنة أقبامًا فيدخلهم إياها]

❁ وَيَبْقَى فِي الْجَنَّةِ فَضْلٌ عَمَّنْ دَخَلَهَا مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا.

فَيُنشئُ اللهُ لَهَا أَقْوَامًا، فَيَدْخُلُهُمُ الْجَنَّةَ

وَأَصْنَافٌ مَا تَتَضَمَّنُهُ الدَّارُ الْآخِرَةُ مِنْ: الْحِسَابِ، وَالْعِقَابِ وَالقَّوَابِ، وَالْجَنَّةِ وَالنَّارِ.

وَتَفَاصِيلُ ذَلِكَ مَذْكُورَةٌ فِي: الْكُتُبِ الْمُنَزَّلَةِ مِنَ السَّمَاءِ. وَالْأَثَارَةِ مِنَ الْعِلْمِ؛

الْمَأْثُورَةَ عَنِ الْأَنْبِيَاءِ. وَفِي الْعِلْمِ الْمَوْرُوثِ عَنِ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ

ذَلِكَ؛ مَا يَشْفِي وَيَكْفِي، فَمَنْ ابْتَعَاهُ وَجَدَهُ.

അങ്ങനെ നരകത്തിന് അവകാശികളായ ചിലരെ നരകത്തിൽ കടത്താതിരിക്കാൻ വേണ്ടി നബി ശഹാഅത്ത് ചെയ്യും.

നരകത്തിൽ കടന്നവരെപ്പറ്റി അവരെ അതിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ശഹാഅത്ത് ചെയ്യും.

യാതൊരു ശഹാഅത്തും കൂടാതെ കേവലം അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ ചില കുട്ടരെ നരകത്തിൽ നിന്ന് അവൻ മോചിപ്പിക്കും.

ഒരു കുട്ടരെ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ച് അവരേയും അവൻ സ്വർഗത്തിലാക്കും

❁ സ്വർഗത്തിൽ ഭൂലോക നിവാസികൾ കടന്നതിന് ശേഷം കുറേ സ്ഥലം ബാക്കിയാവും.

അതിനാൽ അവിടേക്കായി ഒരു കുട്ടരെ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ച് അവിടെ പ്രവേശിപ്പിക്കും.

പരലോകത്ത് സംഭവിക്കാനിരിക്കുന്ന വിചാരണ, രക്ഷാശിക്ഷകൾ, സ്വർഗനരകങ്ങൾ ഇവയെ സംബന്ധിച്ച വിശദമായ വിവരങ്ങൾ ആകാശത്ത് നിന്ന് ഇറക്കപ്പെട്ടതായ സർവ്വ കിത്താബുകളിലും നബിമാരിൽ നിന്നും വന്നു കിട്ടിയതായ ആപ്തവാക്യങ്ങളിലും രേഖപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മുഹമ്മദ് നബി ﷺ യിൽ നിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അറിവിൽ വേണ്ടിടത്തോളം മതിയാകുമാറുള്ള വിവരങ്ങളുണ്ട്. ആവശ്യക്കാർക്ക് നിഷ്പ്രയാസം അത് കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്.

3

വിധിയിലുള്ള വിശ്വാസം

[الإيمان بالقدر خيره وشره]

❁ وَتُؤْمِنُ الْفِرْقَةُ النَّاجِيَةُ أَهْلَ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. وَالْإِيمَانُ بِالْقَدَرِ عَلَى دَرَجَتَيْنِ، كُلُّ دَرَجَةٍ تَتَّصَمَنُ شَيْئَيْنِ:

❁ فَالدَّرَجَةُ الْأُولَى: الْإِيمَانُ بِأَنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ مَا الْخَلْقَ عَامِلُونَ بِعِلْمِهِ الْقَدِيمِ الَّذِي هُوَ مَوْصُوفٌ بِهِ أَرْزَاقًا وَأَبْدَانًا، وَعَلِمٌ جَمِيعِ أَحْوَاهِمُ مِنَ الطَّاعَاتِ وَالْمَعَاصِي وَالْأَرْزَاقِ وَالْأَجَالِ، ثُمَّ كَتَبَ اللَّهُ فِي اللَّوْحِ الْمَحْفُوظِ مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ.

വിധിയിൽ വിശ്വസിക്കുക; അതിലെ ഗുണത്തിലും ദോഷത്തിലും

❁ രക്ഷാസംഘമായ അഹലുസ്സുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്ത് നന്മയായും തിന്മയായും ഉള്ള വിധിയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ വിശ്വാസം രണ്ട് നിലയിലാണ്. ഓരോ വിധിയിലും രണ്ട് സംഗതികളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു:

❁ (ഒന്നാമത്തേതിൽ) സൃഷ്ടികൾ എന്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചും സർവ്വജ്ഞനായ അല്ലാഹു അവന്റെ ക്വാദീമായ ഇൽമ് എന്ന വിശേഷണംകൊണ്ട് പണ്ടുപണ്ടേ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവനാണ് എന്നും ശേഷം പടപ്പുകളുടെ വിധികൾ(مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ) അവൻ അവരുടെ പുണ്യം, പാപം, ഉപജീവനം, ആയുസ്സ് മുതലായ സർവ്വസംഗതികളും കണിശമായി പണ്ടുപണ്ടേ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നും അതിനെ അവൻ لوح المحفوظ (സംരക്ഷിതഫലകത്തിൽ) എഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്നും വിശ്വസിക്കുക.

فَأَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ; قَالَ لَهُ أَكْتُبْ قَالَ مَا أَكْتُبُ؟ قَالَ: أَكْتُبُ مَا هُوَ كَاتِبٌ إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَامَةِ. فَمَا أَصَابَ الْإِنْسَانَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئْهُ، وَمَا أَخْطَأَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبْهُ، جَفَّتِ
 الْأَقْلَامُ، وَطُوِيَتِ الصُّحُفُ، كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّكَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ الحج: ٧٠
 وَقَالَ: ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ
 نَبْرَاهُا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ الحديد: ٢٢

അല്ലാഹു ആദ്യമായി പടച്ചത് പേനയാകുന്നു. അനന്തരം അതിനോട് കൽപ്പിച്ചു, “എഴുതുക” എന്ന്. “ഞാൻ എന്താണ് എഴുതേണ്ടത്?” എന്ന് അതു ചോദിച്ചു. “ഖിയാമം നാൾ വരെ സംഭവിക്കാനിരിക്കുന്ന സംഗതികൾ എല്ലാം എഴുതുക” എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞു. അതിനാൽ മനുഷ്യന് സംഭവിച്ച യാതൊന്നും അവന് ഒഴിഞ്ഞു പോവുകയില്ല. അവന് ഒഴിവായ യാതൊന്നും അവന് എത്തുകയുമില്ല. പേനകൾ മഷി വറ്റി ഉണങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. ഏടുകൾ ചുരുട്ടി വെയ്ക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿ആകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും ഉള്ളതെല്ലാം അല്ലാഹു അറിയുന്നു എന്ന് നീ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലേ? നിശ്ചയമായും അതൊക്കെയും കിതാബിലുണ്ട്. നിശ്ചയമായും അതെല്ലാം (അറിയ ലും കിതാബിൽ രേഖപ്പെടുത്തലും) അല്ലാഹുവിന് എളുപ്പമുള്ളതാകുന്നു.﴾[അൽഹജ്ജ്: 70]

﴿ഭൂമിയിലാകട്ടെ, നിങ്ങളുടെ ശരീരങ്ങളിലാകട്ടെ, യാതൊരു മുസീബത്തും സംഭവിക്കുകയില്ല, അവയെല്ലാം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് മുമ്പായി അല്ലാഹു രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടല്ലാതെ; നിശ്ചയമായും അത് അല്ലാഹുവിന് എളുപ്പമുള്ളതാകുന്നു.﴾[അൽഹദീദ്: 22]

❁ وَهَذَا التَّقْدِيرُ التَّابِعُ لِعِلْمِهِ سُبْحَانَهُ يَكُونُ فِي مَوَاضِعَ جُمْلَةً وَتَفْصِيلاً.

فَقَدْ كَتَبَ فِي اللُّوْحِ المَحْفُوظِ مَا شَاءَ.

فَإِذَا خَلَقَ جَسَدَ الحَبِيبِ قَبْلَ نَفْخِ الرُّوحِ فِيهِ؛ بَعَثَ إِلَيْهِ مَلَكًا فَيُؤَمِّرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ،

فَيَقَالُ: اكْتُبْ رِزْقَهُ وَأَجَلَهُ وَعَمَلَهُ وَشَقِيئِي أَوْ سَعِيدِي، وَنَحْوَ ذَلِكَ.

❁ فَهَذَا القَدَرُ قَدْ كَانَ يُنَكِّرُهُ عُلَاهُ «القَدَرِيَّة» قَدِيمًا، وَمُنَكِّرُوهُ اليَوْمَ قَلِيلٌ.

❁ وَأَمَّا الدَّرَجَةُ الثَّانِيَةُ: فَهِيَ: مَشِيئَةُ اللهِ تَعَالَى التَّافِذَةُ، وَقُدْرَتُهُ الشَّامِلَةُ.

وَهُوَ الإِيْمَانُ بِأَنَّ مَا شَاءَ اللهُ كَانَ، وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ.

❁ അല്ലാഹുയുടെ മുൻകൂട്ടിയുള്ള അറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സർവ്വകാര്യങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തി എന്ന ഈ സംഗതി പല സ്ഥലങ്ങളിൽ മൊത്തമായും വിശദമായുമുണ്ട്.

لوح-ൽ അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചതെല്ലാം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

ഗർഭസ്ഥ ശിശുവിന്റെ ശരീരം ഗർഭാശയത്തിൽ രൂപപ്പെട്ടാൽ അതിൽ റൂഹിനെ ഉറപ്പുനയിക്കുന്നതിന് മുമ്പായി അതിന്റെ അടുക്കലേക്ക് ഒരു മലക്കിനെ അയക്കുന്നു. അവന്റെ ആഹാരം, അവന്റെ ആയുസ്സ്, അവന്റെ പ്രവർത്തികൾ, അവൻ സന്മാർഗിയോ ദുർമാർഗിയോ എന്നുള്ളത്-ഈ നാല് സംഗതികളും മറ്റും എഴുതാവുന്നതായി ആ മലക്കിനോട് കൽപിക്കുന്നുതാകുന്നു.

❁ ഈ ഖദറിനെ പണ്ടു കാലത്ത് ഖദരിയ്യാക്കളിലെ തീവ്രവാദികൾ നിഷേധിച്ചിരുന്നു. ഇന്ന് അത് നിഷേധിക്കുന്നവർ കുറവാകുന്നു.

❁ (രണ്ടാമത്തെ നില): അല്ലാഹു നടപ്പിലാക്കുന്ന അവന്റെ മശീഅത്തും സമ്പൂർണ്ണമായ അവന്റെ കഴിവുമാകുന്നു.

അല്ലാഹു ഏതൊന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചുവോ അത് സംഭവിക്കും. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കാത്തത് യാതൊന്നും സംഭവിക്കുകയില്ല എന്ന വിശ്വാസമാകുന്നു അത്.

وَأَنَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، مِنْ حَرَكَةٍ وَلَا سُكُونٍ إِلَّا بِمَشِيئَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، لَا يَكُونُ فِي مَلِكِهِ إِلَّا مَا يُرِيدُ.
 وَأَنَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ وَالْمَعْدُومَاتِ.
 فَمَا مِنْ مَخْلُوقٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ إِلَّا اللَّهُ خَالِقُهُ سُبْحَانَهُ لَا خَالِقَ غَيْرُهُ، وَلَا رَبَّ سِوَاهُ.

[لا تعارض بين القدر والشرع]

❁ وَقَدْ أَمَرَ الْعِبَادَ بِطَاعَتِهِ وَطَاعَةَ رُسُلِهِ، وَنَهَاهُمْ عَنِ مَعْصِيَتِهِ. وَهُوَ سُبْحَانَهُ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ وَالْمُحْسِنِينَ وَالْمُقْسِطِينَ.

ആകാശങ്ങളിലാകട്ടെ, ഭൂമിയിലാകട്ടെ, യാതൊരു അനക്കവും അടക്കവും ഇല്ല; അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയമനുസരിച്ചല്ലാതെ. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കാതെ യാതൊന്നും അവന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ സംഭവിക്കുകയില്ല. അസ്തിത്വമുള്ളതും ഇല്ലാത്തതുമായ എല്ലാത്തിനേക്കാളും ശക്തിയുള്ളവനാകുന്നു അവൻ.

ഭൂമിയിലാകട്ടെ, ആകാശത്തിലാവട്ടെ, യാതൊരു സാധനവും ഇല്ല, അവയുടെ സൃഷ്ടാവ് അല്ലാഹു അല്ലാതെ. അവനല്ലാതെ യാതൊരു സ്രഷ്ടാവുമില്ല. അവനല്ലാതെ യാതൊരു രക്ഷിതാവുമില്ല.

ശഠം(മതപരമായ വിധിയും) ഖദറും(പ്രാപഞ്ചിക വിധിയും) തമ്മിൽ വൈരുദ്ധ്യമില്ല

❁ അവരോട് അവനെ അനുസരിക്കുവാനും അവന്റെ റസൂൽമാരെ അനുസരിക്കാനും അടിമകളോട് അവൻ കൽപിക്കുകയും അനുസരക്കേടിനെ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഭക്തന്മാരെയും പുണ്യവാന്മാരെയും നീതിമാന്മാരെയും അവൻ സ്നേഹിക്കുന്നു.

وَيَرْضَى عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ، وَلَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ، وَلَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ
الْفَاسِقِينَ، وَلَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ. وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ، وَلَا يُحِبُّ الْفَسَادَ.

[إثبات القدر لا ينافي إسناد أفعال العباد إليهم حقيقة وأنهم يفعلونها باختيارهم]

❁ وَالْعِبَادُ فَاعِلُونَ حَقِيقَةً، وَاللَّهُ خَالِقُ أَفْعَالِهِمْ.

وَالْعَبْدُ هُوَ: الْمُؤْمِنُ وَالْكَافِرُ، وَالْبَرُّ وَالْفَاجِرُ، وَالْمُصَلِّيُّ وَالصَّائِمُ.

وَلِلْعِبَادِ قُدْرَةٌ عَلَى أَعْمَالِهِمْ، وَإِرَادَةٌ، وَاللَّهُ خَالِقُهُمْ وَخَالِقُ قُدْرَتِهِمْ وَإِرَادَتِهِمْ.

വിശ്വസിക്കുകയും നല്ലത് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരെ സംബന്ധിച്ച് അവൻ തൃപ്തിപ്പെടും. കാഫിറുകളെ അവൻ സ്നേഹിക്കുകയില്ല. തോന്യാസി[അധർമ്മകാരി]കളായ ആളുകളെ അവൻ തൃപ്തിപ്പെടുകയില്ല. നീചപ്രവൃത്തി അവൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയില്ല. കുഫ്റിനെ അവന്റെ അടിമകൾക്ക് അവൻ പൊരുത്തപ്പെടുകയില്ല. കുഴപ്പത്തെ അവൻ ഇഷ്ടപ്പെടുകയില്ല.

അടിമകളുടെ പ്രവൃത്തികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ അവരിലേക്ക് ചേർക്കുന്നതും ഇച്ഛിക്കുന്നുസത്യമായി അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരാണ് എന്നത് വിധിയെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനെ നിരാകരിക്കുന്നില്ല

❁ അടിമകൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവരാണ്. അല്ലാഹു ആകട്ടെ അവരുടെ പ്രവർത്തികളുടെ സ്രഷ്ടാവുമാണ്.

മുഅ്മിനും കാഫിറും സന്മാർഗിയും ദുർമാർഗിയും നമസ്കരിക്കുന്നവനും നോമ്പ് നോൽക്കുന്നവനും എല്ലാം അടിമയാകുന്നു.

അടിമകൾക്ക് അവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യാൻ ശക്തിയുണ്ട്. അവർക്ക് إرادة - ഉം ഉണ്ട്. എന്നാൽ അവരുടെ സ്രഷ്ടാവും അവരുടെ قُدْرَةٌ - ന്റേയും إرادة - ന്റേയും സ്രഷ്ടാവും അല്ലാഹു തന്നെ.

﴿ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

التكوير: ٢٨ - ٢٩

وَهَذِهِ الدَّرَجَةُ مِنَ الْقَدْرِ، يُكَذَّبُ بِهَا عَامَّةُ «الْقَدَرِيَّةِ»، الَّذِينَ سَمَّاهُمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مُجُوسَ هَذِهِ الْأُمَّةِ». وَيَعْلَمُونَ فِيهَا قَوْمٌ مِنْ أَهْلِ الْإِثْبَاتِ، حَتَّى يَسْلُبُوا الْعَبْدَ قُدْرَتَهُ وَاخْتِيَارَهُ، وَيُخْرِجُونَ عَنْ أَفْعَالِ اللَّهِ وَأَحْكَامِهِ؛ حِكْمَهَا وَمَصَالِحَهَا.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿ നിങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് ചൊവ്വെ നടക്കാൻ ആർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ, അവർക്ക് ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോഴല്ലാതെ നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. ﴾ [അത്തക്വീർ: 28-29]

ഖദറിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഈ നില ഖദരിയാക്കൾ പൊതുവെ കളവാക്കുന്നു. ഈ സമുദായത്തിലെ മജൂസികൾ എന്ന് റസൂൽ ﷺ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് അവരെ സംബന്ധിച്ചാണ്. ഖദറിനെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നവരിൽ ഒരു കക്ഷി വളരെ അതിരുകവിയുകയും അടിമകളുടെ കഴിവിനേയും ചിന്താ സ്വാതന്ത്രത്തേയും നിഷേധിച്ച് കളയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവൃത്തികളിൽനിന്നും വിധികളിൽനിന്നും അവയിലെ പൊരുളുകളും താൽപര്യങ്ങളും അവർ ഒഴിവാക്കുന്നു.

4

അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽ
ജമാഅത്തിന്റെ
ഉസൂലുകളിൽപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ

[الدين والإيمان قول وعمل]

❁ وَمِنْ أَصُولِ الْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ: أَنَّ الدِّينَ وَالْإِيمَانَ: قَوْلٌ، وَعَمَلٌ.

قَوْلٌ: الْقَلْبِ، وَاللِّسَانِ.

وَعَمَلٌ: الْقَلْبِ، وَاللِّسَانِ، وَالْجَوَارِحِ.

وَأَنَّ الْإِيمَانَ: يَزِيدُ بِالطَّاعَةِ، وَيَنْقُصُ بِالْمَعْصِيَةِ.

[أهل السنة لا يكفرون أهل القبلة بمطلق المعاصي والكبائر]

❁ وَهُمْ مَعَ ذَلِكَ، لَا يُكْفَرُونَ أَهْلَ الْقِبْلَةِ بِمُطْلَقِ الْمَعَاصِي وَالْكَبَائِرِ، كَمَا يَفْعَلُهُ

«الْخَوَارِجُ»، بَلْ الْأُخُوَّةُ الْإِيمَانِيَّةُ ثَابِتَةٌ مَعَ الْمَعَاصِي.

ദീനം ഈമാനും വാക്കും പ്രവൃത്തിയും ആകുന്നു

❁ അഹ്ലുസ്സുത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ആശയങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് ദീനം ഈമാനും വാക്കും പ്രവൃത്തിയും കൂടിയാണെന്ന്: മനസ്സിന്റേയും നാവിന്റേയും മൊഴിയൽ.^[73]

മനസ്സുകൊണ്ടും നാവുകൊണ്ടും ശരീരാവയവങ്ങൾകൊണ്ടും പ്രവർത്തിക്കുക.

ഈമാൻ: സദാചാരങ്ങൾ മൂലം ഉയരുകയും ദുരാചാരം നിമിത്തം കുറയുകയും ചെയ്യും.

ഖിബ്ലക് മുന്നിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നവരെ അവരുടെ പാപങ്ങൾ നിമിത്തം അഹ്ലുസ്സുന്ന കാഫിറാക്കുകയില്ല

❁ കഅ്ബയെ മുന്നിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നവരായ യാതൊരുത്തരെയും വെറും പാപങ്ങൾ നിമിത്തം അഹ്ലുസ്സുന്ന കാഫിറാക്കുകയില്ല. ആ കാഫിറാക്കൽ ഖവാരിജുകളുടെ മദ്ഹബാണ് എന്നുമാത്രമല്ല, ഇസ്ലാമികമായ സാഹോദര്യം-പാപം ഉണ്ടായാലും സ്ഥാപിതമാണ്.

73. അഥവാ മനസ്സ് കൊണ്ട് സമ്മതിച്ച് നാവ് കൊണ്ട് പ്രഖ്യാപിക്കൽ.

كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فِي آيَةِ الْقِصَاصِ: ﴿فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ﴾
البقرة: 178

وَقَالَ سُبْحَانَهُ: ﴿وَإِنْ طَافَيْنَا مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَفْتَلَوْا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتَ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسَطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾
الحجرات: 9 - 10

وَلَا يَسْلُبُونَ الْفَاسِقَ الْإِيمَانَ بِالْكَلْبَةِ، وَلَا يُجْلِدُونَهُ فِي النَّارِ، كَمَا تَقُولُهُ
«الْمُعْتَرِلَةُ»، بَلِ الْفَاسِقُ يَدْخُلُ فِي اسْمِ الْإِيمَانِ.

പ്രതിക്രിയ) നടത്തണമെന്ന് പറഞ്ഞ ആയത്തിൽ അല്ലാഹു പറഞ്ഞത് നോക്കുക: ﴿തന്റെ സഹോദരനിൽ നിന്നും ഏതെങ്കിലും ഒരാൾക്ക് മാപ്പ് ലഭിച്ചാൽ (ന്യായപ്രകാരം അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാകുന്നു)﴾ [അൽബകറ: 178]

വീണ്ടും അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿സത്യവിശ്വാസികളിൽപ്പെട്ട രണ്ട് കക്ഷികൾ തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്താൽ നിങ്ങൾ അവരെ പരസ്പരം യോജിപ്പിക്കുക. അവരിൽ ഒരു കക്ഷി മറ്റേ കക്ഷിയോട് അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചാൽ ആക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്ന കക്ഷിയോട് നിങ്ങൾ യുദ്ധം ചെയ്യുവിൻ. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനയിലേക്ക് മടങ്ങുവോളം. അങ്ങനെ അവർ മടങ്ങിയാൽ രണ്ട് കൂട്ടരുടെയും ഇടയിൽ നിങ്ങൾ നിഷ്പക്ഷമായി സന്ധി ഉണ്ടാക്കുവിൻ. നിങ്ങൾ നീ തി പാലിക്കുവിൻ. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു നീതി പാലിക്കുന്നവരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾ സഹോദരന്മാർ തന്നെയാകുന്നു.﴾

[അൽഹുജറാത്ത്: 9-10]

മുഅ്ത്തസലിയാക്കൾ ജൽപിക്കുന്നതുപോലെ മുസ്ലിം സമുദായത്തിൽപ്പെട്ട ദുർനടപ്പുകാരിൽനിന്ന് ഈമാൻ എന്ന നാമകരണം എടുത്തുമാറ്റുകയോ അവനെ നരകത്തിലെ നിത്യവാസിയാക്കുകയോ അഹ്ലുസ്സുന്ന ചെയ്യുന്നില്ല. പ്രത്യുത فاسق (ദുർനടപ്പുകാരൻ) ഈമാൻ എന്ന മേൽവിലാസത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

فِي مِثْلِ قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ﴾ النساء: ٩٢
 وَقَدْ لَا يَدْخُلُ فِي اسْمِ الْإِيمَانِ الْمُطْلَقِ.
 كَمَا فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ ﴾ الأنفال: ٢
 وَقَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَزِينِي الرَّأْيِي حِينَ يَزِينِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ
 حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرَبُ الْحَمْرُ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَنْتَهَبُ نُهْبَةً
 دَاتَ شَرَفٍ يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ» .

സുറത്തുനിസാഅ്-ലെ 92-ാം വചനത്തിൽ വന്നതുപോലെ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿സത്യവിശ്വാസിയായ ഒരാളുടെ സ്വതന്ത്രമാക്കണം.﴾ [അനിസാഅ്: 92]

‘സമ്പൂർണ്ണ ഈമാൻ’ എന്ന നാമകരണത്തിൽ ചിലപ്പോൾ فَاسَى (ദുരന്തപ്പുറം) ഉൾപ്പെട്ടുകൊള്ളണമെന്നില്ല.

സുറത്ത് അൻഫാലിലെ രണ്ടാം വചനത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ച ഈമാൻ പോലെ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿സത്യവിശ്വാസികളായിട്ടുള്ളവർ അല്ലാഹുവിനെ പറയപ്പെട്ടാൽ ഹൃദയങ്ങൾ പേടിച്ച് വിറക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ആയത്തുകൾ ഓതിക്കൊടുത്താൽ അതുകാരണം ഈമാൻ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തവരാരോ അവർ മാത്രമാകുന്നു.﴾ [അൽഅൻഫാൽ: 2]

നബിﷺ പറയുന്നു: “വ്യഭിചരിക്കുന്നവൻ മുഅ്മിനായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ വ്യഭിചരിക്കുന്നില്ല. മോഷ്ടിക്കുന്നവൻ മുഅ്മിനായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ മോഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കള്ള് കുടിക്കുന്നവൻ മുഅ്മിനായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ കള്ള് കുടിക്കുന്നില്ല. കൊള്ള ചെയ്യുന്നവൻ മുഅ്മിനായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ ജനങ്ങൾ കണ്ണുയർത്തി നോക്കത്തക്കവിധം പ്രാധാന്യമുള്ള യാതൊന്നും കൊള്ളചെയ്യുന്നില്ല.”[74]

74. ബുഖാരി(2475) , മുസ്ലിം(100)

وَيَقُولُونَ: هُوَ مُؤْمِنٌ نَاقِضُ الْإِيمَانِ، أَوْ مُؤْمِنٌ بِإِيمَانِهِ، فَاسِقٌ بِكَيْبَرَتِهِ؛ فَلَا يُعْطَى
الْإِسْمُ الْمَطْلُوقُ، وَلَا يُسَلَّبُ مَطْلُوقُ الْإِسْمِ.

[خلاصة مذهب أهل السنة في أصحاب رسول الله]

❁ وَمِنْ أَصُولِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ: سَلَامَةٌ قُلُوبِهِمْ وَالْأَسِنَّتِهِمْ لِأَصْحَابِ مُحَمَّدٍ .
كَمَا وَصَفَهُمُ اللَّهُ بِهِ فِي قَوْلِهِ: ﴿ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ
لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا
إِنَّكَ رءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾ [الحشر: 10]

എന്നാൽ അഹ്ലുസ്സുന്ന വിശ്വസിക്കുന്നതെന്തെന്നാൽ അവൻ മുഅ്മിനാണ്. അവന്റെ ഈമാൻ ബലഹീനമാണ് എന്നാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അയാളുടെ ഈമാൻ നിമിത്തം അയാൾ മുഅ്മിനാണ്, വൻപാപം കാരണം ഫാസിഖുമാണ്. സമ്പൂർണ്ണ മുഅ്മിൻ എന്ന സ്ഥാനം നൽകപ്പെടുകയില്ല. അത് പോലെ (മുഅ്മിൻ എന്ന) പൊതുനാമം അവൻ നിരാകരിക്കപ്പെടുകയുമില്ല.

നബിﷺയുടെ സ്വഹാബത്തിനോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാടിന്റെ സംക്ഷിപ്തം

❁ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽപെട്ടതാകുന്നു, നബിﷺയുടെ സ്വഹാബികളെ സംബന്ധിച്ച് നല്ല വിചാരവും നല്ല പരയലും. അല്ലാഹു അവരെ വിവരിച്ചത് അപ്രകാരമാണല്ലോ: ﴿ അവരുടെ (സ്വഹാബികളുടെ) ശേഷം വന്നവരാകട്ടെ, അവർ പറയും: 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങൾക്കും ഞങ്ങൾക്ക് മുൻകഴിഞ്ഞ് പോയവരായ സഹോദരങ്ങൾക്കും നീ പൊറുത്ത് തരേണമേ! ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സത്യവിശ്വാസികളായിട്ടുള്ളവരോട് പകയുണ്ടാക്കരുത്. ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ! നിശ്ചയമായും നീ വളരെ ദയയുള്ളവനും വളരെ കൃപയുള്ളവനും ആകുന്നു. ﴾ [അൽഹശർ: 10]

وَطَاعَةً لِلنَّبِيِّ فِي قَوْلِهِ: «لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي؛ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ؛ لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ
مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا؛ مَا بَلَغَ مَدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ»

[فضائل الصحابة ومراتبهم وتفاضلهم وموقف أهل السنة والجماعة من ذلك]

❁ وَيَقْبَلُونَ مَا جَاءَ بِهِ الْكِتَابُ أَوِ السُّنَّةُ أَوِ الْإِجْمَاعُ، مِنْ فَضَائِلِهِمْ وَمَرَاتِبِهِمْ.
فَيُفَضِّلُونَ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ - وَهُوَ صُلْحُ الْحُدَيْبِيَّةِ - وَقَاتَلَ عَلَى مَنْ أَنْفَقَ مِنْ
بَعْدِهِ وَقَاتَلَ.

നബിﷺയുടെ തിരുമൊഴിയെ അനുധാവനം ചെയ്തതാണ് സ്വഹാബ
ത്തിന്റെ വിഷയത്തിലുള്ള ഈ നിലപാട്: “എന്റെ അസഹാബി
മാരെ നിങ്ങൾ ചീത്ത പറയരുത്, എന്റെ ആത്മാവ് ഏതൊരുവന്റെ
കയ്യിലാണോ അവനെകൊണ്ട് സത്യം! നിങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും ഉഹൂദ്
മലയോളം സ്വർണ്ണം ചിലവഴിച്ചു എന്ന് വരുന്ന പക്ഷം എന്റെ സ്വഹാബി
കളിൽപെട്ട ഏതെങ്കിലും ഒരാളുടെ ഒരു മുദ്രിനോളമോ അതിന്റെ പകു
തിയോളമോ അത് എത്തുകയില്ല”.[75]

**സ്വഹാബത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യങ്ങളും യോഗ്യതകളും അവരിലെ ഏറ്റക്കുറ
ച്ചിലും അവയോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാടും**

❁ കിതാബിലും സുന്നത്തിലും ഇജ്മാഇലും വന്ന സകല മാഹാത്മ്യങ്ങളും
യോഗ്യതകളും അവർ സ്വീകരിക്കുന്നു. വിജയത്തിനു -ഹുദൈബിയ
സന്ധിയാണ് ഉദ്ദേശ്യം- ശേഷം ചിലവഴിക്കുകയും യുദ്ധം ചെയ്യുകയും
ചെയ്തവരേക്കാൾ വിജയത്തിനു മുമ്പ് ചിലവഴിക്കുകയും യുദ്ധം
ചെയ്യുകയും ചെയ്തവരത്രെ അവർ^[76] ശ്രേഷ്ഠപ്പെടുത്തുന്നു.

75. ബുഖാരി(3673) , മുസ്ലിം(2541)

76. അഹ്ലുസ്സുന്ന

وَيُقَدِّمُونَ الْمُهَاجِرِينَ عَلَى الْأَنْصَارِ. وَيُؤْمِنُونَ: بِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِأَهْلِ بَدْرٍ - وَكَانُوا ثَلَاثِمِائَةٍ وَبِضْعَةَ عَشَرَ: «اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ عَفَرْتُ لَكُمْ». وَبِأَنَّهُ: «لَا يَدْخُلُ النَّارَ أَحَدٌ بَايَعَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ»؛ كَمَا أَخْبَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، بَلْ قَدْ رَضِيَ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ، وَكَانُوا أَكْثَرَ مِنْ أَلْفٍ وَأَرْبَعِمِائَةٍ. وَيَشْهَدُونَ بِالْحُجَّةِ لِمَنْ شَهِدَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ «كَالْعَشْرَةِ». وَكَتَابَتِ بِنُ قَيْسِ بْنِ شِمَاسٍ، وَعَبَّرَ بِهِمْ مِنَ الصَّحَابَةِ.

മുഹാജിറുകൾ അൻസാറുകളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളവരാകുന്നു എന്നും അഹ്ലുസ്സുന്ന വിശ്വസിക്കുന്നു. ബദർ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്ത സ്വഹാബികളോട് (അവർ മൂന്നുറ്റിപ്പത്തിൽ ചില്ലാനം ആളുകൾ ആയിരുന്നു.) “നിങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളത് നിങ്ങൾ ചെയ്തുകൊള്ളുക. നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ പൊറുത്ത് തന്നിരിക്കുന്നു”^[77] എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും ഹുദയ്ബിയയിൽ ആ വ്യക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വെച്ച് നബിﷺയോട് ബയ്അത്ത് ചെയ്ത യാതൊരാളും നരകത്തിൽ കടക്കുകയില്ലെന്നും അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. അങ്ങനെ നബിﷺ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാത്രമല്ല, അല്ലാഹു അവരെ സംബന്ധിച്ച് തൃപ്തിപ്പെടുകയും അവർ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചും തൃപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവർ ആയിരത്തിനാനൂറിൽപരം ആളുകളായിരുന്നു.

സ്വർഗംകൊണ്ട് സന്തോഷവാർത്തയറിയിച്ച പത്തുപേർ, മാബിത്ത് ഇബ്നു ബൈസ് ഇബ്നു ശിമാസ്ﷺ തുടങ്ങി സ്വഹാബികളിൽ നബിﷺ സ്വർഗം കൊണ്ട് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചവർക്ക് അഹ്ലുസ്സുന്നയും സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു.

77. ബുഖാരി(3007,4890), മുസ്ലിം(2494)

وَيُقِرُّونَ بِمَا تَوَاتَرَ بِهِ التَّقْلِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ وَغَيْرِهِ؛ مِنْ أَنَّ: خَيْرَ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا: أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ عُمَرُ، وَيُثَلَّثُونَ
بِعُثْمَانَ، وَيُرَبِّعُونَ بِعَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ؛ كَمَا دَلَّتْ عَلَيْهِ الْأَثَارُ.

[حکم تقدیم علی رضي الله عنه على غيره من الخلفاء الأربعة في الخلافة]

❁ وَكَمَا أَجْمَعَتِ الصَّحَابَةُ عَلَى تَقْدِيمِ عُثْمَانَ فِي الْبَيْعَةِ، مَعَ أَنَّ بَعْضَ أَهْلِ السُّنَّةِ كَانُوا
قَدْ اخْتَلَفُوا فِي عُثْمَانَ وَعَلِيٍّ بَعْدَ اتِّفَاقِهِمْ عَلَى تَقْدِيمِ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ؛ أَيُّهُمَا أَفْضَلُ؟
فَقَدَّمَ قَوْمٌ عُثْمَانَ، وَسَكَنُوا، أَوْ رَبَّعُوا بِعَلِيٍّ.
وَقَدَّمَ قَوْمٌ عَلِيًّا.
وَقَوْمٌ تَوَقَّفُوا.

അലിയുബ്നു അബീ താലിബ് ﷺ മുതലായ സഹാബികളിൽ നിന്ന് മുതലാതിരായി നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രകാരം നബി ﷺ തങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഈ സമുദായത്തിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠൻ അബൂബക്കർ ﷺ യും പിന്നെ ഉമർ ﷺ യും ആണെന്ന് അവർ അംഗീകരിക്കുന്നു. മൂന്നാമൻ ഉമ്മാൻ ﷺ ആണെന്നും നാലാമൻ അലി ﷺ ആണെന്നും അവർ അംഗീകരിക്കുന്നു. അതിലേക്ക് തെളിവായി പല അഥറുകളും വന്നിട്ടുണ്ട്.

ഖിലാഫത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ അലി ﷺ വിന് മറ്റു ഖലീഫമാരേക്കാൾ മുൻഗണന നൽകുന്നതിന്റെ വിധി

❁ ഖലീഫയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ യാതൊരു എതിരടിപ്രായവും കൂടാതെ സഹാബികൾ എല്ലാവരും ഉമ്മാൻ ﷺ നെ മുന്തിക്കുകയും ചെയ്തുവല്ലോ. എന്നാൽ അഹ്ലുസ്സുന്ന മുഴുവനും അബൂബക്കർ ﷺ വിനേയും ഉമർ ﷺ വിനേയും മുന്തിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ യോജിച്ചിരിക്കുന്നുവെങ്കിലും അവരിൽ കുറേ ആളുകൾ ഉമ്മാൻ, അലി ഇവരുടെ കാര്യത്തിൽ അവർ രണ്ടുപേരിൽ ആർക്കാണ് കൂടുതൽ ശ്രേഷ്ഠത എന്നതിൽ എതിരടിപ്രായം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ചിലർ ഉമ്മാൻ ﷺ വിനെ മുന്തിക്കുകയും നാലാം സ്ഥാനം അലി ﷺ വിനു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ചിലർ അലി ﷺ വിനെ മുന്തിച്ചു.

മറ്റൊരു കൂട്ടർ ഒന്നും പറയാതെ മൗനം ദീക്ഷിച്ചു.

لَكِنِ اسْتَقَرَّ أَمْرُ أَهْلِ السُّنَّةِ عَلَى: تَقْدِيمِ عُثْمَانَ، ثُمَّ عَلِيٍّ.
 وَإِنْ كَانَتْ هَذِهِ الْمَسْأَلَةُ - مَسْأَلَةُ عُثْمَانَ وَعَلِيٍّ - لَيْسَتْ مِنَ الْأُصُولِ الَّتِي يُضَلَّلُ
 الْمُخَالَفُ فِيهَا عِنْدَ جُمْهُورِ أَهْلِ السُّنَّةِ. لَكِنَّ الْمَسْأَلَةَ الَّتِي يُضَلَّلُ الْمُخَالَفُ فِيهَا:
 مَسْأَلَةُ الْخِلَافَةِ. وَذَلِكَ بِأَنَّهُمْ يُؤْمِنُونَ: بِأَنَّ الْخَلِيفَةَ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ: أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ عُمَرُ، ثُمَّ عُثْمَانُ، ثُمَّ عَلِيٌّ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ. وَمَنْ طَعَنَ فِي
 خِلَافَةِ أَحَدٍ مِنْ هَؤُلَاءِ الْأَيْمَةِ؛ فَهُوَ أَضَلُّ مِنْ حِمَارِ أَهْلِهِ.

പക്ഷെ ഉമ്മാൻ ﷺ നെ മുതിക്കുകയും അലി ﷺ ന് നാലാം സ്ഥാനം കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലാണ് അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ അഭിപ്രായം അവസാനമായി സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

എന്നാൽ ഈ പ്രശ്നം, അഥവാ ഉമ്മാൻ, അലി ﷺ ഇവരിൽ ആരാ ൽ അതിശ്രേഷ്ഠൻ എന്ന പ്രശ്നം, എതിരഭിപ്രായക്കാരൻ പിഴച്ചുപോയി എന്ന് പറയാൻ തക്കവണ്ണമുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ വിഷയങ്ങളിൽപെട്ടതല്ല എന്നാണ് അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിൽ ഭൂരിപക്ഷക്കാരും വാദിക്കുന്നത്. എന്നാൽ എതിരഭിപ്രായക്കാരൻ പിഴച്ചുപോകുന്ന വിഷയം ഖിലാഫത്തിന്റെ വിഷയമാകുന്നു. അതായത് റസൂൽ ﷺ തങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഖലീഫ അബൂബക്കർ ﷺ, പിന്നെ ഉമർ ﷺ, പിന്നെ ഉമ്മാൻ ﷺ, പിന്നെ അലി ﷺ, എന്നീ പ്രകാരമാണെന്ന് അഹ്ലുസ്സുന്നത്ത് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇവരിൽ ആരുടെയും ഖിലാഫത്തിനെപ്പറ്റി ആരെങ്കിലും ആക്ഷേപം പറയുന്ന പക്ഷം അവൻ അവന്റെ വീട്ടിലെ കഴുതയേക്കാളും വഴിപിഴച്ചവനാകുന്നു.

[مكانة أهل بيت رسول الله صلى الله عليه وسلم عند أهل السنة]

﴿ وَيُحِبُّونَ أَهْلَ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَيَتَوَلَّوْنَهُمْ. ﴾

وَيَحْفَظُونَ فِيهِمْ وَصِيَّةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ حَيْثُ قَالَ يَوْمَ عَدِيرِ حُمٍّ:

«أَذْكُرُّكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أَذْكُرُّكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي» .

وَقَالَ أَيضًا لِلْعَبَّاسِ عَمَّهُ؛ وَقَدْ شَكَا إِلَيْهِ أَنْ بَعْضَ قُرَيْشٍ يَجْفُو بَنِي هَاشِمٍ؛ فَقَالَ:

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ؛ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحِبُّوكُمْ لِلَّهِ وَلِقَرَابَتِي»

وَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى إِسْمَاعِيلَ،

അഹ്ലുബൈത്തിന്റെ അരികിൽ അഹ്ലുബയ്ത്തുകാരുടെ സ്ഥാനം

﴿ അവർ നബിﷺയുടെ വീട്ടുകാരെ സ്നേഹിക്കുകയും അവരുമായി മൈത്രി വെച്ചുപുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ﴾

നബിﷺ ഇപ്രകാരം കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു: “എന്റെ വീട്ടുകാരുടെ വിഷയത്തിൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിനെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു”^[78] എന്ന തിരുദൂതരുടെ വസ്ഥിയത്തിനെ അഹ്ലുബയ്ത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ ശരിക്കു പാലിക്കുന്നവരാകുന്നു അഹ്ലുബൈത്തിന്.

നബിﷺയുടെ പിതൃവ്യ സഹോദരൻ അബ്റാഹിം, ഖുറൈശികളിൽ ചിലർ ബനുഹാശിം കുടുംബത്തോട് പിണങ്ങുന്നു എന്ന് നബിﷺയോട് ആവലാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ നബിﷺ പറഞ്ഞു: ‘എന്റെ ആത്മാവ് ഏതൊരുത്തന്റെ കയ്യിലാണോ അവൻ തന്നെയാണ് സത്യം! അല്ലാഹുവിനെ മുൻനിർത്തിയും എന്റെ مُرَابَّة-നെ മുൻനിർത്തിയും അവർ നിങ്ങളെ സ്നേഹിച്ചെങ്കിലല്ലാതെ അവർ മുഅ്മിനാവുകയില്ല.’^[79]

വീണ്ടും നബിﷺ പറയുന്നു: “നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ഇസ്‌മാഇലിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു.

78. മുസ്‌ലിം (2408)

79. ഇമാം ദഹബിﷺ ഈ ഹദീസിനെ സംബന്ധിച്ച് إسناده منقطع എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ (2/88) سير أعلام النبلاء രേഖപ്പെടുത്തി.

وَاصْطَفَى مِنْ بَنِي إِسْمَاعِيلَ كَنَانَةَ، وَاصْطَفَى مِنْ كَنَانَةَ فُرَيْشًا، وَاصْطَفَى مِنْ فُرَيْشِ
بَنِي هَاشِمٍ، وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ» .

[مكانة أزواج رسول الله صلى الله عليه وسلم عند أهل السنة]

❁ وَيَتَوَلَّوْنَ أَزْوَاجَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ.

وَيُقَرَّبُونَ: بِأَنَّهِنَّ أَزْوَاجُهُ فِي الْآخِرَةِ. خُصُوصًا «خَدِيجَةَ» أُمَّ أَكْثَرِ أَوْلَادِهِ، وَأَوَّلَ مَنْ آمَنَ
بِهِ وَعَاصَدَهُ عَلَى أَمْرِهِ، وَكَانَ لَهَا مِنْهُ الْمَنْزِلَةُ الْعَلِيَّةُ.

ഇസ്‌മാഇലിൽ നബിയുടെ സന്താനങ്ങളിൽ നിന്ന് കിനാനഃയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. കിനാനത്തിൽ നിന്ന് ഖുരൈശിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഖുരൈശിൽ നിന്ന് ബനുഹാശിമിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ബനുഹാശിമിൽ നിന്ന് എനെയും തിരഞ്ഞെടുത്തു.^[80]

അഹ്‌ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ അരികിൽ റസൂൽﷺയുടെ പത്നിമാരുടെ സ്ഥാനം

❁ മുഅ്മിനീങ്ങളുടെ ഉമ്മമാരായിട്ടുള്ള നബിﷺയുടെ ഭാര്യമാരെ അഹ്‌ലുസ്സുന്ന സന്ദേഹിക്കുന്നു.

അവർ തന്നെയാണ് آخر-ത്തിലും നബിﷺയുടെ ഭാര്യമാർ എന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു. വിശേഷിച്ച് നബിﷺയുടെ സന്താനങ്ങളിൽ മിക്കവരുടെ മാതാവു നബിﷺയിൽ വിശ്വസിക്കുകയും നബിﷺയുടെ വിഷയത്തിൽ നാനാപ്രകാരത്തിൽ സഹായിക്കുകയും ചെയ്ത ഒന്നാമത്തെ ആളും തന്നിമിത്തം ഉന്നതമായ പദവി ലഭിച്ചവരുമായ ഖദീജ്‍യയെ അവർക്ക് നബിയുടെ അടുത്ത് ഉന്നത സ്ഥാനമായിരുന്നു.

80. മുസ്‌ലിം (2276)

❁ «وَالصَّديقَةَ بِنْتَ الصَّديقِ» الَّتِي قَالَ فِيهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فَضْلُ عَائِشَةَ عَلَى النَّسَاءِ كَفَضْلِ التَّرِيدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ» .

[تبرؤ أهل السنة والجماعة مما يقوله المبتدعة في حق الصحابة وأهل البيت، والذب عنهم]

❁ وَيَتَبَرَّرُونَ مِنْ: طَرِيقَةَ «الرَّوَاغِضِ» الَّذِينَ يُبْغِضُونَ الصَّحَابَةَ وَيَسُبُّونَهُمْ. وَطَرِيقَةَ «التَّوَاصِبِ»، الَّذِينَ يُؤَدُّونَ «أَهْلَ النَّبِيِّتِ»، بِقَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ.

❁ അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖ് ഷഹീദിന്റെ മകളായ ആഇശ ഷഹീദിയും അങ്ങനെയെന്നെ. അവരെപ്പറ്റിയാകുന്നു നബി ഷഹീദി പറഞ്ഞത്: اللّٰيِد (മാംസവും റൊട്ടിയും കൂടിച്ചേർന്ന ഭക്ഷണം) മറ്റ് ഭക്ഷണങ്ങളേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ടതായിരിക്കുന്നത് പോലെ ആഇശ മറ്റ് സ്ത്രീകളേക്കാളും മെച്ചപ്പെട്ടവരാകുന്നു.^[81]

സ്വഹാബികളേയും റസൂൽ ഷഹീദിന്റെ വീട്ടുകാരേയും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവരിൽ നിന്നും അഹ്ലുസ്സുന്ന ഒഴിവാകുന്നു

❁ സ്വഹാബികളെ വെറുക്കുകയും ചീത്ത പറയുന്നവരുമായ റാഫിളികളുടെ മാർഗത്തിൽ നിന്നും അഹ്ലുസ്സുന്ന ഒഴിവാകുന്നു. വാക്കുകൊണ്ടും പ്രവൃത്തികൊണ്ടും നബി ഷഹീദിയുടെ വീട്ടുകാരെ ദ്രോഹിക്കുന്നവരായ നാസിബിങ്ങളുടെ^[82] വഴിയിൽ നിന്നും അവർ ഒഴിവാകുന്നു.

81. ബുഖാരി(3433), മുസ്ലിം(2431)

82. ഇവർ അലി ഷഹീദിനോട് വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും പുലർത്തിയിരുന്ന കക്ഷിയാണ് എന്നും അതല്ല നബി ഷഹീദിയുടെ വീട്ടുകാരെ മൊത്തത്തിൽ വെറുക്കുകയും വാക്കുകൊണ്ടും പ്രവൃത്തികൊണ്ടും അവരെ ആക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കക്ഷിയാണ് എന്നും ഇവരെ കുറിച്ച് പണ്ഡിതർ ഉണർത്തിയിട്ടുണ്ട്.

[منهج أهل السنة فيما شجر بين الصحابة]

وَيُؤْمِنُونَ عَمَّا شَجَرَ بَيْنَ الصَّحَابَةِ.

وَيَقُولُونَ: إِنَّ هَذِهِ الْآثَارَ الْمَرْوِيَّةَ فِي مَسَاوِيهِمْ: مِنْهَا: مَا هُوَ كَذِبٌ. وَمِنْهَا: مَا قَدْ زِيدَ

فِيهِ وَنُقِصَ، وَعُبِّرَ عَنْ وَجْهِهِ.

وَالصَّحِيحُ مِنْهُ: هُمْ فِيهِ مَعْدُورُونَ:

إِمَّا مُجْتَهِدُونَ مُصِيبُونَ. وَإِمَّا مُجْتَهِدُونَ مُخْطِئُونَ.

وَهُمْ مَعَ ذَلِكَ لَا يَعْتَقِدُونَ أَنَّ كُلَّ وَاحِدٍ مِنَ الصَّحَابَةِ مَعْصُومٌ عَنْ كِبَائِرِ الْإِثْمِ

وَصَغَائِرِهِ. بَلْ يَجُوزُ عَلَيْهِمُ الذُّنُوبُ فِي الْجُمْلَةِ.

സ്വഹാബത്തിന്റെ ഇടയിലുണ്ടായ തർക്കങ്ങളോട് അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ നിലപാട്

☸ സ്വഹാബത്തിന്റെ ഇടയിലുണ്ടായ തർക്ക വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അവർ വായടക്കുന്നു.

മാത്രമല്ല അവർ പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്വഹാബികളിൽ ചിലരുടെ ചില ന്യൂനതകൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിൽ പല വകയുണ്ട്. ചിലത് തനി നുണയാണ്. ചിലതിൽ കുട്ടുകയോ കുറക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മറ്റു ചിലതാകട്ടെ കോട്ടിമാട്ടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

അവർ ഒഴിവുകിഴവുള്ളവരാണ് എന്നതാണ് അതിൽ ശരിയായ നിലപാട്. ഒന്നുകിൽ അവർ ഇജ്തിഹാദിൽ നേർവഴി പ്രാപിച്ചവരോ ഇജ്തിഹാദിൽ പിഴച്ചവരോ ആയിരിക്കും.

അവരുടെ വിഷയത്തിൽ ഈ നിലപാട് ഉള്ളതോടുകൂടി സ്വഹാബികളിൽ ആരെങ്കിലും വൻദോഷങ്ങളിൽ നിന്നോ ചെറുദോഷങ്ങളിൽ നിന്നോ (പാപസുരക്ഷിതർ) ആണെന്ന് അഹ്ലുസ്സുന്നഃ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. പാപങ്ങൾ അവരിൽ നിന്ന് സംഭവിക്കാവുന്നതാണ്.

[من مناقب أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم]

❁ وَلَهُمْ مِنَ السَّوَابِقِ وَالْفَضَائِلِ مَا يُوجِبُ مَغْفِرَةً مَا يَصْدُرُ مِنْهُمْ إِنْ صَدَرَ.
 حَتَّىٰ إِنَّهُ يُغْفَرُ لَهُمْ مِنَ السَّيِّئَاتِ مَا لَا يُغْفَرُ لِمَنْ بَعْدَهُمْ، لِأَنَّ لَهُمْ مِنَ الْحَسَنَاتِ الَّتِي
 تَمْحُو السَّيِّئَاتِ مَا لَيْسَ لِمَنْ بَعْدَهُمْ.
 وَقَدْ نَبَتْ بِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّهُمْ خَيْرُ الْقُرُونِ» .
 وَأَنَّ «الْمُدَّ مِنْ أَحَدِهِمْ إِذَا تَصَدَّقَ بِهِ؛ كَانَ أَفْضَلَ مِنْ جَبَلٍ أُحَدٍ ذَهَبًا مِمَّنْ بَعْدَهُمْ»

റസൂൽﷺയുടെ സ്വഹാബത്തിന്റെ സവിശേഷ ഗുണങ്ങളിൽപെട്ട കാര്യങ്ങൾ

❁ എന്നാൽ അവരിൽ നിന്ന് വല്ല പ്രശ്നങ്ങളും അങ്ങനെ ഉണ്ടാ യിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് അല്ലാഹു പൊറുത്ത് കൊടുക്കുവാൻ കാരണമാക ത്തതക്കവിധം (നന്മയിലേക്കുള്ള) ധാരാളം മുന്നേറ്റങ്ങളും പുണ്യങ്ങളും ഉള്ളവരാകുന്നു അവർ.

മാത്രമല്ല അവരുടെ പിറകെയുള്ളവർക്ക് പൊറുത്ത് കൊടുക്കാത്ത പാപങ്ങൾ അവർക്ക് പൊറുത്ത് കൊടുക്കുന്നതാണ്. കാരണം പാപങ്ങൾ മായിച്ചു കളയുന്ന പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ പിൽകാലക്കാർക്കില്ലാത്ത വിധം പലതും അവർക്കുണ്ട്.

റസൂൽﷺയുടെ തിരുവാക്യത്തിൽ: “അവർ ഏറ്റവും നല്ല കാലക്കാരാ ണെന്ന്”^[83] തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“അവരിൽ നിന്ന് ആരെങ്കിലും ഒരു മുട്ട് ധാന്യം ധർമ്മം കൊടുത്താൽ പിൻകാലക്കാർ ഉഹൂദ് മലയോളം സ്വർണ്ണം കൊടുക്കുന്നതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായതാണ്”^[84] അതെന്നും തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

83. ബുഖാരി(2652) , മുസ്ലിം(2533)

84. ബുഖാരി(3673) , മുസ്ലിം(2541)

نُمَّ إِذَا كَانَ قَدْ صَدَرَ عَنْ أَحَدِهِمْ ذَنْبٌ؛ فَيَكُونُ قَدْ تَابَ مِنْهُ أَوْ آتَىٰ بِحَسَنَاتٍ تَمْحُوهُ،
 أَوْ غُفِرَ لَهُ بِفَضْلِ سَابِقَتِهِ، أَوْ بِشَفَاعَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِينَ هُمْ أَحَقُّ
 النَّاسِ بِشَفَاعَتِهِ. أَوْ ابْتُلِيَ بِبَلَاءٍ فِي الدُّنْيَا كُفِّرَ بِهِ عَنْهُ.
 فَإِذَا كَانَ هَذَا فِي الذُّنُوبِ الْمُحَقَّقَةِ؛ فَكَيْفَ بِالْأُمُورِ الَّتِي كَانُوا فِيهَا مُجْتَهِدِينَ: إِنْ
 أَصَابُوا؛ فَلَهُمْ أَجْرَانِ، وَإِنْ أَخْطَأُوا؛ فَلَهُمْ أَجْرٌ وَاحِدٌ، وَالْخَطَأُ مَغْفُورٌ.

കൂടാതെ അവരിൽ ആരെങ്കിലും വല്ല പാപവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം വേദിച്ച മടങ്ങിയിട്ടുണ്ടാകും. അതല്ലെങ്കിൽ ആ പാപത്തെ മായിച്ച് കളയുന്ന പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ ഇസ്‌ലാമിലേക്ക് മുൻകടന്നുവന്നതിനാലുള്ള മഹത്വത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുക്കപ്പെട്ടിരിക്കാം. അതല്ലെങ്കിൽ റസൂലിന്റെ പ്രാർത്ഥനയുടെ ഫലമായി അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുത്ത് കിട്ടിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. റസൂലിന്റെ പ്രാർത്ഥനക്ക് ഏറ്റവും അവകാശപ്പെട്ടവർ അവരാണ്. അതല്ലെങ്കിൽ ഇഹലോകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് വല്ല ആപത്തും ബാധിക്കുകയും അത് കാരണത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന് മോചനം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

സ്ഥിരീകരിക്കപ്പെട്ട പാപങ്ങളുടെ സ്ഥിതി ഇതാണെങ്കിൽ അവരുടെ ഇജ്തിഹാദ് പ്രകാരം ചെയ്തിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് പിന്നെ എന്ത് പറയാനാണ്. അതിൽ അവർ നേർവഴി കണ്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവർക്ക് രണ്ട് പ്രതിഫലം; പിഴച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു പ്രതിഫലം, അബദ്ധം പൊറുക്കപ്പെട്ടതുമാണ്.

ثُمَّ الْقَدْرُ الَّذِي يُنْكَرُ مِنْ فِعْلِ بَعْضِهِمْ قَلِيلٌ نَزَرَ مَعْمُورٌ فِي جَنْبِ فَضَائِلِ الْقَوْمِ
 وَمَحَاسِنِهِمْ، مِنْ: الْإِيمَانِ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِهِ، وَالْهَجْرَةِ، وَالثُّصْرَةِ، وَالْعِلْمِ
 النَّافِعِ، وَالْعَمَلِ الصَّالِحِ.
 وَمَنْ نَظَرَ فِي سِيرَةِ الْقَوْمِ بِعِلْمٍ وَبَصِيرَةٍ، وَمَا مَنَّ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِمْ مِنَ الْفَضَائِلِ؛ عَلِمَ
 يَقِينًا أَنَّهُمْ خَيْرُ الْخَلْقِ بَعْدَ الْأَنْبِيَاءِ.
 لَا كَانَ وَلَا يَكُونُ مِثْلَهُمْ.
 وَأَنَّهُمُ الصَّفْوَةُ مِنْ فُرُونِ هَذِهِ الْأُمَّةِ، الَّتِي هِيَ خَيْرُ الْأُمَّمِ وَأَكْرَمُهَا عَلَى اللَّهِ.

അവർ ചെയ്തതിൽ എതിർക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ തോൽ കേവലം കുറവും, അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ റസൂലിലും യഥാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുക; അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ത്യാഗം ചെയ്യുക; ദീനീനെ മോഹിച്ച് നാട് വിടുക (ഹിജ്റ); അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലിനെയും മതത്തേയും മുഅ്മിനീങ്ങളേയും സഹായിക്കുക; ഫലപ്രദമായ അറിവ് സമ്പാദിക്കുക; നാനാവിധമായ സൽപ്രവൃത്തികൾ തുടങ്ങിയുള്ള അവരുടെ മഹത്ത്വങ്ങളിലും മേന്മകളിലും മറക്കപ്പെടാവുന്നതാകുന്നു.

അവരുടെ ജീവിത ചരിത്രം-അല്ലാഹു അവർക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളും-ആരെങ്കിലും ശരിക്ക് സൂക്ഷിച്ച് നോക്കുന്നപക്ഷം അവിയാക്കന്മാർ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏറ്റവും നല്ല മനുഷ്യർ അവർ തന്നെയാണെന്നും അവരെപ്പോലത്തവർ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാ എന്നും ഉണ്ടാകുകയും ഇല്ല എന്നും സർവജന സമുദായങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമവും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഏറ്റവും ബഹുമാനപ്പെട്ടവരുമായ ഈ സമുദായത്തിലെ ജനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠന്മാർ അവരാണെന്നും അവൻ നിസ്സംശയം അറിയുന്നതാകുന്നു.

[التصديق بكرامات الأولياء]

❁ وَمِنْ أَصُولِ أَهْلِ السُّنَّةِ:

التَّصْدِيقُ بِكَرَامَاتِ الْأَوْلِيَاءِ.

وَمَا يُجْرِي اللَّهُ عَلَى أَيْدِيهِمْ؛ مِنْ حَوَارِقِ الْعَادَاتِ، فِي: أَنْوَاعِ الْعُلُومِ. وَالْمُكَاشَفَاتِ.

وَأَنْوَاعِ الْفُؤَدَةِ. وَالتَّأَثِيرَاتِ. وَكَالْمَأْثُورِ عَنْ سَالِفِ الْأُمَمِ، فِي «سُورَةِ الْكَهْفِ»

وَعَیْرَهَا.

وَعَنْ صَدْرِ هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنَ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ وَسَائِرِ قُرُونِ الْأُمَّةِ. وَهِيَ مَوْجُودَةٌ فِيهَا

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ സത്യപ്പെടുത്തൽ

❁ അഹ്ലുസ്സൂത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ പെട്ടതാകുന്നു: ഔലിയാക്കന്മാരുടെ കറാമത്തുകളേയും, അവരുടെ കയ്യാൽ അല്ലാഹു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ളതായ അസാധാരണ സംഗതികളേയും സത്യപ്പെടുത്തൽ; പലതരം അറിവുകൾ, مُكَاشَفَات (ഉൽബോധനങ്ങൾ), പലതരം കഴിവുകൾ, സ്വാധീനങ്ങൾ തുടങ്ങി സുറത്തുൽ കഹ്ഫിലും മറ്റും പൂർവ സമുദായത്തിൽപെട്ട ചിലരെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും ഈ സമുദായത്തിലെ പൂർവികന്മാരായ സഹാബികൾ, താബിഉകൾ, മറ്റ് സജ്ജനങ്ങൾ അവരിൽ നിന്നും രേഖപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പലതുമുണ്ട്. ഖിയാമംനാൾവരേയും അത് ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമാണ്.

5

**അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽ
ജമാഅത്തിന്റെ
മാർഗവും മഹിമയും**

[اتباع آثار رسول الله صلى الله عليه وسلم واتباع سبيل السابقين]

❁ ثُمَّ مِنْ طَرِيقَةِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ:

اتَّبَاعُ: آثَارِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَاطِنًا وَظَاهِرًا.
وَاتَّبَاعُ: سَبِيلِ السَّابِقِينَ الْأَوْلِيَيْنِ، مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ.
وَاتَّبَاعُ: وَصِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، حَيْثُ قَالَ: «عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّدِينَ مِنْ بَعْدِي، تَمَسَّكُوا بِهَا، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِدِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ». وَيَعْلَمُونَ: أَنَّ أَصْدَقَ الْكَلَامِ كَلَامُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهُدْيِ هُدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

റസൂൽﷺയുടെ ചര്യകളെ പിൻപറ്റലും മുൻഗാമികളുടെ മാർഗത്തെ അവലംബിക്കലും

❁ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിവൽജമാഅത്തിന്റെ മാർഗത്തിൽപെട്ടതാണ്:

റസൂൽﷺയുടെ ചര്യകളെ ബാഹ്യമായും ആന്തരമായും പിൻപറ്റൽ. പൂർവികന്മാരായ മുഹാജിറുകൾ, അൻസാറുകൾ എന്നീ മുഅ്മിനുകളുടെ മാർഗത്തെ അനുധാവനം ചെയ്യൽ. “എന്റെ ചര്യയെ നിങ്ങൾ അവലംബിക്കുവിൻ. സന്മാർഗചാരികളായ ഖലീഫമാരുടെ ചര്യകളേയും നിങ്ങൾ അവലംബിക്കുവിൻ. അവയെ നിങ്ങൾ മുറുകെ പിടിക്കുവിൻ. അണപ്പല്ലുകളെ കൊണ്ട് അവയെ നിങ്ങൾ കടിച്ചുപിടിക്കുവിൻ. പുതിയ കാര്യങ്ങളെ നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുവിൻ. എല്ലാ ബിദ്അത്തും വഴികേടാകുന്നു.”^[85] എന്നിപ്രകാരം നബിﷺ വസിയ്യത്ത് ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനെ അനുധാവനം ചെയ്യൽ. വചനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായത് അല്ലാഹുവിന്റെ വചനവും, ചര്യകളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായത് നബിﷺയുടെ ചര്യയുമാണെന്ന് അവർ അറിയുന്നു.

85. ശൈഖ് അൽബാനി❁ ഇത് صحيح ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി. (صحيح سنن ابن ماجه: 42)

فِيُؤْتِرُونَ كَلَامَ اللَّهِ عَلَى غَيْرِهِ مِنْ كَلَامِ أَصْنَافِ النَّاسِ، وَيُقَدِّمُونَ هَدْيَ مُحَمَّدٍ عَلَى هَدْيِ كُلِّ أَحَدٍ، وَلِهَذَا سُمُّوا أَهْلَ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ، وَسُمُّوا أَهْلَ الْجَمَاعَةِ؛ لِأَنَّ الْجَمَاعَةَ هِيَ الْإِجْتِمَاعُ، وَضِدُّهَا الْفُرْقَةُ، وَإِنْ كَانَ لَفْظُ الْجَمَاعَةِ قَدْ صَارَ اسْمًا لِتَفْسِيفِ الْقَوْمِ الْمُجْتَمِعِينَ. وَالْإِجْمَاعُ هُوَ الْأَصْلُ الثَّلَاثُ الَّذِي يُعْتَمَدُ عَلَيْهِ فِي الْعِلْمِ وَالِدِّينِ . فَهُمْ يَزِنُونَ بِهِذِهِ الْأَصُولِ الثَّلَاثَةِ جَمِيعَ مَا عَلَيْهِ النَّاسُ مِنْ أَقْوَالٍ وَأَعْمَالٍ بَاطِنَةٍ أَوْ ظَاهِرَةٍ مِمَّا لَهُ تَعَلُّقٌ بِالِدِّينِ . وَالْإِجْمَاعُ الَّذِي يَنْصَبُطُ هُوَ مَا كَانَ عَلَيْهِ السَّلْفُ الصَّالِحُ، إِذْ بَعْدَهُمْ كَثُرَ الْإِخْتِلَافُ، وَانْتَشَرَتِ الْأُمَّةُ.

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ നാനാതരക്കാരായ മനുഷ്യരുടെ വചനങ്ങളേക്കാൾ അവർ മുന്തിക്കുന്നു. മുഹമ്മദ് നബിﷺയുടെ ചര്യയെ മറ്റ് ഏതൊരു മനുഷ്യന്റെ ചര്യയേക്കാളും അവർ വില കൽപിക്കുന്നു. ഇക്കാരണത്താലാണ് അവർക്ക് *أهل الكتاب والسنة* എന്ന പേരുണ്ടായത്. *أهل الجماعة* എന്നും അവർക്ക് പേരുവെക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കാരണം *الجماعة* സംഘടിക്കലാകുന്നു. (കക്ഷിത്വം) അതിനെതി രാകുന്നു. സംഘടിച്ച ആളുകൾക്ക് തന്നെ *الجماعة* എന്ന നാമകരണം വന്നിട്ടുണ്ട്.

ഈ സംഘടിക്കൽ (മുസ്‌ലിമീങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒരു വിഷയത്തിൽ യോജിക്കൽ) മതവിഷയങ്ങളിൽ പ്രമാണമായി അവലംബിക്കപ്പെടുന്ന മൂന്നാമത്തെ രേഖയാണ്. ദീനുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന നിലക്ക് ജനങ്ങൾ ആചരിച്ച് വരുന്ന ബാഹ്യമായതോ ആന്തരികമായതോ ആയ സർവ്വ പ്രവൃത്തികളേയും വാക്കുകളേയും ഈ മൂന്ന് (ക്രിതാബ്, സുന്നത്ത്, ഇജ്മാഅ്) പ്രമാണങ്ങൾ കൊണ്ട് അവർ തൂക്കി നോക്കുന്നു. എന്നാൽ പ്രമാണമായിരിക്കുവാൻ കൊള്ളുന്ന ഇജ്മാഅ് സലഹുസ്സാലിഹുകൾ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് മാത്രമാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവരുടെ പിറകെ സമുദായത്തിൽ ഭിന്നത വളര വർദ്ധിക്കുകയും സമുദായം വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

[فصل في بيان مكملات العقيدة من مكارم الأخلاق ومحاسن الأعمال التي يتحلى بها
أهل السنة والجماعة]

❁ ثُمَّ هُمْ مَعَ هَذِهِ الْأُصُولِ:

يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ، وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، عَلَى مَا تَوْجِبُهُ الشَّرِيعَةُ.
وَيَبْرُونَ إِقَامَةَ الْحَجِّ، وَالْجِهَادِ، وَالْجُمُعِ، وَالْأَعْيَادِ مَعَ الْأَمْرَاءِ أَبْرَارًا كَانُوا أَوْ فُجَّارًا.
وَيُحَافِظُونَ عَلَى الْجَمَاعَاتِ.
وَيَدِينُونَ بِالتَّصْيِحَةِ لِلْأُمَّةِ.

അഹ്ലുസ്സുന്നഃ ആചരിക്കുന്ന സദാചാരങ്ങളും സൽപ്രവൃത്തികളും
അഖീദയുടെ പൂർണതയിൽപെട്ടതാകുന്നു

❁ ഈ അടിസ്ഥാനങ്ങൾ ഉള്ളതോടൊപ്പം അഹ്ലുസ്സുന്നഃ

معروف നെ കൽപിക്കുകയും منكر നെ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മുസ്ലിം ഭരണാധികാരികൾ, അവർ സദാചാര നിഷ്ഠയുള്ളവരായി
രുന്നാലും ശരി, ദുർനടപ്പുകാരായിരുന്നാലും ശരി, ഹജ്ജ്, ജിഹാദ്,
ജുമുഅഃ, പെരുന്നാൾ എന്നിവ അവരോടൊപ്പം നിർവഹിക്കാം എന്ന്
അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

അബ്ദുൽ ജമാഅത്തുകളിൽ അവർ നിഷ്ഠവെക്കുന്നു.

സമുദായത്തോടുള്ള ഗുണകാംക്ഷയെ അവർ അംഗീകരിക്കുന്നു.

وَيَعْتَدُونَ: مَعْنَى قَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ، يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا» وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ؛ كَمَثَلِ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالْحَمَى وَالسَّهَرِ»
 وَيَأْمُرُونَ بِالصَّبْرِ عَلَى الْبَلَاءِ. وَالشُّكْرِ عِنْدَ الرَّخَاءِ. وَالرِّضَا بِمِرِّ الْقَضَاءِ.
 وَيَدْعُونَ إِلَى مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ. وَحَسَنِ الْأَعْمَالِ.

“ഒരു മുഅ്മിൻ മറ്റൊരു മുഅ്മിന്നിന് കെട്ടിടം പോലെയാകുന്നു. അതിന്റെ ഒരു ഭാഗം മറ്റൊരു ഭാഗത്തെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു.”^[86] എന്ന് പറഞ്ഞ റസൂൽﷺ തന്റെ വിരലുകൾ കോർത്തു പിടിച്ചു. ഈ തിരുനബിയുടെ ആശയത്തിലും, അവർ “മുഅ്മിനുകൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ സ്നേഹം കാണിക്കുന്നതിലും കൃപ കാണിക്കുന്നതിലും, ദയ കാണിക്കുന്നതിലും ശരീരം പോലെയാകുന്നു. ശരീരത്തിന്റെ ഒരു അവയവത്തിന് രോഗം പിടിച്ചാൽ ശരീരം ആസക്തം പണിപിടിച്ചും ഉറക്കൊഴിഞ്ഞും രോഗം ബാധിച്ച ആ അവയവത്തോട് അനുഭാവം കാണിക്കുന്നതാകുന്നു.”^[87] എന്ന തിരുനബിയുടെ ആശയത്തിലും അവർ വിസ്മയിക്കുന്നു.

ആപത്തുകൾ നേരിടുമ്പോൾ ക്ഷമ അവലംബിക്കുവാനും സന്തോഷത്തിൽ നന്ദി കാണിക്കുവാനും വിധിയുടെ വിഷമതകളിൽ തൃപ്തിപ്പെടുവാനും അവർ കൽപിക്കുന്നു.

സൽസ്വഭാവങ്ങളിലേക്കും സദാചാരങ്ങളിലേക്കും അവർ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

86. ബുഖാരി(481), മുസ്ലിം(2585)

87. ബുഖാരി(6011), മുസ്ലിം(2586)

وَيَعْتَقِدُونَ: مَعْنَى قَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا» .

وَيَنْدُبُونَ إِلَى أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ. وَتُعْطِيَ مَنْ حَرَمَكَ. وَتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ.
وَيَأْمُرُونَ بِبِرِّ الْوَالِدَيْنِ. وَصِلَةِ الْأَرْحَامِ. وَحُسْنِ الْجَوَارِ.
وَالْإِحْسَانِ إِلَى الْيَتَامَى، وَالْمَسَاكِينِ، وَأَبْنِ السَّبِيلِ. وَالرَّفْقِ بِالْمَمْلُوكِ.
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْفَخْرِ، وَالْحِيَلَاءِ، وَالْبَغْيِ، وَالْإِسْطِطَالَةِ عَلَى الْخَلْقِ بِحَقِّ أَوْ بَعْدِ حَقِّ.

“മുഅ്മിനീങ്ങളിൽ വെച്ച് ഇസ്മാൻ ഏറ്റവും പൂർത്തിയായവൻ ഏറ്റവും നല്ല സൽസഭാവിയാകുന്നു.”^[88] എന്ന് റസൂൽﷺ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിന്റെ പൊരുൾ അവർ ശരിക്ക് വിശ്വസിക്കുന്നു.

നീനോട് ബന്ധം മുറിച്ചവനോട് ബന്ധം ചാർത്തുവാനും നിനക്ക് തടഞ്ഞവൻ നീ നൽകുവാനും, നിന്നെ ദ്രോഹിച്ചവനെ നീ മാപ്പ് ചെയ്യുവാനും അവർ ഉപദേശിക്കുന്നു.

മാതാപിതാക്കൾക്ക് ഗുണം ചെയ്യുവാനും ചാർച്ചയെ(കുടുംബ ബന്ധം) ചേർക്കുവാനും അയൽവാസികളോട് നന്നായി പെരുമാറാനും അവർ കൽപിക്കുന്നു.

യതീമുകൾ, മിസ്കീൻമാർ, വഴിയാത്രക്കാർ-ഇവർക്ക് ഉപകാരം ചെയ്യുവാനും അടിമകളോട് ദയ കാണിക്കുവാനും അവർ കൽപിക്കുന്നു.

അഹങ്കാരപ്രകടനത്തെയും പൊങ്ങച്ചത്തെയും അക്രമത്തെയും ന്യായമായിട്ടോ അന്യായമായിട്ടോ ജനങ്ങളോട് മേക്കട്ട് കേറുന്നതിനേയും അവർ വിരോധിക്കുന്നു.

88. ശെയ്ഖ് അൽബാനി ഇത് حسن صحيح ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി. (صحيح سنن أبي داود: 4682)

وَيَأْمُرُونَ بِمَعَالِي الْأَخْلَاقِ.

وَيَنْهَوْنَ عَنِ سِفْسَافِهَا.

وَكُلُّ مَا يَقُولُونَ أَوْ يَفْعَلُونَهُ مِنْ هَذَا أَوْ غَيْرِهِ؛ فَإِنَّمَا هُمْ فِيهِ مُتَّبِعُونَ لِكِتَابِ وَالسُّنَّةِ. وَطَرِيقَتُهُمْ هِيَ دِينُ الْإِسْلَامِ؛ الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ بِهِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

[من مزايا أهل السنة]

❁ لَكِنَّ لَمَّا أَخْبَرَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَّ أُمَّتَهُ سَتَفْتَرِقُنَّ عَلَيَّ ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً؛ كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً؛ وَهِيَ الْجَمَاعَةُ»

ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങൾ അവർ കൽപിക്കുന്നു,

താഴ്ന്ന[നീച] സ്വഭാവങ്ങളെ വിരോധിക്കുന്നു.

ഈ തരത്തിലും ഇതിനു പുറമെയും പറയുന്നതോ പ്രവർത്തിക്കുന്നതോ ആയ സർവ്വ കാര്യങ്ങളിലും അഹ്ലുസ്സൂന്നഃ കിതാബിനേയും സുന്നത്തിനേയും പിൻപറ്റിയവർ മാത്രമാകുന്നു.

അവരുടെ മാർഗം മുഹമ്മദ്യെയെ ഏതൊരു മതവുമായി അല്ലാഹു അയച്ചിരിക്കുന്നുവോ ആ ഇസ്ലാം മതം മാത്രമാകുന്നു.

അഹ്ലുസ്സൂന്നയുടെ മേന്മകൾ

❁ എന്നാൽ “ഈ സമുദായം എഴുപത്തിമൂന്ന് കക്ഷികളായി പിരിയുമെന്നും അവരിൽ ഒരു കക്ഷി ഒഴിച്ച് ബാക്കിയെല്ലാം നരകത്തിലാണെന്നും ആ ഒരു കക്ഷി അൽജമാഅത്താണെന്നും”^[89] നബിയുടെ പഠിപ്പിച്ചുള്ളതിനാലും.

89. ഹെയ്ഖ് അൽബാനി ഇത് صحيح ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി. (صحيح الجامع : 2042)

وَفِي حَدِيثٍ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: «هُمْ مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي»؛ صَارَ
 الْمُتَمَسِّكُونَ بِالإِسْلَامِ الْمَحْضِ الْخَالِصِ عَنِ الشُّوبِ هُمْ «أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ»
 وَفِيهِمْ: الصَّادِقُونَ، وَالشَّهَدَاءُ، وَالصَّالِحُونَ.
 وَمِنْهُمْ: أَعْلَامُ الْهُدَى، وَمَصَابِيحُ الدُّجَى. أُوَلُوا الْمَنَاقِبِ الْمَأْتُورَةَ، وَالْفَضَائِلِ
 الْمَذْكُورَةَ.
 وَفِيهِمْ: الْأَبْدَالُ.

മറ്റൊരു ഹദീസിൽ: “ഞാനും എന്റെ സ്വഹാബികളും ഇന്ന് ആചരിച്ചു വരുന്നതേതോ, അതേ മാർഗത്തെ മുറുകെപ്പിടിക്കുവരാകുന്നു ആ ഒരു കക്ഷി.”^[90] എന്ന് നബിﷺ പറഞ്ഞതിനാലും, യാതൊരു കലർപ്പു മില്ലാത്ത നിഷ്കളങ്കമായ ആ പഴയ ഇസ്‌ലാം ദീനിനെ അതിന്റെ സാക്ഷാൽ രൂപത്തിൽ മുറുകെപ്പിടിക്കുന്നവർ അഹ്‌ലുസ്സുന്നത്തിവൽ ജമാഅഃ ആയിത്തീർന്നു.

അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ സിദ്ദീഖുകളും, ശുഹദാക്കളും, സ്വാലിഹുകളും ഉണ്ട്.

നേർമാർഗത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നവരും അന്ധകാരത്തിൽ വെളിച്ചം നൽകുന്നവരുമായ ഉന്നത പദവികാരും പ്രശസ്തന്മാരും അവരുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ട്.

أَبْدَالُ-കൾ (ദീനിൽ പുതുതായി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബിദ്അത്തുകളെ നശിപ്പിക്കുകയും സുന്നത്തുകളെ حياء ആക്കുകയും (ജീവിപ്പിക്കുകയും) ചെയ്യുന്നവരും) അവരുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ട്.

90. ബുഖാരി(7311), മുസ്‌ലിം(1923)

وَمِنْهُمْ: الْأَيْمَةُ؛ الَّذِينَ أَجْمَعَ الْمُسْلِمُونَ عَلَى هِدَايَتِهِمْ وَدَرَايَتِهِمْ.
 وَهُمْ الطَّائِفَةُ الْمَنْصُورَةُ، الَّذِينَ قَالَ فِيهِمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ
 مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ؛ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ وَلَا مَنْ خَدَّلَهُمْ، حَتَّى تَقُومَ
 السَّاعَةُ».

[خاتمة]

❁ فَسَأَلَ اللَّهُ الْعَظِيمَ أَنْ يَجْعَلَنَا مِنْهُمْ. وَأَنْ لَا يَزِيغَ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا، وَيَهَبَ لَنَا مِنْ
 لُدُنِهِ رَحْمَةً؛ إِنَّهُ هُوَ الْوَهَّابُ.

അറിവിലും അറിവ് പകരുന്നതിലും മുസ്‌ലിം ലോകം ഏകോപിച്ച ഇമാമുകളും അവരുടെ കുട്ടത്തിലുണ്ട്.

“എന്റെ സമുദായത്തിൽ നിന്ന് ഒരു കക്ഷി സത്യത്തിൽ നില ഉറപ്പിച്ചവരായി വിജയപൂർവ്വം നിലനിൽക്കുക തന്നെ ചെയ്യുന്ന താകുന്നു. അവരോട് എതിർക്കുന്നവരോ അവരെ കൈവിടുന്നവരോ യാതൊരു പ്രകാരത്തിലും അവർക്ക് ദ്രോഹം ഏൽപിക്കുകയില്ല, ഖിയാമം നിലവിൽവരുന്നതുവരെയും”^[91] എന്ന് റസൂൽ ﷺ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ആ കക്ഷി അവരാകുന്നു.

സമാപ്തി

❁ നമ്മളെ ആ കുട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാനും നമ്മെ അവന്റെ നേർ വഴിയിലാക്കിയതിന് ശേഷം നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളെ വഴി തെറ്റിക്കാതിരിക്കുവാനും അവന്റെ പക്കൽ നിന്നുമുള്ള മഹത്തായ കാര്യങ്ങളെ നമുക്ക് ദാനം തരുവാനും അവനോട് നാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. നിശ്ചയമായും അവൻ ധാരാളമായി ദാനം ചെയ്യുന്നവനാകുന്നു.

91. ബുഖാരി(7311), മുസ്‌ലിം(1923)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَوَاتُهُ وَسَلَامُهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَعَلَى سَائِرِ الْمُرْسَلِينَ
وَالْتَّيِّبِينَ، وَآلِ كُلِّ وَسَائِرِ الصَّالِحِينَ.

അനുബന്ധം

വ്യതിയാന കക്ഷികൾ

ഈ പുസ്തകത്തിൽ പരാമർശിച്ച വ്യതിയാന കക്ഷികളുടെ വക്താക്കളും അവരുടെ വീക്ഷണങ്ങളുമാണ് താഴെ കൊടുക്കുന്നത്.

ഖദരിയ്യ

ഇസ്ലാമിലേക്ക് ചേർത്ത പഠയപ്പെടുന്ന ഒരു ചിന്താപ്രസ്ഥാനമാണ് ഖദരിയ്യ. ഇസ്ലാം വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന യഥാർത്ഥ ഖദരിയ്യയുള്ള (വിധിയിലുള്ള) വിശ്വാസത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തി തെറ്റായ ആശയം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നവരാണ് ഇവർ. അല്ലാഹുവിന്റെ ഉദ്ദേശമോ വിധിയോ ഇല്ലെന്നും എല്ലാത്തിനേയും മുൻകടന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനേയും ഇവർ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സഹാബികൾ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് തന്നെ ഈ വിഭാഗം ഉടലെടുത്തു. അബൂല്ലാഹ് ഇബ്നു അബ്ബാസ്, അബൂല്ലാഹ് ഇബ്നു ഉമർ, അബൂ ഹുറയ്റ, അനസ് ഇബ്നു മാലിക്, അബൂല്ലാഹ് ഇബ്നു ആമിർ തുടങ്ങിയ സഹാബികൾ അവർക്കെതിരിൽ ശക്തമായി പൊരുതുകയും അവരുടെ പിഴച്ച ചിന്തകൾ ഉടച്ചുവാർക്കുകയും ചെയ്തു.

അബൂല്ലാഹ് ഇബ്നു ഉമർ നിന്ന് നിവേദനം നബി അരുളി:

الْقَدْرِيَّةُ مَجُوسٌ هَذِهِ الْأُمَّةُ، إِنْ مَرَضُوا فَلَا تَعُودُوا لَهُمْ، وَإِنْ مَاتُوا فَلَا تَشْهَدُوا لَهُمْ

“ഈ സമുദായത്തിലെ അഗ്നി ആരാധകരാണ് ഖദരിയ്യാക്കൾ. അവർ രോഗികളായാൽ നിങ്ങൾ അവരെ സന്ദർശിക്കരുത്. അവർ മരിച്ചാൽ നിങ്ങൾ അവരുടെ ജനാസ സംസ്കാര ചടങ്ങിൽ സംബന്ധിക്കരുത്.”^[92]

മനുഷ്യ പ്രവൃത്തികളിൽ നന്മ മാത്രം അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിയും തിന്മയെല്ലാം മനുഷ്യരുടെ സൃഷ്ടിയുമാണ് എന്നതാണ് ഖദരിയ്യാക്കളുടെ വിശ്വാസം. എന്നാൽ അഹ്ലുസുന്നത്തിന്റെ വിശ്വാസപ്രകാരം മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള നന്മയായുള്ളതും തിന്മയായുള്ളതും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണ്. പക്ഷെ നന്മ സൃഷ്ടിച്ച അല്ലാഹു അവന്റെ അടിമകൾക്ക് ശറആക്കിയതും അവരിൽ നിന്ന് ഇഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നത് പ്രസ്തുത നന്മയാണ്. എന്നാൽ മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള തിന്മ സൃഷ്ടിച്ചതും അല്ലാഹു തന്നെയാണ്.

92. ശൈഖ് അൽഖാനി ഇത് ആണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി.(المشكاة:103)

പക്ഷെ അത് അല്ലാഹു അവർക്ക് ശറആക്കുകയോ അവർ അത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നത് തൃപ്തിപ്പെടുകയോ ഇല്ല. കാലക്രമത്തിൽ ഖദരിയ്യാക്കളും, ജഹ്മിയ്യാക്കളും മുഅത്തസലികളും ആദർശത്തിൽ ഒന്നിക്കുകയാണുണ്ടായത്.

ജബരിയ്യ

വചനശാസ്ത്ര ലോകത്ത് അറിയപ്പെട്ട വഴിപിഴച്ച ഒരു വിഭാഗമാണ് ജബരിയ്യാക്കൾ. അല്ലാഹു അടിമകളുടെ എല്ലാ കർമ്മങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുകയും നന്മയായാലും തിന്മയായാലും അവ ചെയ്യാൻ അടിമകളെ അവൻ ബലാൽകാരം ചെയ്തു നിർബന്ധിക്കുകയും, അടിമകൾക്ക് യാതൊരു സ്വാതന്ത്ര്യവും ഇല്ലെന്നും അവർ വാദിച്ചു. എന്നാൽ അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ വിശ്വാസം അല്ലാഹുവാണ് പ്രവൃത്തികൾ പടച്ചത്, എന്നാൽ അവക്കു മുന്നിൽ അടിമക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യവും ഉദ്ദേശവും ഇച്ഛാശക്തിയും നൽകിയിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ജബരിയ്യത്ത് കൊണ്ടുനടന്ന ഈ വാദം ജഹ്മിന്റേതായിരുന്നു. പിന്നീട് സൂഫികളിലേക്കും വചനശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആളുകളിലേക്കും എത്തിപ്പെടുകയാണുണ്ടായത്.

മുർജിഅ

ഈമാനിന്റെ നിർവചനം നാവുകൊണ്ട് മൊഴിയുക, ഹൃദയംകൊണ്ട് സത്യപ്പെടുത്തുക എന്നതിൽ അവർ പരിമിതപ്പെടുത്തുകയും കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് വിശ്വാസത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തേണ്ട ഭാഗം ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരാൾ ഹൃദയംകൊണ്ട് വിശ്വാസിയായാൽ പിന്നെ എന്തെല്ലാം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്താലും കുറ്റമില്ല എന്ന അപകടകരമായ ധാരണയാണ് അവർ സമൂഹത്തിൽ വളർത്തിയത്. കർമ്മങ്ങളുടെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലിനനുസരിച്ച് ഈമാനിനും ഏറ്റക്കുറവുണ്ടാകുമെന്ന അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ വിശ്വാസം അവർ കാറ്റിൽ പറത്തി.

വഹുദിയ്യ

ഖവാരിജുകളിലും മുഅത്തസിലുകളിലും രൂപംകൊണ്ട ഒരു ഉപവിഭാഗമാണ് വഹുദിയ്യ. പക്ഷെ രണ്ടുവിഭാഗത്തിൽ നിന്നും രൂപംകൊണ്ട ഇവർക്ക് തങ്ങളുടെ മാതൃസംഘടനക്കനുസരിച്ച വാദഗതിയാണ് 'വഹുദി' (താക്കീത്) ന്റെ വിഷയത്തിലുള്ളത്. ഖവാരിജുകളിലെ വഹുദിയ്യ വൻപാപം ചെയ്തവരെല്ലാം ദീനിൽനിന്ന് പുറത്തും അവർ പരലോകത്ത് നരകത്തിൽ നിത്യവാസികളാണെന്നും വാദിക്കുന്നു.

മുഅ്തസിലിയത്തിലെ വഹുദിയ്യ ദുൻയാവിൽവെച്ച് വൻപാപം ചെയ്തവരെല്ലാം ഇഹലോകത്ത് ഈമാനിന്റേയും കുഹ്റിന്റേയും ഇടയിൽ ഒരു സ്ഥാനത്ത് ആണെന്നും നാളെ പരലോകത്ത് നരകത്തിൽ നിത്യവാസികളാണെന്നും ഇവർ വാദിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് വിഭാഗവും വഹുദുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുവന്ന ആയത്തുകളെ തങ്ങളുടെ വാദത്തിനനുസരിച്ച് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും തീവ്രരാകുകയും ചെയ്തതിനാൽ ഇവർക്ക് 'വഹുദിയ്യ' എന്ന് പേർ വിളിക്കപ്പെട്ടു.

മുഅ്തസില

ഇസ്ലാമിലേക്ക് ചേർക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ചിന്താ പ്രസ്ഥാനമാണ് 'മുഅ്തസില'. ഇസ്ലാമിക വിശ്വാസം മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ കേവല ബുദ്ധിയെ അവർ അവലംബിച്ചതിനാൽ അഹ്ലുസുന്നത്തിന്റെ വിശ്വാസ സംഹിതകളിൽ അവർ വ്യതിചലിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. വൻപാപം ചെയ്തുപോയ മുസ്ലിംകളെല്ലാം ഇഹലോകത്ത് ഈമാനിന്റേയും കുഹ്റിന്റേയും ഇടയിൽ ഒരു സ്ഥാനത്താണെന്നും അവർ നാളെ പരലോകത്ത് നരകത്തിൽ നിത്യവാസികളാണെന്നും അവർക്ക് ശഹാഅത്ത് ലഭിക്കില്ലെന്നും വാദിച്ചു കൊണ്ടായിരുന്നു മുഅ്തസിലിയാക്കളുടെ തുടക്കം. പിന്നീട് അവർ ചെരിയായുള്ളപ്പോലെ ചെറിനെ നിഷേധിച്ചു, മജൂസികളെപ്പോലെ മനുഷ്യനാണ് തന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ സ്രഷ്ടാവ് എന്നുവാദിച്ചു. ജഹ്മികളെപ്പോലെ കൂർആൻ സൃഷ്ടിയാണെന്ന് വാദിച്ചു. വിശ്വാസികൾ അന്ത്യനാളിൽ അല്ലാഹുയുടെ കാണുമെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം നിഷേധിച്ചു, അല്ലാഹുയുടെ ചില വിശേഷണങ്ങളെ അവർ വ്യാഖ്യാനിച്ചു, ബാക്കിയുള്ള വിശേഷണങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ മുഅ്തസിലികൾ ധാരാളം ബിദ്ഇഹ് ചിന്തകൾക്ക് ജന്മനൽകുകയും പലകക്ഷികൾക്കും വഴിതെറ്റാൻ തങ്ങൾ വഴിമരുന്നാവുകയും ചെയ്തു.

ജഹ്മിയ്യ

ഇസ്ലാമിലേക്ക് ചേർക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ചിന്താപ്രസ്ഥാനമാണ് 'ജഹ്മിയ്യ'. അല്ലാഹുവിന്റെ മുഴുനാമങ്ങളേയും വിശേഷണങ്ങളേയും അവർ നിഷേധിച്ചു. അവയെല്ലാം കേവലം ആലങ്കാരിക പ്രയോഗമാണെന്നവർ വാദിച്ചു. ഖൂർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിയാണെന്നും, വിശ്വാസം കേവലം സത്യപ്പെടുത്തലും നാവ് കൊണ്ട് പറയലുമാണെന്നും അവർ വാദിച്ചു. ഖബറിലെ ശിക്ഷ, മീസാൻ, സ്വീറാത്ത്, അന്ത്യനാളിൽ അല്ലാഹുവിനെ കാണൽ തുടങ്ങിയ വിശ്വാസകാര്യങ്ങളെല്ലാം അവർ നിഷേധിച്ചു.

ജഹ്ദ് ഇബ്നു സ്വഹ്വാൻ എന്ന വ്യക്തിയിലേക്കാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനം ചേർക്കപ്പെടുന്നത്. മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ ജഹ്മികളും മുഅ്തസിലികളും തങ്ങളുടെ പിഴച്ച വിശ്വാസങ്ങളിൽ ഒന്നിച്ച് മുന്നേറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ സലഫുകളിൽ പലരും ജഹ്മികൾക്കും മുഅ്തസിലികൾക്കുമിടയിൽ വ്യത്യാസം കൽപിക്കുന്നില്ല.

ഖവാരീജ്

മുസ്ലിംകൾ ബയ്അത്തു് ചെയ്ത് അംഗീകരിച്ച ഭരണാധികാരികൾക്കെതിരിൽ വിപ്ലവം നയിക്കുകയും അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ പിൻവലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരെല്ലാം ഖവാരീജുകളാണ്. വൻപാപം ചെയ്തതുപോലെ മുസ്ലിംകളെല്ലാം ദീനിൽനിന്ന് പുറത്തും അവർ നാളെ പരലോകത്ത് നരകത്തിൽ നിത്യവാസികളാണെന്നും അവർക്ക് ശഹാഅത്തു് ലഭിക്കില്ലെന്നും വാദിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ തുടക്കം. വൻപാപം ചെയ്തവരെല്ലാം കാഫിറാണ് എന്ന തത്വം സ്വയം പടച്ച അവർ, സ്വഹാബികളിൽ വലിയ ഒരു വിഭാഗത്തെ കാഫിറുകളാക്കി. ജഹ്മികളെപ്പോലെ ക്വൂർആൻ സൃഷ്ടിയാണെന്ന് അവർ വാദിച്ചു, വിശ്വാസികൾ അന്ത്യനാളിൽ അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം അവർ നിഷേധിച്ചു,

മുഅ്തസിലിയാക്കളെപ്പോലെ അല്ലാഹുയുടെ ചില വിശേഷണങ്ങളെ അവർ വ്യാഖ്യാനിച്ചു, ബാക്കിയുള്ള വിശേഷണങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ ഖവാരീജുകൾ ധാരാളം ബിദ്ഇഹു ചിന്തകൾക്ക് - വിശിഷ്ട്യാ 'ഖബർആഹാദ്' വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽ തെളിവാണോ എന്ന വിഷയത്തിൽ - ജന്മം നൽകുകയും പല കക്ഷികളും വഴിതെറ്റാൻ വഴിമരുന്നാവുകയും ചെയ്തു. പിൽകാലത്ത് വന്ന അശ്അരികളും മാതൂരീദികളും, വചന ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആളുകളും (مُتَكَلِّمُونَ) ഖവാരീജിന്റെ പല ആശയങ്ങളും കൊണ്ടു നടന്നിട്ടുണ്ട്. ഇസ്ലാമിൽ ആദ്യമായി രൂപംകൊണ്ട കക്ഷിയാണ് ഖവാരീജ്. അലിവിനും സ്വഹാബികൾക്കുമെതിരിൽ വിപ്ലവം നയിക്കുകയും പിന്നീട് അവർക്കെതിരെ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്വഹാബികൾക്കെതിരിൽ ഇവർ ഇറാഖിലെ 'ഹറൂറാഅ്' എന്ന സ്ഥലത്ത് സംഗമിച്ചതിനാലാണ് ഇവർക്ക് 'ഹറൂറിയ്യ' എന്ന പേര് വന്നത്. അവർ അലി അടക്കമുള്ള സഹാബികളെ കാഫിറുകളായിട്ടാണ് കണ്ടിരുന്നത്, പിന്നീട് ഇവരിൽപ്പെട്ട ഇബ്നു മുൽജിം എന്ന വ്യക്തിയാണ് അലിനെ വധിച്ചതും.

റവാഫിദ്

ശിയാവിഭാഗത്തിലെ ഒരു പ്രധാന കക്ഷിയാണ് റവാഫിദ്. പ്രവാചകൻ്റെ ശേഷം ഇമാമത് നബി കുടുംബത്തിന് മാത്രം അർഹമാണെന്നും അബൂബക്കർ, ഉമർ, ഉഥ്മാൻ ഉൾപ്പെടെ മറ്റാർക്കും അത് അർഹമല്ലെന്നും ജൽപിക്കുന്നവരാണവർ. പ്രസ്തുത ഇമാമത് ദീനിന്റെ ഒരു സ്തംഭമായി നബി പഠിപ്പിച്ചതാണെന്നും നബിമാരെപ്പോലെ ശിആ ഇമാമുകളും പാപസുരക്ഷിതരാണെന്നും അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഏതാനും സഹാബികളൊഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം ദീനിൽ നിന്ന് പുറത്ത് പോയി എന്ന വാദമാണ് സഹാബികളെ കുറിച്ച് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നതിൽ ഗൗരവമേറിയത്.

